

ICAC: MEMÒRIA 2020

Institut Català d'Arqueologia Clàssica

ICAC: MEMÒRIA 2020

Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n, 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33
www.icac.cat – info@icac.cat

Tarragona, març del 2021

Coberta: *Llar Alorda*. Recollida de mostres per a anàlisis interdisciplinàries sobre una llar de foc de la Ciutadella Ibèrica Alorda Park (Calafell, Baix Penedès). Fotografia del Projecte TRANSCOMB (ICAC).

Disseny i maquetació: Indústries Gràfiques Gabriel Gibert

Dipòsit Legal: T. 507-2014

Índex

Presentació	5
Organització	9
Recerca	19
Activitat del personal investigador	
Personal investigador propi	37
Personal investigador adscrit	111
Resum de publicacions	143
Serveis científicotècnics	
Centre de documentació i biblioteca	145
Tecnologies de Documentació Gràfica (TDG)	148
Unitat d'Estudis Arqueomètrics	153
Formació avançada	157
Publicacions	161
Activitats científiques	165
Activitats de divulgació	167
Transferència del coneixement	169
Comunicació	171

Presentació

Divendres 13 de març de 2020. Una data que quedarà per sempre en la nostra memòria. A Catalunya es decretava el tancament de llars d'infants, escoles, instituts i universitats. El Govern d'Espanya anunciava l'estat d'alarma com a mesura per a la contenció de la pandèmia de coronavirus. La mesura s'implementaria des de dissabte 14 de març. L'ICAC, en compliment de la declaració de l'estat d'alarma i d'acord amb les disposicions dictades per la Generalitat de Catalunya, tancava al públic fins a nou avis.

Les mesures per a contribuir a la reducció dels contagis de la COVID-19 incloïen el tancament de les instal·lacions del centre i l'establiment de mecanismes per assegurar la

continuitat de les tasques laborals a través del teletreball. Es suspenia l'activitat presencial. Es posposaven o cancel·laven tot tipus d'activitats, congressos, viatges, estades, treballs de camp, recerca de laboratori, conferències o activitats de socialització.

Dos mesos més tard, el dilluns 18 de maig, l'Institut reobria les seves instal·lacions i desplegava un Pla de contingència per a garantir la seguretat i salut del personal durant un llarg desconfinament, condicionat per l'evolució de la pandèmia i les successives onades i restriccions. La situació perdura encara en data d'avui, un any després de l'inici d'aquests fets excepcionals. La pandèmia ha marcat sense cap mena de dubte l'any 2020.

L'afectació en l'àmbit de l'arqueologia ha estat important. Una enquesta feta per la Plataforma Estatal de Professionals de l'Arqueologia parlava de pèrdues d'uns 36 milions d'euros a tot l'estat, només en la primera onada; en un sector molt vulnerable i fràgil, amb una aturada o disminució de l'activitat molt alta.

Les activitats van començar a reprendre's el mes de juny, però amb moltes limitacions. És difícil posar xifres col·lectives de disminució de l'activitat i de les afectacions laborals en un sector molt fràgil que ja havia estat molt castigat per la crisi del 2008. Als centres de recerca i, en concret, a l'ICAC l'impacte directe ha estat menor; però, indirectament, també força significatiu.

Cal esmentar, per exemple, la pèrdua d'ingressos d'ajuntaments que van desviar finançaments compromesos a la lluita contra la pandèmia; o la demora en la resolució dels projectes d'I+D del Ministeri; la cancel·lació o ajornament d'intervencions arqueològiques, d'activitats científiques de difusió i de socialització, de viatges i estades de recerca; el retard en l'execució de projectes per causa del tancament dels laboratoris... Tota l'activitat laboral va haver de fer-se en format virtual de la nit al dia, sense haver pogut fer una planificació ade-

quada. Es van haver d'assumir els costos i els esforços de tanta feina telemàtica amb mitjans propis i invertir molt de temps en seminaris i en reunions en línia.

Tot i amb això, el 2020 ha estat també un any positiu per a l'Institut, en la mateixa línia dels balanços fets en anys anteriors. De fet, l'any acabava amb l'aprovació pel Consell de Direcció del Pla quadriennal d'activitats de l'ICAC per al període 2021-2024, que estableix les línies estratègiques d'actuació i els reptes de futur del centre. Els eixos més ambiciosos d'aquest Pla passen per mantenir i consolidar la internacionalització de la recerca, ampliar les fonts de finançament a través de programes europeus, implementar l'estabilització del personal investigador amb la creació de noves places d'investigador sènior (R4) amb contracte laboral indefinit, fomentar les posicions postdoctorals (R2 i R3) i predoctorals (R1) i desenvolupar la carrera investigadora; així com duu a terme la reforma i l'adequació dels espais de treball, laboratoris i infraestructures de la seu de l'Institut a Tarragona.

El 2020 ha destacat també per la consolidació del creixement del personal investigador, especialment amb l'acord d'incorporació d'una investigadora R3 a través del programa Ramón y Cajal i que permetrà consolidar la línia en arqueozoologia a l'ICAC. Des del 2018, hi ha hagut quatre noves incorporacions al centre a través d'aquest programa. El creixement del personal postdoctoral també s'ha incrementat; en aquest cas, a través de l'èxit en convocatòries dels programes Juan de la Cierva, Beatriu de Pinós - Cofund i Marie Skłodowska Curie Actions - IF.

S'ha resolt també una nova convocatòria postdoctoral de l'ICAC (CIP2020) amb dos contractes d'investigació, mitjançant resolució del mes de desembre de 2020. Es tracta d'una convocatòria pròpia per a donar impuls a la carrera investigadora de joves doctors i doctores, reforçar els equips de recerca de l'Institut i promoure sinergies interinstitucionals amb altres centres internacionals. La convocatòria incideix en una etapa especialment vulnerable de la carrera investigadora: l'inici de la formació postdoctoral. Els programes existents resulten insuficients per a consolidar aquesta etapa. L'ICAC busca, així, evitar l'abandonament de joves investigadors i investigadores i contribuir a la seva formació, a la vegada que dona major estabilitat als equips de recerca del centre.

D'altra banda, la formació predoctoral ha continuat durant el 2020 la seva consolidació, amb noves incorporacions finançades a través dels programes FI de l'AGAUR o FPI del Ministeri; i també per projectes propis, com ara el DIASur, centrat en prospecció arqueològica intel·ligent sobre plataforma dron i finançat per la Fundació BBVA. Cal subratllar de manera especial que aquest creixement s'ha fet per via competitiva i ha comportat l'increment progressiu del finançament extern obtingut des del centre.

L'ICAC ha consolidat també la internacionalització de la recerca, fet que es fa palès amb la mobilitat del personal investigador i, sobretot, amb el nombre de projectes en curs a diferents països de la conca mediterrània i perimediterrània: França, Itàlia, Grècia, Tunísia, Egipte, Israel, Turquia i Índia. L'impacte de la recerca duta a terme ha assolit una fita excepcional amb la concessió del guardó Emerging Investigator Award 2019 de la revista *Journal of Archaeological Science* i l'entitat internacional Society for Archaeological Sciences (SAS), en reconeixement a la recerca publicada per dos investigadors de l'ICAC a l'article "A brave new world for archaeological survey: Automated machine learning-based potsherd detection using high-resolution drone imagery". El jurat va valorar especialment la combinació

visionària de fotogrametria basada en drons, aprenentatge automàtic i computació paral·lela en un entorn de codi obert, amb el potencial de revolucionar els mètodes convencionals de la prospecció arqueològica.

En l'àmbit de la transferència i de l'impacte en la societat de la nostra recerca, cal destacar l'execució del projecte TarrAcro-Polis: un viatge científic de 2.000 anys de història, amb la participació del Museu Bíblic Tarraconense i l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura (ETSA) de la Universitat Rovira i Virgili, amb la inauguració d'un espai museogràfic a les instal·lacions del Museu Bíblic per a la interpretació històrica de l'acròpolis de la ciutat. El 2020 ha estat també l'any d'entrada de l'ICAC a Twitter, assolint en un any més de 1.000 seguidors.

Malgrat les restriccions, s'han pogut dur a terme activitats científiques importants, entre les quals destaca el I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital; organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics; que es va dur a terme el dies 26 i 27 d'octubre en format virtual. En motiu dels cinquanta anys de la mort de Mossèn Serra i Vilaró (1879-1969), es van celebrar també una sèrie d'actes d'homenatge que feien referència a l'impacte de la seva tasca en l'arqueologia catalana; especialment a Cardona, Solsona i Tarragona.

Finalment, s'ha produït un canvi important en el programa de postgrau de l'ICAC: el Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica, vigent ininterrompudament durant catorze edicions des del curs 2006-2007, ha entrat en una fase de transformació i renovació. La competitivitat, el nombre d'ofertes de màster similars, la crisi econòmica o la reforma dels programes de grau són algunes de les raons que expliquen l'actual crisi del programa. La matrícula insuficient durant diversos cursos va conduir al tancament del màster per al curs 2020-2021. Aquesta situació ha servit, però, per a millorar i elaborar un nou projecte de formació, amb la denominació de Màster en Arqueologia Clàssica Aplicada i que serà també interuniversitari (UAB-ICAC-URV), de 60 crèdits, més especialitzat i en format semipresencial.

Josep Maria Palet Martínez
Director

Organització

CONSELL DE DIRECCIÓ

- **Presidència**

Maria Àngels Chacón i Feixas. Consellera d'Empresa i Coneixement (fins el 02/09/20)
Ramon Tremosa i Balcells, conseller d'Empresa i Coneixement (des del 03/09/20)

- **Vicepresidència**

María José Figueras Salvat. Rectora de la Universitat Rovira i Virgili

- **Vocals de la Generalitat de Catalunya**

Joan Gómez Pallarès. Director general de Recerca del Departament d'Empresa i Coneixement
Elsa Ibar Torras. Directora general del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura

- **Vocals de la Universitat Rovira i Virgili**

Francesc Díaz González. Vicerector de Recerca i Planificació Científica
Maria Bonet Donato. Vicerectora d'Estudiants i Ocupabilitat

- **Vocals del Consell Interuniversitari de Catalunya**

Glòria Munilla Cabrillana. Professora de la Universitat Oberta de Catalunya (fins el 20/04/20)
Joaquim Pera Isern. Professor de la Universitat Autònoma de Barcelona (des del 21/04/20)
Joan Sanmartí Grego. Professor de la Universitat de Barcelona

- **Assisteixen amb veu i sense vot**

Josep Maria Palet Martínez. Director de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Antoni González Senmartí. Secretari del Consell de Direcció

CONSELL CIENTÍFIC ASSESSOR

Estava previst que, el juliol o setembre de 2020, els membres del Consell Científic Assessor es reunissin a Tarragona. Degut a la pandèmia de coronavirus, però, es va decidir posposar la trobada. Finalment, la primera reunió de treball va tenir lloc, en mode virtual, el 8 de gener de 2021.

- **Membres:**

Dr. Marc Domingo Gyax. Universitat de Princeton (EUA)
Dr. Dominique Garcia. Institut Nacional de Recerques Arqueològiques Preventives (França)
Dr. Simon Keay. Universitat de Southampton (Regne Unit)
Dr. Emilio Marin. Vicerector de la Universitat Catòlica de Croàcia (Croàcia)

Dra. Dirce Marzoli. Directora de l'Institut Arqueològic Alemany (Espanya)

Dra. Margarita Vallejo Girvés. Universitat d'Alcalà de Henares (Espanya)

COMITÈS INTERNS

Comitè d'ètica

El Comitè d'ètica, constituït el 26 d'octubre de 2017, té com a objectiu seguir i avaluar el compliment del Codi ètic de l'ICAC. Actua amb plena independència, imparcialitat i objectivitat de criteri. Durant el 2020 no s'ha produït cap incident ni s'ha rebut cap consulta a la bústia habilitada.

El 23 d'octubre de 2020 va finalitzar el trienni d'activitat (2017-2020) de l'equip format per Diana Gorostidi, Iñaki Matias i Verònica Rodríguez; en conseqüència es va acordar i nomenar un nou equip format per Gilbert Frigola, Anna Gutiérrez i Alexandra Livarda. Els antics membres del comitè han finalitzat el seu període amb una reunió de valoració de l'activitat anual (18 gener 2021).

Comitè d'igualtat

El Comitè d'igualtat, constituït l'any 2017, té per objectiu vetllar per la igualtat de gènere real i efectiva en tots els àmbits de l'ICAC. Concretament, vol prevenir i compensar tot desequilibri, biaix o conflicte de gènere que es detecti en qualsevol estructura, procés de selecció o promoció de personal, així com en el conjunt d'activitats que organitzi o en què participi l'Institut.

L'equip està format per Jesús Carruesco, Lydia Gil i Maura Lerga (des de novembre de 2018).

Resum d'accions realitzades

L'ICAC ha consolidat enguany el seu compromís amb el Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència (proclamat per l'ONU l'any 2015), amb la participació a dues taules rodones organitzades l'Associació de Divulgació Científica del Camp de Tarragona: "Donant veu a les dones científiques" (La Cantonada, Tarragona), amb la investigadora Núria Romaní; i "Dones i ciència" (Tarragona Ràdio), amb Lydia Gil i Diana Gorostidi (URV-ICAC).

També, i a través de la iniciativa ciutadana 11 de febrero, l'ICAC ha participat amb dues sessions de la xerrada "El secreto del Dr. Barry" a la Biblioteca Ventura Gassol de Calafell, a càrrec de la investigadora Mayte Salagaray.

D'acord amb el programa d'igualtat de la Institució CERCA, el Comitè d'Igualtat ha participat en l'elaboració del mapa d'unitats d'igualtat dels centres CERCA, i des del Comitè s'ha difós al personal de l'ICAC vídeos, un curs contra les microagressions i altre material de sensibilització sobre la situació de la dona en la ciència.

Altres accions de sensibilització s'han fet en el marc de la commemoració del Dia Internacional contra la Violència contra les Dones (25 de novembre), en què l'ICAC es va adherir al comunicat de la Comissió de Dones i Ciència del CIC i dos membres del Comitè d'Igualtat van participar en el programa Toquem Pedra (Tarragona Ràdio) per a explicar les accions empreses amb el Pla d'Igualtat de l'ICAC.

Sens dubte l'acció més destacada de l'any ha estat l'elaboració i aprovació del *Protocol de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica per a la prevenció, detecció i actuació contra les situacions d'assetjament sexual i per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual*. El document, publicat a la web de l'ICAC (<http://www.icac.cat/qui-som/excel·lencia-en-rh/igualtat>), és el resultat d'un procés de formació en què han participat els membres del Comitè d'Igualtat amb l'assessorament de l'experta en la matèria Elena Apilànez.

El Protocol va ser aprovat pel Consell de Direcció de l'ICAC l'11 de desembre de 2020, després d'un procés de consulta i validació amb tot el personal de l'ICAC (i en què la participació de la comunitat va ser molt positiva).

No s'ha recollit cap queixa ni incidència relacionada amb la igualtat de gènere a través dels canals establerts (bústia electrònica del Comitè i bústia presencial a la seu de l'Institut).

Maura Lerga i Lydia Gil en el programa Toquem Pedra (Tarragona Ràdio), en motiu de la celebració del 25N (Tarragona).

PERSONAL

• Director

Josep Maria Palet Martínez

• Administrador

Jordi Peiret i Estrada

• Secretaria de Direcció

Esther Esquinas Torres

• Àrea de recerca

Personal investigador propi

R3 i R4

Maria Carme Belarte Franco (ICREA)
 Jesús Carruesco García (URV-ICAC)
 José Ignacio Fiz Fernández (URV-ICAC)
 Diana Gorostidi Pi (URV-ICAC)
 Anna Gutiérrez García-Moreno
 Ramon Járrega Domínguez
 Alexandra Livarda
 Jordi López Vilar

Josep Maria Macias Solé
 Hèctor Aleix Orengo Romeu
 Josep Maria Palet Martínez
 Marta Prevosti Monclús
 Joaquín Ruiz de Arbulo Bayona (URV-ICAC)
 Pau de Soto Cañamares

R2 (postdoctoral)

Francesc Cecília Conesa*
 Lúdia Colominas Barberà*
 Arnau Garcia Molsosa
 Merkourios Georgiadis
 Ada Lasheras González*
 Alfredo Mayoral Pascual*

María Pastor Quiles*
 Simona Perna*
 Valentina Pescini*
 Núria Romaní Sala
 Toby Christopher Wilkinson*

R1 (predoctoral)

Giannis Apostolou*
 Raúl Aranda González*
 Iban Berganzo Bezga*
 Arnau Carbonell Puigventós*
 Enric Colom Mendoza
 Oriol Cuscó Badia

Karen Fortuny Mendo
 Laura Galán Palomares
 Abel Gallego Valle
 María Rueda Prunell*
 Julio César Ruiz Rodríguez

Personal investigador adscrit

R3 i R4

Aureli Àlvarez Pérez
 Piero Berni Millet
 Maria-Pia Darblade-Auroin

Jordi Diloli Fons (URV)
 Antoni González Senmartí (URV)
 Sergi Grau Guizarro

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any.

Josep Guitart i Duran
 Jordi Hernández-Gasch
 Graham Roderick Jones
 Pilar Lapuente Mercadal (UNIZAR)
 Maria Teresa Magadán Olives
 Jaume Pòrtulas Ambrós

Montserrat Reig Calpe
 Albert Vicent Ribera Lacomba
 Isabel Rodà de Llanza (UAB)
 Joan Silva Barris
 Eva Subias Pascual (URV)
 Josep Maria Toldrà Domingo

R2 (postdoctoral)

Roger Aluja Pérez
 Juan Antonio Antolinos Marín
 M. Pilar Camañes Villagrasa
 Joan Canela Gràcia
 Ada Cortés Vicente
 Ramon Ferré Anguix
 Marta Flórez Santasusana
 Roser Homar Pérez
 Esperança Huguet Enguita
 Julia Janicka
 Daniel Mateo Corredor (UA)
 Meritxell Monrós González
 Andreu Muñoz Melgar (MBT)

Joan Josep Mussarra Roca
 Pau Olmos Benlloch
 Maria Jesús Ortega Pérez
 Carles Padrós Gómez
 Manuel Parada López de Corselas
 María Rosa Pina Burón
 Alessandro Ravotto
 Mateu Riera Rullan
 Josep Francesc Roig Pérez
 Maria Teresa Salagaray Garcia (UIC)
 Begoña Soler Huertas
 Patricia Terrado Ortuño
 Michael Paul Wallace

R1 (predoctoral)

Anna Artina
 Hugo Feliu Pérez
 Jesús Martínez Fernández

Pablo Medina Gil
 Marc Prades Painous

• Serveis científicotècnics

Centre de documentació i biblioteca

Lydia Margarita Gil González

Tecnologies de Documentació Gràfica

Paloma Aliende Garcia
 Iván Fernández Pino*

Iñaki Matías Santacoloma
 Josep Maria Puche Fontanilles

Unitat d'Estudis Arqueomètrics

Aureli Àlvarez Pérez
 Roberta Di Febo
 Laura Galán González

Anna Gutiérrez Garcia-Moreno (directora)
 Isabel Rodà de Llanza (UAB)

Tècnics i auxiliars en projectes de recerca

Andreu Muñoz Virgili*
 Francesc Rodríguez Martorell*

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any.

• Àrea de formació avançada

Josep Maria Palet Martínez (responsable acadèmic del doctorat)
M. Carme Belarte Belarte, ICREA (responsable acadèmica del màster)
Ana Isabel Gallego Salas (secretaria)

• Àrea de gestió i suport a la recerca

Suport a la recerca i activitats

Gilbert Frigola Olives
Ana Isabel Gallego Salas

Comunicació i publicacions

Maura Lerga Felip

Personal i gestió juridicoadministrativa

Maria Palacios Rodríguez

Gestió econòmica

Montserrat Aleu Aixalà
Verònica Rodríguez Lera
Lídia Pallejà Pedrola*

TIC i audiovisuals

Miquel Àngel Colet Menasanch

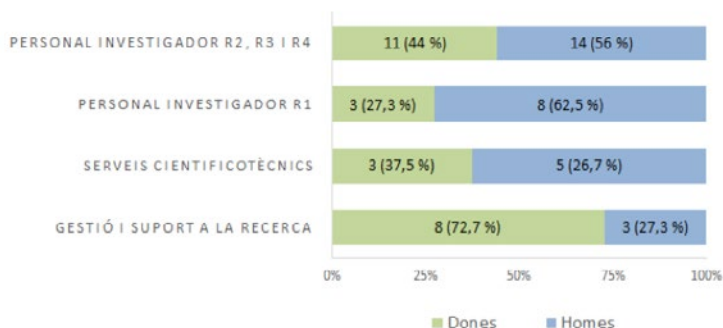
Serveis generals

Meritxell Garcia Masot

CONTRACTES I ADSCRIPCIONS

Personal propi i vinculat

A data de 2020, consten actives com a personal propi i vinculat un total de 55 persones, de les quals el 45,5 % són dones (amb una distribució de 25 dones i 30 homes). Aquesta proporció de dones no es reproduïx en les diferents categories de personal: és més alta entre el personal de gestió i suport a la recerca; i més baixa entre el personal de serveis científicotècnics i el personal investigador R1.

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any.

	Nombre de personal propi i vinculat equivalent a temps complet (EJC)					
<i>Categoria</i>	<i>Dones</i>	<i>%</i>	<i>Homes</i>	<i>%</i>	<i>Total</i>	<i>%</i>
Personal investigador R2, R3 i R4	5,99	32,93%	10,90	50,50%	16,89	42,47%
Personal investigador R1	2,26	12,41%	5,23	24,21%	7,48	18,82%
Serveis científicotècnics	2,47	13,59%	2,45	11,36%	4,92	12,38%
Gestió i suport a la recerca	7,47	41,06%	3,01	13,93%	10,48	26,34%
Total	18,19	100,00%	21,59	100,00%	39,78	100,00%

Personal investigador

		Nombre de personal investigador propi, vinculat i adscrit			
<i>Tipus</i>	<i>Categoria</i>	<i>Dones</i>	<i>Homes</i>	<i>Total</i>	<i>%</i>
Propi i vinculat	R4	2	6	8	9,52%
	R3	3	3	6	7,14%
	R2	6	5	11	13,10%
	R1	3	8	11	13,10%
	Subtotal	14	22	36	42,86%
Adscrit	R4	5	6	11	13,10%
	R3	1	5	6	7,14%
	R2	12	14	26	30,95%
	R1	1	4	5	5,95%
	Subtotal	19	29	48	57,14%
Total		33	51	84	100,00%

		Nombre de personal investigador propi, vinculat i adscrit equivalent a temps complet (EJC)					
<i>Tipus</i>	<i>Categoria</i>	<i>Dones</i>	<i>%</i>	<i>Homes</i>	<i>%</i>	<i>Total</i>	<i>%</i>
Propi i vinculat	R4	2,00	15,07%	4,15	17,03%	6,15	16,34%
	R3	2,39	17,94%	3,01	12,35%	5,39	14,32%
	R2	1,60	12,05%	3,75	15,38%	5,35	14,21%
	R1	2,26	16,98%	5,23	21,46%	7,48	19,88%
	Subtotal	8,25	62,04%	16,13	66,22%	24,38	64,74%
Adscrit	R4	1,33	10,03%	2,10	8,60%	3,43	9,11%
	R3	0,38	2,87%	1,33	5,47%	1,71	4,55%
	R2	2,95	22,19%	3,61	14,82%	6,56	17,42%
	R1	0,38	2,87%	1,19	4,89%	1,57	4,17%
	Subtotal	5,05	37,96%	8,23	33,78%	13,28	35,26%
Total		13,29	100,00%	24,36	100,00%	37,65	100,00%

PRESENCIA INSTITUCIONAL

L'ICAC és un centre de recerca en arqueologia clàssica integrat per la Administració de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili (URV).

L'ICAC és centre de recerca reconegut com a centre CERCA.

L'ICAC és un institut universitari de recerca adscrit a la URV.

L'ICAC té l'adscripció de personal investigador de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA).

L'ICAC té els següents reconeixements:

- Centre d'excel·lència en recursos humans HR Excellence in Research (HRS4R)
- Centre de formació permanent del professorat d'ensenyament no universitari

L'ICAC és membre de les següents entitats:

- Amigos del Instituto Arqueologico Aleman de Madrid (DAI Madrid)
- Assoziacione Internazionale di Archeologia Classica (AIAC)
- Associació Catalana d'Entitats de Recerca (ACER)
- Associació Pol de Coneixement Catalunya Sud (APCC)
- Consell Internacional de Museus (ICOM España)
- Sociedad Española de Estudios Clásicos (SEEC)
- Societat Catalana d'Arqueologia (SCA)

L'ICAC forma part dels següents òrgans:

- Consell Nacional d'Arqueologia i Paleontologia
- Comissió de Recerca d'Arqueologia i Paleontologia
- Consell Assessor del Patrimoni Historicoartístic de Tarragona
- Comissió de Seguiment del Pla Director Murallés Tarragona
- Comitè Científic de la Tàrraco Biennal

L'ICAC està adherit:

- Carta Europea de l'Investigador i Codi de conducta per a la contractació d'investigadors
- Codi de conducta del CERCA
- Declaració de Berlín sobre l'accés obert al coneixement en ciències i humanitats

L'ICAC col·labora:

- Campus d'Arqueologia i Paleontologia de la UAB, dins la xarxa de patrimoni cultural de l'Esfera UAB-CEI

CONVENIS DE COL·LABORACIÓ

<i>Tipus</i>	<i>Total</i>	<i>%</i>
Universitats	7	26,92%
Centres de recerca i museus	2	7,69%
Adscripció investigadora	2	7,69%
Administració pública	11	42,31%
Altres	4	15,38%
Total	26	100,00%

Des del 2014, l'estructura de recerca de l'ICAC s'organitza en vuit equips de recerca, en el marc d'un únic Grup de Recerca Consolidat, GRC (2014 SGR1197 i 2017 SGR970), denominat “Mirades sobre la Mediterrània a l'antiguitat. D'Orient a Occident, de la Protohistòria a l'Antiguitat Tardana”, subtítol de Grup d'Investigació en Arqueologia Clàssica (MIRMED-GIAC). Es tracta d'un grup interinstitucional en arqueologia clàssica de triple afiliació dirigit pel director de l'ICAC i en què hi participen, a més de l'ICAC com a centre coordinador, la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Rovira i Virgili.

Aquest GRC es compon d'un total de 83 investigadors i investigadores (66 dels quals són doctors o doctores, i 17 són predoctorals), amb relació laboral o estatutària (via conveni d'adscripció) amb els centres. Cada equip de recerca està dirigit per un investigador o investigadora. Des del 2019, els equips han iniciat un procés de redefinició i d'aliances de cara a la consolidació futura de nous grups de recerca, a partir del 2021.

EQUIPS D'INVESTIGACIÓ DEL MIRMED-GIAC

• Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Responsables: Josep M. Palet i Hèctor A. Orenco

El GIAP té com a objectiu desenvolupar estudis diacrònics i interdisciplinaris dels paisatges, entesos com a elements culturals. L'arqueologia del paisatge és una disciplina essencial per a l'estudi de les interaccions de les societats amb l'entorn i la formació de paisatges culturals. La recerca de l'equip contribueix al coneixement de les dinàmiques del paisatge i a la seva gestió.

L'equip ha desenvolupat els següents eixos de recerca: arqueomorfologia aplicada a l'estudi de les formes dels paisatges històrics i l'estructuració del territori de la protohistòria a l'edat mitjana; arqueologia del paisatge en les zones de muntanya; bioarqueologia i paleoambient; interaccions socioambientals i la seva incidència en la formació de paisatges culturals; aplicacions de l'arqueologia computacional a l'estudi dels paisatges antics.

El GIAP ha dut a terme un creixement molt significatiu els darrers tres anys, amb la incorporació de tres investigadors R3 a través del programa Ramon y Cajal, diversos investigadors postdoctorals (MSCA, Beatriu de Pinós, Juan de la Cierva), predoctorals (FPI, FI) i una tècnica en documentació gràfica.

L'equip està format per un total de setze membres contractats i quatre doctors adscrits. Té actius dos projectes d'I+D del Plan Nacional, dirigits un per Josep M. Palet i Hèctor A. Orenco, i l'altre per Alexandra Livarda. Compta amb finançament quadriennal per a intervencions arqueològiques a Catalunya. Duu a terme diversos projectes internacionals que desenvolupen recerca en zones de Grècia, Itàlia, Tunísia, Israel i l'Índia.

• Ciutat, Territori i Poblament en Època Romana (CITROM)

Responsables: Marta Prevosti i Josep Guitart (UAB-ICAC)

El CITROM és un equip de recerca interinstitucional en el camp de l'arqueologia clàssica, amb participació de personal investigador de l'ICAC i de la UAB. La recerca de l'equip analitza

aspectes significatius de l'urbanisme de les ciutats romanes, l'ordenació i l'evolució del territori, la política, l'economia, el transport i el comerç en època romana.

L'equip ordena la seva recerca a partir de tres grans eixos de recerca: (1) l'arqueologia del nucli urbà de la ciutat romana, amb què es duen a terme diferents projectes d'investigació en ciutats romanes de Catalunya (*Iesso* i *Iulia Lybica*); (2) l'arqueologia del territori i del poblament, que treballa especialment el procés de romanització als territoris orientals de la península Ibèrica, així com les diferents tipologies d'assentaments; i (3) l'estudi de la producció de mercaderies, la seva mobilitat i vies de transport.

El CITROM, a través d'un conveni entre l'ICAC i l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), lidera el projecte internacional TIR-FOR, desenvolupat per la Union Académique Internationale. L'equip ha rebut finançament quadriennal per a intervencions arqueològiques a Catalunya. Compta amb tres investigadors de l'ICAC, tres professors de la UAB i una investigadora postdoctoral de l'ICAC, a més de la participació de tres altres investigadors a través d'adscripcions. Cal destacar la signatura de convenis d'adscripció institucionals amb la UAB i l'Institut d'Estudis Catalans.

• Seminari de Topografia Antiga (SETOPANT)

Responsable: Ricardo Mar (URV)

El Seminari de Topografia Antiga és un Grup de Recerca actiu des de l'any 1997, adscrit al Departament d'Història i Història de l'Art de la URV i, al mateix temps, a l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica. Agrupa diferents investigadors especialitzats en l'estudi de l'urbanisme antic, l'arquitectura grega i romana, la investigació arqueològica en medis urbans, l'aplicació dels Sistemes d'Informació Geogràfica en arqueologia i les fórmules d'integració de les restes arqueològiques a la ciutat moderna.

Es dedica de manera prioritària a l'anàlisi arqueològica, urbanística, històrica i cultural de l'antiga Tàrraco, i a la problemàtica actual de l'arqueologia urbana de la ciutat de Tarragona. Realitza també recerca en altres cultures i continents (Grècia Antiga i Roma, les ciutats d'Ostia i Pompeia, o les cultures andines -Cusco, Perú).

El grup té en curs un projecte d'I+D del Plan Nacional (URV) i està format per un catedràtic universitari de la URV i investigador de l'ICAC (Joaquín Ruiz de Arbulo) i un titulat universitari de la URV (Ricardo Mar, investigador principal del grup), quatre investigadors adscrits de l'ICAC i diversos col·laboradors. A més, l'equip és soci del projecte europeu EuroTech (2018-2021), puntuat en cinquena posició a la convocatòria europea 2018 del programa Erasmus+.

• Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

Responsable: Anna Gutiérrez Garcia-Moreno

En aquest equip interdisciplinari conflueixen diverses disciplines sobre un mateix tema: l'estudi de les matèries primes (amb especial èmfasi en els materials lapidis) utilitzades a l'Antiguitat Clàssica com a suport artístic, epigràfic o arquitectònic. L'objectiu és entendre no només la dimensió socioeconòmica d'aquests materials (explotació, ús, distribució, etc.) sinó també el seu rol en la construcció política i ideològica de la societat clàssica. El punt de convergència el constitueixen les diverses disciplines i ciències que estudien aquests materials i les seves implicacions en el passat històric de la societat, de la geologia a la història de l'art.

Format per personal de l'ICAC, de la UAB i de la URV, l'equip compta amb un total de sis membres contractats i vuit investigadors adscrits. En destaca l'existència d'una plaça vinculada

URV-ICAC (Diana Gorostidi) i diversos convenis d'adscripció institucionals amb la UAB i amb la Universitat de Saragossa. Entre els membres contractats, trobem dues investigadores principals, una investigadora postdoctoral MSCA-IF, dos investigadors predoctorals (FPU, FI) i una tècnica de recerca.

L'equip té en actiu dos projectes d'I+D del Plan Nacional, dirigits per Anna Gutiérrez i Diana Gorostidi respectivament, i duu a terme diversos projectes internacionals centrats en la península Ibèrica i França.

• **Economia i comerç al món antic (Aecma)**

Responsable: Ramon Járrega

Aquest equip centra la seva recerca en les àmfores produïdes a Hispània i els centres de producció més destacats, i l'elaboració de mapes temàtics amb la seva distribució. Els principals objectius de recerca són: la difusió exterior de les àmfores hispàniques a la Mediterrània occidental i Europa; l'estudi dels patrons d'interacció de les comunitats protohistòriques amb el seu entorn; i la producció i el comerç entre les comunitats ibèriques i altres pobles mediterranis.

Té en curs un projecte d'I+D del Plan Nacional i està format per tres membres: l'investigador principal (Ramon Járrega) i dos investigadors predoctorals (FPI). L'equip es reforça amb diverses adscripcions, especialment la de Jordi Diloli (URV) i de membres de l'equip GRESEPIA, que dirigeix i que se centra en arqueologia ibèrica, amb projectes en curs a les Terres de l'Ebre i l'àrea occidental del Camp de Tarragona.

• **Arqueologia Protohistòrica**

Responsable: Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC)

L'equip estudia les societats complexes de la protohistòria de la Mediterrània occidental, a través de diversos projectes sobre el món ibèric septentrional, Gàl·lia mediterrània i nord d'Àfrica. També s'interessa per l'origen, significació i evolució de les tradicions que han perviscut al llarg dels segles, com ara el ritual d'incineració, que s'expandeix a la Mediterrània al bronze final i perdura fins als nostres dies; els rituals vinculats als espais domèstics i els processos de transformació dels aliments documentats a la protohistòria, que se situen a la base de la cuina mediterrània.

L'equip té en curs un projecte d'I+D del Plan Nacional i està format per quatre membres: la investigadora principal (Maria Carme Belarte), una investigadora postdoctoral Juan de la Cierva, un investigador predoctoral FPU i un tècnic en documentació gràfica. L'equip es veu reforçat amb l'adscripció de cinc doctors, dels quals quatre van formar-se en el sí de l'equip en la seva fase predoctoral.

• **Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana**

Responsable: Josep M. Macias

Aquest equip té com a objectiu la recerca en arqueologia paleocristiana i de l'antiguitat tardana, amb estudis en curs a Tarragona (les basíliques de l'amfiteatre de Tàrraco, l'àrea arqueològica de la Catedral, l'àrea portuària) i a la ciutat visigòtica de València "la Vella" (València).

L'equip compta amb la col·laboració de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura (ETSA-URV), amb qui desenvolupa projectes de documentació i experimentació gràfica sobre el patrimoni arquitectònic declarat patrimoni de la humanitat per la UNESCO (el Circ Tomà i la Torre del Pretori, a Tarragona).

Està format per quatre membres contractats: un investigador principal sènior (Josep M. Macias), un tècnic en documentació gràfica i una investigadora predoctoral (FPU). Té en actiu sis adscripcions, una de les quals és de l'ETSA-URV, i un conveni institucional amb el Museu Bíblic de Tarragona.

- **Mediterrània Oriental grecoromana**

Responsables: Eva Subias (URV) i Jesús Carruesco (URV-ICAC)

Aquest equip investiga l'organització de l'espai i la seva simbologia en la Mediterrània oriental d'època grecoromana, sobretot en l'àmbit cultural hel·lènic, a Grècia i en zones de contacte intercultural com l'Egipte postfaraònic i fins al període bizantí. Amb una aproximació multidisciplinària, incorpora la recerca arqueològica, filològica, iconogràfica i antropològica; així com l'ús de les noves tecnologies per abordar les relacions entre els diversos nivells de l'espai que configuren la realitat cultural hel·lènica i grecoegípcia, des de l'organització de l'espai físic (articulació d'espais urbans i extraurbans) fins a la interacció d'aquest espai amb diversos espais simbòlics, definits pel mite, el ritual, la literatura o la iconografia.

L'equip, liderat per Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Eva Subias (URV), té en curs un projecte d'I+D del Pla Nacional i està format per un total de vuit investigadors adscrits de l'ICAC. Manté estretes relacions amb la secció departamental de Filologia Grega de la Universitat de Barcelona.

LÍNIES DE RECERCA

1.Arqueologia de la ciutat antiga

Programa: *Tarraco*

- TarrACrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de historia (FCT-18-13482). 2019-2020.
IP: Josep M. Macias.
Participen: Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Josep M. Puche, Karen Fortuny, Francesc Rodríguez i Ivan Fernández.
Col·laboren: Míriam Ramón (MBT).
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102). 2018-2021.
IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Servei d'Arqueologia - ICAC).
Participen: Josep M. Macias, Míriam Ramón (MBT), Miquel À. Cau (UB), Anna Gutiérrez García-M., Josep M. Toldrà (URV-ICAC), Josep M. Puche, Karen Fortuny, Francesc Rodríguez, Ivan Fernández.

Programa: *Iesso* (Guissona)

- La ciutat romana de *Iesso* (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats. 2018-2021.
IP: Josep Guitart i Núria Romaní (UAB-ICAC).
Participen: Esther Rodrigo (UAB-ICAC); Joaquim Pera, César Carreras i Laia Catarineu (UAB).
Col·laboren: Óscar Trullàs (Arqueolegs.cat); Núria Padrós (UAB); Gemma de Solà (indep.); David Castellana i Josep Ros (Museu de Guissona); Ada Cortés; Pau de Soto.

Altres projectes

- Projecte *Iulia Libica* (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093). 2018-2021.
IP: Cèsar Carreras (UAB), Jordi Guardia (indep.).
Participen: Josep Guitart i Núria Romaní (UAB-ICAC); Oriol Olesti i Jordi Morera (UAB).

2. Arqueologia del paisatge, poblament i territori

Programa: Arqueologia dels paisatges mediterranis

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo (PGC2018-093734-B-I00. MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Josep M. Palet, Hèctor A. Orengo.
Participen: Arnau Garcia, Esther Rodrigo (UAB-ICAC), Merkourios Georgiadis, Lúdia Colominas, Marta Flórez, Graham Jones, Pere Castanyer (MAC Empúries), Abel Gallego.
Col·laboren: Ana Ejarque (CNRS), Rosa Plana (UPVM), Helena Carvalho (Univ. Minho), M. Jesús Ortega, Pau Olmos, Santiago Giralt (ICTJA-CSIC), Elif Koparal (Hitit Univ.), Anja

- Slawisch (Univ. Freiburg), Toby C. Wilkinson, Konstantina Kallintzi (Director of Ephorate at Xanthi), Eurydice Kefalidou (NKUA), Giannis Apostolou, Chavdar Tzochiev (British School at Athens), Chrysanthi Kallini (AUPh), Paloma Aliende, Jesús Martínez, Tània Polonio.
- TransMed: Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MSCA-IF-2018 n.839650). 2019-2022.
IP: Hèctor A. Orengo, Merkouris Georgiadis.
Participen: Arnau Garcia, Josep M. Palet, Ana Ejarque (CNRS).
 - L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). 2018-2021.
IP: Arnau Garcia, Judit Ciurana.
Participen: Jaume Oliver (Aj. Sant Martí de Centelles), Josep M. Palet, Francesc C. Conesa, Paloma Aliende, Lúdia Colominas, Abel Gallego, Alexandra Livarda, Jordi Roig (Arrago, SL), Rocío Gómez (UPV), Tània Polonio, Anna Bertral, Mireia Romero (UB), Belén Onecha (ETSAB).
 - Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orengo, M. Jesús Ortega.
Participen: Josep M. Palet; Arnau Garcia; Tània Polonio; Esther Rodrigo (UAB-ICAC); Anna Bertral; Lúdia Colominas; Abel Gallego; Paloma Aliende; Pere Castanyer (UdG); Joaquim Tremoleda i Marta Santos (MAC Empúries); Merkourios Georgiadis; Alexandra Livarda.
Col·laboren: Ana Ejarque (CNRS), Santiago Giralt (ICTJA-CSIC), Rosa Plana (UPVM), Santiago Riera (UB).
 - YARNSCAPE: Ecological Economies of Ancient Textiles (H2020-MSCA-IF-2018 n.840892). 2020-2022. **NOU**
IP: Toby C. Wilkinson.
Participen: Hèctor A. Orengo (supervisor).
 - Long Time, No see: Land Reclamation and the Cultural Record of Central-Western Plain of Thessaly. 2014-2020.
IP: Athanasia Krahtopoulou (Hellenic Ministry of Culture & Sports), Santiago Riera (UB), Hèctor A. Orengo.
Participen: Alexandra Livarda.
 - Palaikastro Phase 4 (Minoan). 2012-2020.
IP: Alexandra Livarda, Carl Knappet (Univ. Toronto), Nicoletta Momigliano (Univ. Bristol).
 - The Aegean 'Dark Ages' revisited: a novel approach to old debates on agricultural economy and food culture (PID2019-107605GB-I00/AEI). 2020-2023. **NOU**
IP: Alexandra Livarda.
Participen: Arnau Garcia, Toby C. Wilkinson, Francesc C. Conesa, Lúdia Colominas, Merkourios Georgiadis.
Col·laboren: Ioannis Mylonas, Parthenopi Ralli i Dimitrios Katsantonis (IPGRB); Paul Halsstead i Michael Wallace (Univ. Sheffield); Sevasti Triantafyllou (UATH); Hèctor A. Orengo; Paloma Aliende; Eleni Hatzaki (Univ. Cincinnati); Irene Lemos (Univ. Oxford); Anastasia Georgiadou i Matthaios Besios (Ephorate of Antiquities of Pella); Carl Knappett (Univ. Toronto); Nicoletta Momigliano (Univ. Bristol); John Papadopoulos i Sarah Morris (UCLA).

- Archaeozoology of Caesarea Maritima: animal Interactions in an Imperial Port City on the Mediterranean. 2020-2021. **NOU**
IP: Lúdia Colominas.
Participen: Yifat Thareani (NYU Tel-Aviv), Nimrod Marom (Univ. Haifa).
- The Roman conquest of Tunisia: an archaeozoological approach. 2019-2021.
IP: Lúdia Colominas, Chokri Touihri (Institut Nacional de Patrimoni de Tunísia).
Participen: Mohamed Azaza (URV).

Programa: Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana

- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre, Ripollès-Cerdanya (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). 2018-2021.
IP: Josep M. Palet, Lúdia Colominas.
Participen: Hèctor A. Orengo, Arnau Garcia, Pau Olmos, Tània Polonio, M. Jesús Ortega, Abel Gallego, Jesús Martínez, Anna Bertral, Paloma Aliende, Alexandra Livarda.
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia. 2017-2020.
IP: Lúdia Colominas.
Participen: Charline Giguet-Covex (CNRS), Ana Ejarque (CNRS), Josep M. Palet, Tània Polonio, Abel Gallego.
Col·laboren: Enriqueta Pons (MAC Girona); Josep Burch (UdG); Pere Castanyer i Joaquim Tremoleda (MAC Empúries); Oriol Olesti i Cèsar Carreras (UAB).
- Landscape of transhumance: an environmental archaeology research (FJC2019-040406-I). 2020-2022. **NOU**
IP: Valentina Pescini.
Participen: Josep M. Palet.

Programa: Les formes d'hàbitat rural: les vil·les i altres tipus d'assentaments

- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). 2018-2021.
IP: Josep M. Macias, Moisés Díaz (CODEX-ICAC).
Participen: Anna Bertral; Joan Canela; Cèsar Carreras (UAB); Joan Gómez Pallarès (Direcció General de Recerca); Anna Gutiérrez Garcia-M.; Ada Lasheras; Jordi López; Josep M. Puche; Francesc Rodríguez; Juan M. Canals, Nicolàs Rozès i Fernando Zamora (URV).
- La vil·la romana de la Gran Via – Can Ferrerons (Premià de Mar, Maresme). 2008-2021.
IP: Marta Prevosti.
Participen: Ramon Coll (Aj. Premià de Mar).
- Economia a la vil·la romana dels Munts (Altafulla): una aproximació des de l'arqueobiologia. 2020-2020. **NOU**
IP: Lúdia Colominas.
Participen: Eulàlia Subirà (UAB), Katie Tardio (UNC), Andrea Vilela (UAB).

AI approaches to the detection, identification and mapping of archaeological sites and remains

- Automated machine learning applications in landscape archaeology (IJC2018-038319-I). 2020-2023. **NOU**
IP: Francesc C. Conesa.
Participen: Hèctor A. Orengo (supervisor); Univ. Cambridge.
- DIASur, Drone-based Intelligent Archaeological Survey: Prospección arqueológica inteligente sobre plataforma dron. 2020-2022. **NOU**
IP: Hèctor A. Orengo.
- TrackSherd: Towards an automated archaeological surface survey: development of Machine and deep learning-based methods for automated identification and classification of potsherds in subcentimetric drone-acquired imagery (2018-BP-00208). 2020-2023. **NOU**
IP: Arnau Garcia.
Participen: Hèctor A. Orengo (supervisor).

Altres projectes

- Redes de comunicación y organización territorial del Imperio romano de occidente. *Network Analysis* aplicado al transporte en la antigüedad, RTI2018-098905-J-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2022.
IP: Pau de Soto.
- Tabula Imperii Romani - Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). 2015-2022.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC), Marta Prevosti.
Participen: Ferran Arasa (UV), Núria Romaní, Antoni González Senmartí (URV), Ada Cortés, Pau de Soto.
- Aqua Augusta*. Els Aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098). 2018-2021.
IP: Jordi López Vilar, Anna Gutiérrez Garcia-M.
Participen: Joan Canela; Lluís Casas i José Luís Parada (UAB); Núria Guasch (UB); Hèctor A. Orengo; Isidre Pastor (CEG); Josep M. Puche; Jordi Sardà i Josep M. Solé (URV); Josep Zaragoza (indep.).

3. *Instrumentum domesticum*. Materials i comerç en el món antic

- Figlinae Hispanae* (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos, PGC2018-099843-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2023.
IP: Ramón Járrega.
Participen: Daniel Mateo (UA), Enric Colom, José Juan Díaz (Univ. Cadis), Antoni Martín UB), Joaquim Tremoleda (MAC Empúries).
- El poblament romà a la zona de Cambrils: estudi de l'economia i l'evolució de les *villae* romanes. 2020-2022. **NOU**
IP: Ramon Járrega.

Participen: Marta Prevosti, Lúdia Colominas, Enric Colom, Gerard Martí (Museu d'Història de Cambrils), Ramon Coll (Museu Romà de Premià de Mar).

4. Arqueologia clàssica i produccions artístiques

Programa transversal: Mètodes i tècniques de les ciències experimentals aplicades a l'arqueologia clàssica

- SULMARE: *Sulcato marmore ferro*. Canteras, talleres, artesanos y comitentes de las producciones artísticas en piedra en la Hispania tarraconenses (PID2019-106967GB-I00). 2020-2024. **NOU**

IP: Diana Gortostidi (URV-ICAC), Pilar Lapuente (UniZar-ICAC).

Participen: Antonio Peña (UAB), Isabel Rodà (UAB-ICAC), Jordi López, Alessandro Ravotto, Patricia Terrado, Juan Antonio Antolinos, Maria Pia Darblade, Aureli Álvarez, Manuel Parada (UVA), Begoña Soler (UM-ICAC).

Col·laboren: Anna Gutiérrez Garcia-M., Josep Anton Remolà (MNAT), Emmanuelle Rosso (Univ. La Sorbona), Isabelle Pianet (IRAMAT), Serena Zoia (Univ. Milà), Adalberto Ottati (Univ. Dublin), Serena Vinci, José Antonio Cuchí (UniZar), Paolo Garofalo (Univ. Lisboa), Borja Díaz Ariño (UniZar), Federica Gatto (Univ. Catòlica de Lovaina), Marie-Claire Savin (Univ. Bordeaux Montaigne), Anna Artina (Consell de Formentera); Julio C. Ruiz, Hugo Feliu, Laura Galán, Pablo Varona (Univ. Perugia), Joan-Hilari Muñoz (indep.); Jaume Massó (IMMR); Teresa Buey (URV).
- TECHNET: Technological innovation and knowledge networks: a multidisciplinary approach to Greco-Roman stone vases (H2020-MSCA-IF-2019 n.895286). 2020-2022. **NOU**

IP: Simona Perna.

Participen: Anna Gutiérrez Garcia-M. (supervisora).
- El mensaje del mármol: prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del imperio romano entre época antigua y alto-medieval a través del caso de Hispania y Aquitania, PGC2018-099851-A-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.

IP: Anna Gutiérrez Garcia-M.

Participen: Roberta di Febo, Simona Perna, Sergio Vidal (UNED).
- El *marmor de Dertosa*: explotació, ús i distribució del *broccatello* de Tortosa (també conegut com Jaspi de la Cinta) des d'època antiga. 2019-2021.

IP: Anna Gutiérrez Garcia-M.

Participen: Aureli Álvarez, Isabel Rodà (UAB-ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Joan-Hilari Muñoz (indep.), Jordi López, Raül Aranda.

Col·laboren: Roberta Di Febo.

PROGRAMES ESPECÍFICS

1. Arqueologia de la protohistòria a la Mediterrània occidental

Programa: Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). 2018-2021.

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Joan Canela.

Participen: Jordi López; Jordi Diloli (URV-ICAC); Núria Otero; Oriol Cuscó; Jordi Vilà, Ivan Cots i Laura Bricio (URV); Garciella Pereda (estudiant).

Col·laboren: Pau Olmos, Pilar Camañes, Meritxell Monrós, Jaume Noguera (UB), Rafael Jornet (UB i ROCS Món Iber), Joan Sanmartí (UB), Jordi Morer (ROCS Món Iber), Jaume Massó (MSVR), Silvia Valenzuela (CSIC), Silvia Vila (UdL), Anna Gutiérrez Garcia-M., Jordi Principal (MAC), Moisés Díaz, David Asensio (UB, UAB i ROCS Món Iber), Daniel López (Arqueo Vitis), Núria Armentano (MAC), Anna Bertral.

- Estudio de estructuras constructivas de tierra en el Mediterráneo occidental en la protohistoria (FJC2019-039469-I). 2020-2022. **NOU**

IP: María Pastor.

Participen: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

- Estudio transdisciplinar y experimental de estructuras de combustión en el Mediterráneo occidental durante la protohistoria (1er milenio a.C.), PID2019-104661GB-I00/AEI. 2020-2023. **NOU**

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)

Participen: Jordi Hernández-Gasch (indep.), Joan Canela, Pilar Camañes, Meritxell Monrós i Pau Olmos.

Col·laboren: Iñaki Matías, Arturo Oliver (Diputació de Castelló), Magdalena Salas (UB), Damià Ramis (indep.), Silvia Vila (UdL), Alexandre Beylier (CNRS), Anne-Marie Curé (Paléotime-CNRS), Alessandra Pecci (UB), Marta Mateu (UNAM), Marta Portillo (CSIC), Joaquín Fernández (UAB), Paloma Aliende, Jordi Morer (UB), Josep Pou (Aj. Calafell), Carme Saorin (UB), Núria Otero (indep.), Oriol Cuscó.

2. Mediterrània Oriental grecoromana

- La construcción del pasado en la Grecia arcaica y clásica: mecanismos compositivos, genealogías y catálogos (PID2019-110908GB-I00/AEI). 2020-2024. **NOU**

IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC), Francesc Xavier Rius (UB).

Participen: Jaume Pòrtulas, Natàlia Palomar, Joan Josep Mussarra i Sergi Grau (UB); Joan Silva; Roser Homar; Teresa Magadán (IPOA-ICAC); Montserrat Reig; Roger Aluja; Julia Janicka.

Col·laboren: Núria Torras (UPF); Bernardo Berruecos (UNAM); Massimiliano Omaghi (Univ. Freiburg); Rubén J. García i Anna Cortadellas (UB); Eloi Creus; Marta Nicolàs (URV).

3. Antiguitat Tardana

- Excavacions arqueològiques a València “la Vella” (Riba-roja de Túria, València). 2016-2020. IP: Josep M. Macias; Albert Ribera i Esperança Huguet (UV-ICAC); Miquel Rosselló (indep.).

Participen: Francesc Rodríguez, Karen Fortuny, Iván Fernández.

ALTRES PROJECTES EN QUÈ PARTICIPA PERSONAL INVESTIGADOR DE L'ICAC

Projectes internacionals

- Graver dans le marbre: Routes et Origine des Marbres Antiques d'Aquitaine et d'Espanne (2), ROMAE2. 2019-2020.
IP: Isabelle Pianet (CNRS – Univ. Bordeaux Montaigne).
Participen: Milagro Navarro Caballero (AUSONIUS), Anna Gutiérrez Garcia-M., Pilar Lapuente (UniZar).
- Shedding light on the 'Dark side' of the Aegean. 2019-2024.
IP: Alexandra Livarda.
- Re-contextualising the Neolithisation of Greece: establishing a reliable chronology of the Early Neolithic site Plateia Magoula, Prodomos, western Thessaly, central Greece. 2017-2020.
IP: Alexandra Livarda, Hèctor A. Orengo, Athanasia Krahtopoulou (Ephoreia of Antiquities of Karditsa, Greece).
- Ancient Methone, Pieria, Greece. 2012-2020.
IP: Matthaios Bessios, Athena Athanasiadou i Konstantinos Noulas (Ephorate of Antiquities of Pieria, Grècia); John Papadopoulos i Sarah Morris (UCLA).
Participen: Alexandra Livarda.
- Lefkandi, Euboea, Greece. 2003-2020.
IP: Irene Lemos (Univ. Oxford).
Participen: Alexandra Livarda.
- Little Palace North Project, Knossos, Greece. 2001-2021.
IP: Eleni Hatzaki (Univ. Cincinnati).
Participen: Alexandra Livarda.
- Long-term land use and water management strategies in arid margin landscapes, MarginScapes (MSCA-IF-794711). 2018-2020.
IP: Francesc C. Conesa.
Participen: Cameron Petrie (Univ. Cambridge), Hèctor A. Orengo.
- ZooMWest. Zooarchaeology and Mobility in the Western Mediterranean: husbandry production from the Late Bronze Age to Late Antiquity. ERC Starting Grant (716298). 2017-2021.
IP: Silvia Valenzuela-Lamas (IMF-CSIC).
Col·laboren: Hèctor A. Orengo.
- Tecnologie Europee per la salvaguardia di Beni Culturali a rischio / European technologies for the safeguard of cultural heritage in risk (E+ 2018-1-IT02-KA203-048448). 2018-2021.
IP: Olivia Menozzi (Univ. Gabriele d'Annunzio).
Participen: Joaquín Ruíz de Arbulo (URV-ICAC), François Tassaux (Univ. Bordeaux Montaigne), Elena Calandra (Soppraintendenza beni culturali di Lazio), Piotr Dyczek (Univ. Varsòvia), Sebastien Hermon (Cyprus Institute), Rosa Carmagnola (Pegaso SRL), A. Tunca (BeGeCo), Valeria Sciarreta (UD'ANET Company).
- Tracing the origins and evolutionary paths of the Iberian and the Maghreb Dog. 2018–2020.
IP: Ana Elisabete Pires (Univ. Porto).

Participen: Catarina Ginja i João Requiça (Univ. Porto); Cleia Detry i Francisco Petrucci-Fonseca (Univ. Lisboa); Simon Davis i Arantxa Daza (Uniarq); Fernanda Simões (indep.); José Matos (INIAV); Isabel R. Amorim (Univ. Açores).

Col·laboren: Lídia Colominas.

- Interamna Lirenas Project. 2010-2020.
IP: Alessandro Launaro i Martin Millett (Univ. Cambridge).
Participen: Lídia Colominas.
- Art Networks: interaction and artisans mobility in stone-based crafts in the Roman Period. 2019-2020.
IP: Simona Perna.
- Arkwork. Archaeological practices and knowledge work in the digital environment (Cost Program. Cost Action CA15201). 2016-2020.
IP: Isto Huvila (Univ. Uppsala).
Participen: Costis Dallas (Athena Research Center), Antonia Davidovic (Horst Kultur), Arianna Traviglia (Univ. Ca' Foscari), Gísli Pálsson (Institut d'Arqueologia d'Islàndia), Rimvydas Lauzikas (Univ. Vilnius), Suzie Thomas (Univ. Helsinki), Eleftheria Paliou (Univ. Colònia), Jeremy Huggett (Univ. Glasgow).
Col·laboren: Hèctor A. Orengo.
- TwoRains. Winter Rain, Summer Rain: Adaptation, Climate Change, Resilience and the Indus Civilisation (ERC Consolidator Grant, ID: 648609). 2015-2020.
IP: Cameron A. Petrie (Univ. Cambridge).
Col·laboren: Hèctor A. Orengo.
- Pensa em grande sobre as pequenas vilas de fronteira: Alto Alentejo e Alta Extremadura leonesa (séculos XIII – XVI), PTDC/HAR-HIS/3024/2020. 2020-2023.
IP: Adelaida Millán da Costa (Univ. Nova de Lisboa).
Col·laboren: Pau de Soto.
- Ancient Methone, Pieria, Greece (projecte de Ephorate of Antiquities a Pieria i la UCLA), 2012-2023.
IP: Matthaios Bessios, Athena Athanasiadou i Konstantinos Noulas (Ephorate of Antiquities of Pieria, Grècia); John Papadopoulos i Sarah Morris (UCLA).
Participen: Alexandra Livarda.

Projectes estatals

- El ciclo productivo del marmora en la Península Ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización. 2019-2020.
IP: Virginia García-Entero (UNED).
Participen: Anna Gutiérrez García-M., Isabel Rodà (UAB-ICAC), Pilar Lapuente (Unizar-ICAC), Roberta di Febo, Serena Vinci, Jordi López, Aureli Àlvarez, Lluís Casas (UAB), Raúl Aranda, Anna Artina, Laura Galán, Diana Gorostidi (URV-ICAC), Montserrat Clavería (UAB), Antonio Peña (UAB), Julio C. Ruiz, Begoña Soler (UM-ICAC), José M. Noguera (UM), Juan A. Antolinos (UM), Francisco Guillén (UM), Marie-Claire Savin (Univ. Bordeaux Montaigne), M. Ángeles Utrero (CSIC), *et al.*

- Economías domésticas en el Norte de la Carpetania Romana (100 aC-400 dC), (Comunidad de Madrid. 2017-T1/HUM-5516). 2018-2021.
IP: Jesús Bermejo (Univ. Carlos III).
Participen: Miguel Contreras i Fernando Moreno, Univ. Carlos III.
Col·laboren: Lúdia Colominas.
- Economías domésticas en el norte de la Carpetania romana (100 a.C – 400 d.C.). 2018-2021.
IP: Jesús Bermejo (Univ. Carlos III).
Col·laboren: Lúdia Colominas.
- Espacios de integración en la Roma republicana: el NE de la *Hispania Citerior* (133-72 a.C.), PGC2018-098991-B-I00. 2015-2021.
IP: Antoni Naco del Hoyo (ICREA-UdG).
Participen: Joaquín Muñoz (Univ. Huelva), Ignasi Garcés (UB), Jordi Principal (MAC).
Col·laboren: Michael Dobson (Univ. Exeter); Nathalie Barradon (Univ. Nantes); François Cadiou (Univ. Bordeaux Montaigne); Alfonso Álvarez-Ossorio (US); Núria Molist (MAC); Immaculada Mestres i Montserrat Duran (Camp de les Lloses); Roger Riera (UAB); Carles Padrós.
- Projecte coordinat *Vivere in Urbe*. Arquitectura residencial y espacio urbano. Investigación y socialización (PID2019-105376GB-C42). 2020-2023.
IP: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).
Participen: Ricardo Mar (URV), Patricia Terrado.
- MINERVA: Understanding the centuries-long functioning of the Roman economy. Danmarks Frie Forskningsfond, DFF (RTI2018-098905-J-I00). 2020-2026.
IP: Tom Brughmans (Univ. Aarhus).
Participen: Pau de Soto.

Projectes de la Generalitat de Catalunya

- *Omnia Mors Aequat*: gestualitat funerària a la necròpolis de Romanyà. Història, població i territori (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00010). 2018-2021.
IP: M. Antònia Majó (Baula Arqueologia SA).
Participen: José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- El neolític antic i mitjà a la desembocadura del Ter. Actuacions arqueològiques d'època prehistòrica a Vilanera (Empúries) i el seu entorn (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00015). 2018-2021.
IP: Miquel Molist (UAB).
Participen: Miquel Colobra (indep.), José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- El poblament visigòtic a Roses: del Puig Rom a l'assentament del Conjunt de la Ciutadella (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00082). 2018-2021.
IP: Eva Subias (URV-ICAC).
Participen: José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- Guerra i conflicte al nord-est de la península Ibèrica en època romano-republicana (segles III-I aC), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00031). 2018-2021.
IP: Jaume Noguera (UdG).

Participen: Eduard Ble i Marisol Madrid (UB); Jordi López; Pau Valdés (indep.).

- Arrels prehistòriques de la transhumància a l'Alt Ripollès (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00048). 2018-2021.

IP: Carlos Tornero (IPHES).

Participen: Lúdia Colominas, Josep M. Palet.

- El nucli arqueològic del Mas Castellar (Pontós). L'entorn emporità i el rerepaís en època protohistòrica (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00005). 2018-2021.

IP: Enriqueta Pons i Borja Gil (Món Iber Rocs SL).

Participen: Lúdia Colominas.

- Dinàmica del poblament rural, arquitectura, economia i paisatge de les *villae* a l'àrea de l'Estany-Garrotxa entre els segles II-I aC i els segles VI-VII dC (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00073). 2018-2021.

IP: Joaquim Tremoleda (MAC Empúries).

Participen: Lúdia Colominas.

- Dinàmica del poblament rural, arquitectura, economia i paisatge de les *villae* a l'àrea del Pla de l'Estany – Garrotxa entre els segles II-I aC i els segles VI-VII dC (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00073). 2018-2021.

IP: Joaquim Tremoleda (MAC Empúries), Joan Frigola (UdG).

Participen: Lúdia Colominas.

- Les àrees portuàries de l'antiga Empúries (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya). 2018-2021.

IP: Pere Castanyer i Marta Santos (MAC).

Participen: Lúdia Colominas.

- Projecte Integral d'arqueologia: paisatge i territori a la Cerdanya antiga - 2 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00019). 2018-2021.

IP: Oriol Olesti i Jordi Cortadella (UAB).

Participen: Lúdia Colominas.

- Projecte d'investigació, transferència de coneixement i posada en valor de l'antiga capella de Sant Julià de Valldaneu (Sant Martí de Centelles, Osona) - Fase I. 2019-2020.

IP: Francesc C. Conesa, Arnau Garcia, Jaume Oliver (Aj. Sant Martí de Centelles).

- Puig Ciutat, descripció i anàlisi d'una destrucció i el seu context al món romà tardorepublicà (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00089). 2018-2021.

IP: Eduard Ble (UB).

Participen: Carles Padrós.

- Anàlisi arqueològica de la primera ocupació romana a l'altiplà central de Catalunya, Puig Castellar (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00014). 2018-2021.

IP: Joaquim Pera (UAB), Esther Rodrigo (UAB-ICAC).

Participen: Josep Guitart i Núria Romani (UAB-ICAC); Núria Padrós (UAB); Josep Ros (Museu de Guissona).

- L'Ausetania romana abans de la fundació d'Auso (ARFA), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00094). 2018-2021.

IP: Antoni Naco (ICREA-UdG).

Participen: Carles Padrós.

- Aprofundiment en el coneixement de la xarxa viària romana a Catalunya. Prospeccions arqueològiques a les vies romanes del Perelló, Lluçanès i Selvanera (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00051). 2018-2021.
IP: Pau de Soto, Ada Cortés.
- El canvi sociocultural a la Cessetània oriental durant la protohistòria i l'època romanorepública (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00043). 2018-2021.
IP: Joan Sanmartí (UB).
Participen: Ramon Álvarez, Jaume Noguera, Joan Santacana, Víctor Revilla, Rafel Jornet, Núria Tarradell, Francisco J. Cantero, Jaume Buxeda, Eva Miguel, Irene Cruz i Mercè Bergadà (UB); David Asensio (UB-UAB); M. Carme Belarte (ICREA-ICAC); Jordi Morer i Borja Gil (Món Iber Rocs); Josep Pou (Aj. Calafell); Eric Anguita (EUNCET); Carme Rovira (MAC); Dani López (Arqueo Vitis); Marta Portillo i Sílvia Valenzuela (CSIC); Joan Canela; Laro Sánchez (indep.).
- La formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica al curs inferior de l'Ebre (s. IX-I aC), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00027). 2018-2021.
IP: Rafel Jornet (UB).
Participen: Joan Sanmartí, Ramon Álvarez, Jaume Noguera, Núria Tarradell, Francisco J. Cantero, Eva Miguel, Jaume Buxeda i Alessandra Pecci (UB); David Asensio (UB-UAB); M. Carme Belarte (ICREA-ICAC); Pau Olmos; Meritxell Monrós; Jordi Morer i Borja Gil (Món Iber Rocs); Xavier Sicart (Àtics); Carme Rovira (MAC); Dani López (Arqueo Vitis); Sílvia Vila (UdL); Marta Portillo i Sílvia Valenzuela (CSIC); Joan Canela; Anna Bertral; Assumpció Malgosa (UAB); Marta Merino (Servei d'Arq. Barcelona); Roger Sala (SOT Prospecció Arqueològica).

Altres projectes

- ArqPaz: aplicación de imágenes radar del Satelite PAZ en la detección restos arqueológicos. 2019-2021.
IP: José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
Participen: Eva Subias (URV-ICAC), Rosa Cuesta (Diputación de Burgos), Dolors Codina (Baula Arqueologia SL).
- Cova des Pas, Menorca. 2012-2020.
IP: Manuel Antonio Calvo Trias (UIB).
Col·laboren: Alexandra Livarda.
- Contactes, relacions i influències en el II mil·lenni. 2017-2021.
IP: Teresa Magadán (IPOA-ICAC).
Participen: Salvador Costa (IPOA).
- El temple de Ramsés III a Medinet Habu. 2017-2021.
IP: Salvador Costa (IPOA).
Participen: Teresa Magadán (IPOA-ICAC).
- Estudi i publicació de les col·leccions del fons del Pare Bonaventura Ubach. 2017-2020.
IP: Pare Pius Ramón Tragán (Museu de l'Orient Bíblic de l'Abadia de Montserrat).
Participen: Javier Uriach (Fund. Abadia de Montserrat – Fund. Uriach), Teresa Magadán (IPOA-ICAC).

- Publicació de les col·leccions de ceràmica xipriota a l'estat espanyol. 2017-2022.
IP: Teresa Magadán (IPOA-ICAC).
- Nacionalisme i arqueologia a l'illa de Xipre. 2015-2025.
IP: Teresa Magadán (IPOA-ICAC).
- Nacionalisme i restauració arqueològica a Grècia. 2015-2025.
IP: Teresa Magadán (IPOA-ICAC).
- Projecte d'excavació, consolidació, adequació i preparació per a les visites del Jaciment de l'Antiguitat Tardana de Son Peretó de Manacor. 2016-2020.
IP: Mateu Riera (UAB-FAGHE-ICAC).
Participen: Josep M. Puche, Antoni Puig (indep.), Llorenç Alapont (Univ. Eur. de València), Magdalena Sastre (UIB), Roger Real (indep.).
- Recuperació, consolidació i museïtzació del monestir bizantí de Cabrera. 2016-2020.
IP: Mateu Riera (UAB-FAGHE-ICAC), Magdalena Riera (indep.).
Participen: Josep M. Puche, Julio Román (UGR), Albert Ribera (UV-ICAC), Damià Ramis (indep.), María José Rivas (UGR), Antònia Martínez (UIB).
Col·laboren: Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears; IBANAT; Aj. de Palma.
- Paisaje cultural de Formentera. Estudio de las dinámicas de explotación y uso de la piedra a lo largo de la historia. 2019-2020.
IP: Anna Artina.
Participen: Diana Gorostidi (URV-ICAC), Anna Gutiérrez García-M., Begoña Soler (UM-ICAC).
- Projecte triennal per a la excavació i restauració de la necròpolis de Son Real (Cementiri dels Fenicis). Santa Margalida, Mallorca. 2018-2020.
IP: Jordi Hernández-Gasch.
Participen: Margalida Munar i Bernat Burgaya (Equip de Restauració Arqueològica); Francisca Cardona (UGR); Beatriz Palomar (indep.); Guillem Pérez-Jordà (UV); Llorenç Picornell, Biel Servera i Lua Valenzuela (UIB); Miquel À. Vicens (Ecoconsulta).
- Cova des Pas, Menorca. 2012-2022.
IP: Manuel Antonio Calvo (UIB).
Participen: Alexandra Livarda.
- Arqueología de los cultivos del pasado (RED2018-102440-T). (2020-2021).
IP: Natàlia Alonso (UdL).
Participen: Alexandra Livarda.

Activitat del personal investigador

Personal investigador propi: R3 i R4

Belarte Franco, Maria Carme (ICREA)
Investigadora (R4) i ICREA research Professor
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica
Responsable acadèmica del màster

Projectes de recerca

- Estudio transdisciplinar y experimental de estructuras de combustión en el Mediterráneo occidental durante la protohistoria (1er milenio a.C.), (PID2019-104661GB-I00/AEI). 2020-2023.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela
- Estudio de estructuras constructivas de tierra en el Mediterráneo occidental en la Protohistoria (FJC2019-039469-I). 2020-2022.
IP: Maria Pastor

Participació en projectes d'altres entitats

- El canvi sociocultural a la Cessetània oriental durant la protohistòria i l'època romano-republicana (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00043). 2018-2021.
IP: Joan Sanmartí (UB)
- La formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica al curs inferior de l'Ebre (s. IX-I aC), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00027). 2018-2021.
IP: Rafel Jornet (UB)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Jornet, R.; Belarte, M. C.; Sanmartí, J.; Asensio, D.; Morer, J.; Noguera, J. «El Coll del Moro (Gandesa, Tarragona) y su contexto territorial: formación y desarrollo de un asentamiento urbano protohistórico», *Trabajos de Prehistoria* 77, 1, p. 113-129. JCR (ISI), Factor d'impacte: 0.8 (Q3, Anthropology); Scopus, CiteScore: 1.3 (Q1, 80%, Archeology); Carhus+B / 11 (ICDS).
- Noguera, J.; Sanmartí, J.; Belarte, M. C.; Sala, R.; Morer, J.; Asensio, D.; Ble, E.; Jornet, R.; Revilla, V.; Pou, J. «La ciudad ibérica de Masies de Sant Miquel (Banyeres del Penedès, Tarragona) entre los siglos VII-III a.C. Resultados de una investigación con métodos no invasivos», *Archivo Español de Arqueología* 93, p. 35-60. Scopus, CiteScore: 0.4 (Q2, 66%, History); Carhus+A / 11.0 (ICDS).
- Sala, R.; Ortiz, H.; Sanmartí, J.; Garcia-Garcia, E.; Belarte, M. C.; Noguera, N.; Morer, J.; Ble, E.; Pou, J.; Asensio, D.; Jornet, R. «Geophysical survey of the Iberian site (seventh–third centuries BC) of Masies de Sant Miquel (Catalonia, Spain). Interpretative challenges of geophysical data of an Iberian town», *Archaeological Prospection* 27(2), p. 181-199. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.579 (Q3, Geosciences, multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 1.64 (Q1, 98%, History); Carhus+A / 10.9 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Belarte, M. C.; Canela, J.; Morer, J.; Cuscó, O.; Ocaña, M. «L'establiment rural de l'ibèric ple de Rabassats (Nulles, Alt Camp)», *Tribuna d'Arqueologia* 2017-2018, p. 295-313.

Llibres

- Belarte, M. C.; Noguera, J.; Plana-Mallart, R.; Sanmartí, J. (eds.). *Urbanization in Iberia and Mediterranean Gaul in the first millennium BC*, Treballs de la Mediterrània Antiga 7, ICAC, Tarragona.
- Belarte, M. C.; Rovira, M. C.; Sanmartí, J. (eds.). *Iron metallurgy and the formation of complex societies in the Western Mediterranean (1st millennium BC)*, Arqueo Mediterrània 15, UB i ICAC, Barcelona.

Capítols de llibre

- Belarte, M. C.; Canela, J.; Orengo, H. A.; Berganzo, I. «Using LiDAR to detect architectural features in urban sites in the coast of Northern Iberia (6th–3rd centuries BC). Preliminary results», a: Belarte, M. C.; Noguera, J.; Plana-Mallart, R.; Sanmartí, J., *Urbanization in Iberia and Mediterranean Gaul in the first millennium BC*, Treballs de la Mediterrània Antiga 7, ICAC, Tarragona, p. 137-148.
- Belarte, M. C.; Noguera, J.; Plana-Mallart, R.; Sanmartí, J. «Conclusions. The pre-Roman indigenous cities of the far western Mediterranean: state of the question and future prospects», a: Belarte, M. C.; Noguera, J.; Plana-Mallart, R.; Sanmartí, J., *Urbanization in Iberia and Mediterranean Gaul in the first millennium BC*, Treballs de la Mediterrània Antiga 7, ICAC, Tarragona, p. 267-275.
- Belarte, M. C.; Noguera, J.; Plana-Mallart, R.; Sanmartí, J. «On the notion of the city and its relevance for the study of the western Mediterranean Protohistory», a: Belarte, M. C.;

- Noguera, J.; Plana-Mallart, R.; Sanmartí, J., *Urbanization in Iberia and Mediterranean Gaul in the first millennium BC*, Treballs de la Mediterrània Antiga 7, ICAC, Tarragona, p. 11-18.
- Sanmartí, J.; Belarte, M. C.; Noguera, J.; Asensio, D.; Jornet, R.; Morer, J. «A city-state system in the pre-roman Mediterranean West: the Iberian cities of eastern Catalonia», a: Belarte, M. C.; Noguera, J.; Plana-Mallart, R.; Sanmartí, J., *Urbanization in Iberia and Mediterranean Gaul in the first millennium BC*, Treballs de la Mediterrània Antiga 7, ICAC, Tarragona, p. 91-108.
 - Sanmartí, J.; Kallala, N.; Belarte, M. C.; Ramon, J.; Cantero, F. J.; López, D.; Portillo, M.; Valenzuela, S. «Numidian State Formation in the Tunisian High Tell», a: Sterry, M.; Mattin-gly, D. J., *Urbanisation and State Formation in the Ancient Sahara and Beyond*, Cambridge University Press, Cambridge, p. 438-475.

Articles en actes de congrés

- Belarte, M. C. «Organisation de l'espace domestique et société en Ibérie du Nord (VIe-IIe s. av. J.-C.)», a: Bourgois, A.; Pomadère, M., *La forme de la maison dans l'antiquité. Actes des journées d'étude d'Amiens 19-20 Novembre 2015*, Archéologie et Histoire Romaine 43, Éditions Mergoïl, Dremil-Lafage, p. 95-110.
- Belarte, M. C.; López Cachero, J.; Pons, E.; Rovira, M. C.; Sanmartí, J. «From prestige objects to the productive revolution: iron and siderurgy in Catalonia during the first millennium BC», a: Belarte, M. C.; Rovira, M. C.; Sanmartí, J., *Iron metallurgy and the formation of complex societies in the Western Mediterranean (1st millennium BC). Proceedings of the 8th International Archaeological Meeting of Calafell (Calafell, from 6th to 8th October 2016)*, Arqueo Mediterrània 15, UB i ICAC, Barcelona, p. 125-139.
- Belarte, M. C.; Codina, F.; Noguera, J.; Prado, G. de; Sanmartí, J. «Intervencions arqueològiques a la zona istme del Puig de Sant Andreu (Ullastret, Baix Empordà)», a: Burch, J.; Buxó, R.; Frigola, J.; Fuertes, M.; Manzano, S.; Mataró, M., *Quinzenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona* (Castelló d'Empúries), Generalitat de Catalunya, MAC, UdG, Documenta Universitària, Castelló d'Empúries, p. 123-127.

Activitats

Activitats científiques

- [Taula rodona] Belarte, M. C.; Portillo, M.; Pecci, A.; Saorin, C.; Mateu, M. «Estructuras de combustión del 1r mil. a.C. en el Mediterráneo Occidental: una aproximación transdisciplinar», en el marc del: Seminario en el marco del Posgrado de Arqueología de la UNAM, organitzat per la UNAM, 11 de desembre, Ciutat de Mèxic (Mèxic).

Docència

- Professora de les assignatures Arqueologia Ibèrica i Arqueologia de la mort, del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- Membre del tribunal de tesi de Cauvin, A., *Aux origines de la Provence : les populations gauloises entre hellénisation et romanisation (200-125 av. J.-C.)*. Contextes archéologiques et concepts històriques, defensada el 2 de novembre a la Universitat d'Ais-Marsella (França).
- Codirectora de la tesi doctoral de Grevey, A.-L., *Objets et techniques. Aux origines de la métallurgie du fer en Méditerranée occidentale (IX e -VII e s. av. n. è.) : circulations, échanges et emprunts*, defensada el 31 d'agost a la Universitat Paul Valéry Montpellier III (França).

Altres

- Revisora (*peer-review*) de les revistes *Cuadernos de Prehistoria de la Universidad de Granada* i *Saguntum*.
- Revisora d'un manuscrit per a Presses Universitaires de la Méditerranée (PULM) de la Universitat de Montpellier (França).
- Conceptualització de l'assignatura *Pratiques*, del Màster de la Mediterrània Antiga (UOC-UAB-AH).

Carruesco García, Jesús (URV-ICAC)
Investigador (R4)
Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

Projectes de recerca

- La construcción del pasado en la Grecia arcaica y clásica: mecanismos compositivos, genealogías y catálogos (PID2019-110908GB-I00/AEI). 2020-2024.
IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Francesc Xavier Riu (UB).

Publicacions

Capítols de llibre

- Carruesco, J. «Helena i l'objecte preciós», a: Zaragoza Gras, J.; Huntingford Antigas, E. (eds.), *Utopies i rebel·lió*, Arola Editors, p. 69-82.

Activitats

Activitats científiques

- [Taula rodona] Carruesco, J.; Moratinos, S.; Soler, S.; Vernet, E. «Inana – Isthara – Astarté – Isis – Afrodita», en el marc dels *Seminaris a 4 Bandes*, organitzats per la UB, del 22 d'octubre de 2020 al 28 de gener de 2021 (en línia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Carruesco, J. «Les dones al teatre d'Aristòfanes», en el marc de les Conferències de la Secció Catalana de la Societat Espanyola d'Estudis Clàssics, organitzades per la Societat Espanyola d'Estudis Clàssics. 22 de gener, Lleida.
- [Xerrada divulgativa] Carruesco, J. «Les dones al teatre d'Aristòfanes», en el marc de les Conferències de la Secció Catalana de la Societat Espanyola d'Estudis Clàssics, organitzades per la Societat Espanyola d'Estudis Clàssics. 29 de gener, Tarragona.

Docència

- Professor de les assignatures Religió i Mitologia en el Món Clàssic i Arqueologia de la Mort, del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Professor de l'assignatura Música i Espectacle, del Màster interuniversitari de Música com a Art Interdisciplinària (URV-UB-ESMUC).

Altres

- Coordinador del Màster Universitari de Recerca Avançada d'Estudis Humanístics (URV).

- Coordinador a la URV del Màster interuniversitari de Música com a Art Interdisciplinària (UB-URV-ESMUC).
- Membre de tribunal de selecció de professor lector en el Departament de Filologia Clàssica, Romànica i Semítica de la UB, el 13 de gener.
- Membre de la xarxa internacional de recerca IMAGES Project. Antiquity in the Visual and Performative Arts.

Fiz Fernández, José Ignacio (URV-ICAC)
Investigador (R4)
Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- ArqPaz: aplicació de imàgenes radar del Satel·lit PAZ en la detecció de restes arqueològiques. 2019-2021.
IP: Ignacio Fiz (URV-ICAC)
- Omnia Mors Aequat: gestualitat funerària a la necròpolis de Romanyà. Història, població i territori (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00010), 2018-2021.
IP: M. Antònia Majó (Baula Arqueologia, SA)
- El neolític antic i mitjà a la desembocadura del Ter. Actuacions arqueològiques d'època prehistòrica a Vilanera-Empúries i el seu entorn (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00015). 2018-2021.
IP: Miquel Molist (UAB)
- El poblament visigòtic a Roses: del Puig Rom a l'assentament del Conjunt de la Ciutadella (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00082). 2018-2021.
IP: Eva Subias (URV-ICAC)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Subias, E.; Puig, A. M.; Codina, D.; Fiz, I. «El nucli fortificat de Puig Rom i el seu entorn immediat (2014-2017)», *Tribuna d'Arqueologia* 2017-2018, p. 11-34.

Capítols de llibre

- Subias, E.; Puig, A.; Codina, D.; Fiz, I. «Nuevos datos sobre la muralla de Puig Rom (Roses, Alt Empordà, Girona)», a: Macias, J. M.; Ribera, A.; Roselló, M., *Recintos fortificados en época visigoda: Historia, arquitectura y técnica constructiva*, Trama 8, ICAC, Tarragona, p. 35-44.
- Fiz, I. «Técnicas de documentación digital para los historiadores del arte», a: Gazquez et al. (eds), *Innovación docente e Investigación en Arte y Humanidades*. Avanzando en el proceso de Enseñanza - Aprendizaje, Dykinson, p. 1103-1116.

Docència

- Professor de l'assignatura Humanitats digitals i ciències humanístiques, del Màster de Recerca Avançada en Estudis Humanístics (URV).
- Professor de les assignatures Arqueologia del Paisatge, Evolució Històrica del Paisatge. Paleoambient i GIS, del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV).
- Professor de les assignatures Recursos Digitals i Humanitats Digitals i Patrimoni, dels graus d'Història i Història de l'Art (URV).

Gorostidi Pi, Diana
 Investigadora (R3)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
 (ArPA)

Projectes de recerca

- SULMARE: Sulcato marmore ferro. Canteras, talleres, artesanos y comitentes de las producciones artísticas en piedra en la Hispania tarraconensis (PID2019-106967GB-I00). 2020-2024.
 IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC) i Pilar Lapuente (UniZar-ICAC)
- El *marmor de Dertosa*: explotació, ús i distribució del broccatello de Tortosa (també conegut com Jaspí de la Cinta) des d'època antiga. 2019-2021.
 IP: Anna Gutiérrez García-M.

Participació en projectes d'altres entitats

- Paisaje cultural de Formentera. Estudio de las dinámicas de explotación y uso de la piedra a lo largo de la historia. 2019-2020.
 IP: Anna Artina
- El ciclo productivo del *marmor* en la península ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización. 2019-2020.
 IP: Virginia García-Entero (UNED)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Gorostidi, D. «Virgilio, Ovidio y, quizá, Valerio Flaco en un nuevo fragmento de inscripción romana procedente de Tarraco», *Anuari de Filologia. Antiqua et Mediaevalia* 10, p. 37-46. Carhus+D / 4.0 (ICDS).

Llibres

- Gorostidi, D. *Tusculum V. Las inscripciones latinas de procedencia urbana*, Serie Arqueológica 15, CSIC, Madrid.
- López, J.; Amorós, D.; Gorostidi, D.; Ruiz, J. C.; Roig, J. F.; Mata de la Cruz, S. *L'antic museu de la Societat Arqueològica Tarraconense*, RSAT, Tarragona.
- Vinci, S.; Ottati, A.; Gorostidi, D. (eds.). *La cava e il monumento. Materiali, officine, sistemi di costruzione e produzione nei cantieri edilizi di età imperiale*, Edizioni Quasar, Roma.

Capítols de llibre

- Gorostidi, D. «El pedestal como símbolo: en torno a la imagen de los homenajes públicos surgidos de los talleres de Tarraco», a: García-Entero, V.; Vidal, S.; Gutiérrez García-Moreno, A.; Aranda, R. (eds.), *Paisajes e historias en torno a la piedra. La ocupación y explotación del territorio de la cantería y las estrategias de distribución, consumo y reutilización de los materiales lapídeos desde la Antigüedad*, Monografías de Prehistoria y Arqueología 1, UNED, Madrid, p. 273-295.
- Gorostidi, D. «Llegendes de la Roma arcaica: entre història, literatura i folklore», a: Sunyer, M.; Samper, E. (eds.), *La llegenda*, Estudis Catalans 9, Edition Reichenberger, Kassel, p. 41-54.
- Gorostidi, D. «Los primeros talleres epigráficos de Tarraco. Observaciones a propósito de materiales, usos y comitentes en las inscripciones de los siglos II y I a.C.», a: Vinci, M. S.; Ottati, A.; Gorostidi, D., *La cava e il monumento. Materiali, officine, sistemi di costruzione e produzione nei cantieri edilizi di età imperiale*, Edizioni Quasar, Roma, p. 177-194.
- Gorostidi, D. «L'ordinamento istituzionale del municipium antiquissimum Tusculanum: fra storia, mitistoria ed epigrafia», a: Bianchi, E.; Pelloso, C. (eds.), *Roma e l'Italia tirrenica. Magistrature e ordinamenti istituzionali nei secoli V e IV a.C.*, Classica Philosophica et Iuridica, Edizioni dell'Orso, Alessandria, p. 175-188.
- Gorostidi, D. «Manu mariti interfecta: violència de gènere a l'antiga Roma. Evidències literàries i epigràfiques», a: Zaragoza, J.; Huntingford, E. (eds.), *Utopies i rebel·lió. Liz Russell, una vida acadèmica*, Col·lecció Atenea, Arola Editors i Publicacions de la URV, Tarragona, p. 97-111.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Gorostidi, D. «El marmoreo como soporte epigráfico, del continente y del contenido. El caso de Tarraco», en el marc del seminari Lapidés et Marmora. La construcció d'un imperi. Els recursos lapídeos de la Hispania Romana, organitzat per: Museu de Segovia, Junta de Castilla y León, Proyecto El Berrocal, Departament de Prehistòria i Arqueologia de la UNED. 12 de novembre, Segovia.

Docència

- Professora de les assignatures Arqueologia de la mort i Fonts textuais per a la recerca històrica. Epigrafia i Papirologia, del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Professora de l'assignatura Gestió, visibilitat i avaluació de la recerca, del Màster en Recerca Avançada en Estudis Humanístics (URV).

Altres

- Coorganitzadora del I Seminari científic ArPA (*Grup de recerca Arqueometria i Produccions Artístiques*), organitzat per l'ICAC, el 21 de febrer, Tarragona.

Gutiérrez García-Moreno, Anna
Investigadora (R3)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- El Mensaje del mármol: Prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del imperio romano entre época antigua y alto-medieval a través del caso de Hispania y Aquitania, PGC2018-099851-A-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez García-M.
- TECHNET. Technological innovation and knowledge networks: a multidisciplinary approach to Greco-Roman stone vases (H2020-MSCA-IF-2019 n. 895286). 2020-2022.
IP: Simona Perna
- El *marmor de Dertosa*: explotació, ús i distribució del broccatello de Tortosa (també conegut com Jaspí de la Cinta) des d'època antiga. 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez García-M.
- Els aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal, Generalitat de Catalunya, CLT009/18/00098). 2018-2021.
IP: Jordi López Vilar i Anna Gutiérrez García-M.
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona, II Fase (Projecte Quadreinnal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102). 2018-2021.
IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Servei d'Arqueologia-ICAC)
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). 2018-2022.
IP: Josep M. Macias i Moisès Díaz (CODEX-ICAC)
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela

Participació en projectes d'altres entitats

- Paisaje cultural de Formentera. Estudio de las dinámicas de explotación y uso de la piedra a lo largo de la historia. 2019-2020.
IP: Anna Artina

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Blanc, Ph.; Lapuente, M. P.; Gutiérrez García-M., A. «A new database of the Quantitative Cathodoluminescence of the Main Quarry Marbles Used in Antiquity», *Minerals* 10(4), 381, p. 1-16. JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.380 (Q2, Mineralogy); Scopus, CiteScore: 2.6 (Q2, 64%, Geotechnical Engineering and Engineering Geology) / 10.5 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Galán, L.; Gutiérrez García-M., A. «Color i riquesa a la vil·la romana dels Munts (Altafulla): el dipòsit marmori trobat als anomenats “banys inferiors”», *Auriga. Revista de divulgació del Món Clàssic* 101, p. 36-42.

Llibres

- García-Entero, V.; Vidal, S.; Gutiérrez García-M., A.; Aranda, R. *Paisajes e historias en torno a la piedra. La ocupación y explotación del territorio de la cantería y las estrategias de distribución, consumo y reutilización de los materiales lapídeos desde la Antigüedad*, Arte y Humanidades, UNED, Madrid.

Capítols de llibre

- González Soutelo, S.; Gutiérrez García-M., A. «El proyecto Marmora Galicia: identificación y estudio de la explotación, empleo y circulación de los mármoles en el NW peninsular en época romana y tardorromana», a: García-Entero, V.; Vidal, S.; Gutiérrez García-M., A.; Aranda, R., *Paisajes e historias en torno a la piedra. La ocupación y explotación del territorio de la cantería y las estrategias de distribución, consumo y reutilización de los materiales lapídeos desde la Antigüedad*, Arte y Humanidades, UNED, Madrid, p. 125-197.
- González Soutelo, S.; Gutiérrez García-M., A. «El proyecto Marmora Galicia: identificación y estudio de la explotación, empleo y circulación de los mármoles en el NW peninsular en época romana y tardorromana», a: García-Entero, V.; Vidal, S.; Gutiérrez García-M., A.; Aranda, R., *Paisajes e historias en torno a la piedra. La ocupación y explotación del territorio de la cantería y las estrategias de distribución, consumo y reutilización de los materiales lapídeos desde la Antigüedad*, UNED, Madrid, p. 125-198.
- González Soutelo, S.; Gutiérrez García-M., A.; Lapuente, P.; Rodà, I. «Un busto inédito procedente de Abegondo (A Coruña)», a: Noguera, J. M.; Ruiz, L., *Escultura Romana en Hispania IX. Yakka. Revista de estudios yeclanos, año XXVI, n. 22 (2017-2019)*, Universitat de Murcia, Yecla, p. 273-285.
- Gutiérrez García-M., A. «Canteras y materiales. Panorama actual y reflexiones sobre los modelos y mecanismos de explotación y abastecimiento en zonas costero/fluviales del NE hispano», a: Vinci, S.; Ottati, A.; Gorostidi, D., *La cava e il monumento. Materiali, officine, sistemi di costruzione e produzione nei cantieri edilizi di età imperiale*, Quasar, Roma, p. 15-30.
- Oliver, J.; Gutiérrez García-M., A. «Torre del Telègraf Òptic o del Llamp – Recollida de mostres per anàlisi arqueomètric del material lapidí (Girona, Gironès)», a: Burch, J.; Buxó, R.; Frigola, J.; Fuertes, M.; Manzano, S.; Mataró, M., *Quinzenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona*, Generalitat de Catalunya, MAC, UdG, Castelló d'Empúries, p. 255-258.

Articles en actes de congrés

- Gutiérrez García-M., A.; Lapuente, P.; Di Febo, R. «Procedencia del mármol de la pila bautismal de la catedral románica de Barcelona: Estudio arqueométrico», a: Beltrán de Heredia, J., *La basílica de la Santa Creu i Santa Eulàlia: la catedral abans de la catedral. IV Jornades de les basíliques històriques de Barcelona (2 i 3 de maig de 2019)*, Ateneu Sant Pacià-Facultat Antoni Gaudí, Barcelona, p. 73-79.
- Romaní, N.; Rodrigo, E.; Pera, J.; Gutiérrez García-M., A. «El material constructiu de la fortificació militar de s. II aC de Puig Castellar de Biosca (Lleida): paviments, revestiments parietals i cobertes», a: Aquilué, X.; Beltrán, J.; Caixal, A.; Fierro, J.; Kirchner, E., *Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l'arquitectura. Homenatge al Dr. Alberto López Mullor*, Diputació de Barcelona i altres, Barcelona, p. 391- 403.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Gutiérrez García-M., A. «On building stone quarries: technical and management aspects from extraction to transport», en el marc del *From concept to monument: time and cost of construction in the ancient world*, organitzat pel Wolfson College, la Univ. Heidelberg, Pontificia Università della Santa Croce, Univeristé de Genève, Univ. de Córdoba, del 16 al 18 de gener, Oxford (Regne Unit).
- [Ponència] Gutiérrez García-M., A. «Explotación, distribución y usos de la piedra del Mèdol: la construcción de una capital provincial», en el marc del seminari *Lapides et Marmor. La construcción de un imperio. Los recursos lapídeos de la Hispania Romana*, organitzat per: Museu de Segovia, Junta de Castilla y León, Proyecto El Berrocal, Departament de Prehistòria i Arqueologia de la UNED, 11 de novembre, Segovia.

Docència

- Professora de l'assignatura Pràctiques Externes, del Grau en Arqueologia de la UAB.
- Professora de l'assignatura Arqueometria. Materials transformats/no-transformats, del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- Ponència convidada, «La explotación de los recursos lapídeos: las cantera romana de Hispania y los procesos de extracción y confección de bienes», en el marc del curs *Un Imperio de mármol: piedras ornamentales y canteras en la Península Ibérica en época romana*, organitzat per la UPV, del 30 de setembre al 2 d'octubre.
- Ponència convidada, «La comercialización de los materiales lapídeos en época romana», en el marc del curs *Un Imperio de mármol: piedras ornamentales y canteras en la Península Ibérica en época romana*, organitzat per la UPV, del 30 de setembre al 2 d'octubre.

Altres

- Investigadora RYC del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2017, incorporació 2019).
- Coorganitzadora del I Seminari científic ArPA (Grup de recerca Arqueometria i Produccions Artístiques), organitzat per l'ICAC, el 21 de febrer, Tarragona.
- Col·laboradora en l'organització del taller *Quines pedres, mireu com parlen!*, en el marc de la Nit Europea de la Recerca, organitzada per la URV amb la participació de l'ICAC, 27 de novembre, Tarragona.

Járrega Domínguez, Ramon

Investigador (R4)

Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic (Aecma)

Projectes de recerca

- *Figlinae Hispanae* (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos, PGC2018-099843-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2023.
IP: Ramón Járrega
- El poblament romà a la zona de Cambrils: estudi de l'economia i l'evolució de les *villae* romanes. 2020-2022.
IP: Ramon Járrega

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Járrega, R.; Colom Mendoza, E. «Nuevas hipótesis en torno a la presencia de élites locales de Barcino en la producción del vino layetano: el caso de Lucius Minicius Natalis», *Zephyrus* 85 (2019), p.229-242. Scopus, CiteScore: 0.7 (Q1, 75%, History); Carhus+A / 11.0 (ICDS).
- Járrega, R. «La Vía Augusta no es un topónimo. Aproximación a la organización territorial del Este de Hispania en época de Augusto», *Quaderns de Prehistòria i Arqueologia de Castelló* 37, p. 143-167. Carhus+C / 4.4 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Colom, E.; Roig, J. F.; Járrega, R. «Una marca inédita, en ánfora Dressel 2 del ager Tarracensis, hallada en Tarragona», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 13-15.
- González, R.; Járrega, R.; Colom, E. «Marca AME sobre ánfora Dressel 2-3 layetana hallada en Mónaco», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 15-17.
- Járrega, R. «Editorial», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 6-9.
- Járrega, R.; Berni, P. «Un ejemplar de ánfora Dressel 7-11 tarraconense con el sello TIBISI hallado en Pompeya. Aproximación a la presencia de ánforas de la Hispania Citerior (Tarraconensis) en el área vesubiana a través de la epigrafía anfórica», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 17-20.
- Palencia, J. F.; Járrega, R.; Colom, E. «Nuevos ejemplares de ánforas béticas con sigilla halladas en Villarrubia de los Ojos (Ciudad Real)», *Ex Officina Hispana* 11, p. 24-29.

Capítols de llibre

- Colom, E.; Jàrrega, R. «Un excepcional conjunt d'àmfores laietanes trobades a la Font de ses Aiguades (Alcúdia, Mallorca)», a: Aquilué, X.; Beltrán, J.; Caixal, A.; Fierro, X.; Kirchner, H., *Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l'arquitectura. Homenatge al Dr. Alberto López Mullor*, Diputació de Barcelona i altres, Barcelona, p. 253-262.

Articles en actes de congrés

- Jàrrega, R.; Berni, P.; Miró, J. «Anfore dalla *Hispania Citerior (Tarraconensis)* a Pompei: un approccio all'epigrafia delle anfore», a: Osanna, M.; Toniolo, L., *Fecisti Cretaria. Dal frammento al contesto: studi sul vasellame ceramico del territorio vesuviano*, Studi e ricerche del Parco Archeologico di Pompei 40, L'ERMA di BRETSCHNEIDER, Roma-Bristol, p. 131-134.
- Jàrrega, R.; Berni, P.; Miró, J. «Anfore della *Hispania Citerior (Tarraconensis)* a Pompei: un approccio all'epigrafia delle anfore», a: Toniolo, L., *Fecisti cretaria. Produzione e circolazione ceramica a Pompei: stato degli studi e prospettive di ricerca*, Soprintendenza Archeologica di Pompei, Pompeia, p. 131-134.
- Colom, E.; Jàrrega, R. «Les àmfores tarraconenses de procedència subaquàtica de Porto Cristo (Manacor, Mallorca)», a: VIII Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears, p. 277-287.

Altres

- Membre de la Junta Directiva de la Societat d'Estudis de la Ceràmica Antiga a Hispània, *SECAH – Ex Officina Hispana*.

Livarda, Alexandra
Investigadora (R3)
Equip de recerca: Arqueologia del paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- The Aegean ‘Dark Ages’ revisited: a novel approach to old debates on agricultural economy and food culture (PID2019-107605GB-I00/AEI). 2020-2023.
IP: Alexandra Livarda
- Re-contextualising the Neolithisation of Greece: Establishing a reliable chronology of the Early Neolithic site Plateia Magoula, Prodomos, western Thessaly, central Greece. 2017-2020.
IP: Alexandra Livarda, Hèctor A. Orengo, Athanasia Krahtopoulou (Ephoreia of Antiquities of Karditsa, Hellenic Ministry of Culture & Sports).
- Long Time, No see: Land Reclamation and the Cultural Record of Central-Western Plain of Thessaly. 2014-2020.
IP: Athanasia Krahtopoulou (Hellenic Ministry of Culture & Sports), Santiago Riera (SERP-UB) i Hèctor A. Orengo.
- Palaikastro Phase 4 (Minoan), 2012-2020.
IP: Alexandra Livarda, Carl Knappett (Univ. de Toronto) i Nicoletta Momigliano (Univ. de Bristol)
- Shedding light on the ‘Dark’ side of the Aegean, 2019-2024.
IP: Alexandra Livarda
- L’Alt Congost entre l’Antiguitat Tardana i l’Alta Edat Mitjana: Recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). 2018-2021.
IP: Arnau Garcia Molsosa i Judit Ciurana

Participació en projectes d’altres entitats

- Lefkandi, Euboea, Greece. 2003-2023.
IP: Irene Lemos (Univ. Oxford)
- Little Palace North Project, Knossos, Greece. 2001-2023.
IP: Eleni Hatzaki (Univ. de Cincinnati)
- Cova des Pas, Minorca, 2012-2022.
IP: Manuel Antonio Calvo Trias (UIB)

- Assessorament i investigació aplicada en el camp de l'arqueologia i el paleopaisatge (codi 308989), 2012-2021. (a) Estudis d'arqueobotànica a les Intervencions del Sotstinent Na-
Personal investigador propi 54 ICAC: Memòria 2019 varro, 2012-2020; i (b) Anàlisi d'ar-
queobotànica del Rec Comtal a la intervenció al Born (2018-2021); (c) Estudi d'arqueobo-
tànica a la intervenció arqueològica del Born, Casa Corrales, 2018-2020.
IP: Santiago Riera (UB) i Carme Miró (Servei d'Arqueologia de Barcelona)
- Arqueología de los cultivos del pasado (RED2018-102440-T). 2020-2021.
IP: Natàlia Alonso, (UdL)
- Ancient Methone, Pieria, Greece (project by the Ephorate of Antiquities in Pieria and
UCLA), 2012-2023.
IP: Matthaios Bessios, Athena Athanasiadou, Konstantinos Noulas, Prof. John Papadopoulos
i Prof. Sarah Morris (UCLA)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Livarda, A.; Kotzamani, G. «Plant resources and subsistence in the Late Minoan mountain
'villa' at Zominthos, Crete», *Archaeological and Anthropological Sciences* 12(237). JCR (ISI),
Factor d'impacte: 2.063 (Q3, Geosciences, multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 2.6 (Q1,
90%, Archaeology); Carhus+A / 10.5 (ICDS).

Capítols de llibre

- Krahtopoulou, A.; Frederick, C.; Orengo, H. A.; Garcia-Molsosa, A.; Dimoula, A.; Saridaki,
N.; Kirillidou, S.; Livarda, A. «Re-discovering the Neolithic landscapes of western Thessaly,
central Greece», a: Blanco-González, A.; Kienlin, T. L. (eds.), *Current approaches to tells in
the prehistoric Old World*, Oxbow, Oxford, p. 25-40.
- Livarda, A.; Giorgi, J. «An investigation of the subsistence base at *Butrint: the archaeobo-
tanical evidence*», a: Bowden, W., *Butrint 5: Life and Death at a Mediterranean port: the
non-ceramic finds from the Triconch Palace*, Oxbow, Oxford, p. 15-24.
- Santiago, R.; Nadal, J.; Livarda, A.; Bouchard-Perron, J.-A.; López Bultó, O.; Roselló, E.;
Morales, A. «Estudi bioarqueològic de la intervenció arqueològica al Turó de la Rovira:
configuració paisatgística i explotació dels recursos naturals», *Anuari d'arqueologia i patri-
moni de Barcelona 2018*, Ajuntament de Barcelona, Barcelona, p. 352-376.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Livarda, A.; Orengo, H. A. «Agriculture and diet in the Iron Age Aegean: new
approaches», en el marc de: Archaeobotany in Greece; organitzat per: Ecole française
d'Athènes, 10 de novembre, Atenes (Grècia).
- [Ponència] Livarda, A.; Orengo, H. A.; Cañellas-Boltá, N.; Riera-Mora, S.; Picornell-Ge-
labert, LL; Tzevelekidi, V.; Veropoulidou, R.; Tsoraki, Ch.; Marlasca, R.; Krahtopoulou, N.
«Gestió de recursos a l'est de Creta: noves aproximacions a l'arqueologia minoica». Tribu-
na d'Arqueologia (Generalitat de Catalunya), 19 de febrer, Barcelona.

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Livarda, A. «La creación de gustos: alimentos vegetales y sabores transportados a través del tiempo», en el marc de La Nit Europea de la Recerca a Tarragona, organitzat per la URV amb la participació de l'ICAC, 27 de novembre, Tarragona.

Docència

- Tutora del TFM de Benítez, D., *Estudio sobre las ofrendas rituales de la Edad del Bronze: el papel de las plantas. Análisis carpológico de Cova des Pas (Ferrerries, Menorca)*, en el marc del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB).

Altres

- Investigadora RYC del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2017, incorporació 2019).
- Membre del Lefkandi Subcommittee, British School at Athens (BSA), des de 2012.
- Membre electe del comitè de l'Association for Environmental Archaeology (AEA). 2019-2023.
- Membre de: Association for Environmental Archaeology (AEA), British School at Athens (BSA) i Associació Catalana de Bioarqueologia (ACBA).
- Revisora (*peer-review*) de les revistes *Journal of Archaeological Science Reports*, *Scientific Reports – Nature, Vegetation History and Archaeobotany* i *Landscapes*.
- Editora associada de la revista *Environmental Archaeology* (des d'abril de 2016).
- Membre de l'Editorial de les revistes *Athens University Review of Archaeology (AURA)* i *International Journal of Gastronomy and Food Science*.
- Membre de: Arts and Humanities Research Council (AHRC)'s Peer Review College (01/01/2017 a 31/12/2022).
- 'Grant officer' de l'Association of Environmental Archaeology (AEA), des de desembre de 2020: encarregada de gestionar les subvencions de l'associació.
- Revisora (*peer-review*) de John Evans UG and PG prize (premi anual de l'AEA a la millor tesina de grau i màster).
- Revisora (*peer-review*) per al projecte IPERION HS project, 2020-2023 (CE, H2020-INFRAIA-2019, GA 871034).
- Avaluadora de la convocatòria Magdalen College Fellowship 2020-21 del Magdalen College, Univ. d'Oxford.

López Vilar, Jordi
Investigador (R3)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat
Tardana

Projectes de recerca

- Els aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal, Generalitat de Catalunya, CLT009/18/00098). 2018-2021.
IP: Jordi López Vilar i Anna Gutiérrez García-M.
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). 2018-2021.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)
- El *marmor de Dertosa*: explotació, ús i distribució del broccatello de Tortosa (també conegut com Jaspí de la Cinta) des d'època antiga. 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez García-M.
- SULMARE: Sulcato marmore ferro. Canteras, talleres, artesanos y comitentes de las producciones artísticas en piedra en la Hispania tarraconensis (PID2019-106967GB-I00). 2020-2024.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC) i Pilar Lapuente (UniZar-ICAC)
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del marmor en la península ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización. 2019-2020.
IP: Virginia García-Entero (UNED)
- Guerra i conflicte al nord-est de la península Ibèrica en època romanorepublicana (segles III-I aC), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00031). 2018-2021.
IP: Jaume Noguera (UdG)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- López Vilar, J. «Joan Ruiz i Porta a Montblanc. Un epistolari inèdit amb Joan Poblet i Teixidó, Josep Conangla Fontanilles i altres fills de la vila (1902-1932)», *Aplec de Treballs* 38, p. 115-151. Carhus+D / 4.0 (ICDS).
- López Vilar, J. «Un dibuix inèdit del bombardeig d'Espartero sobre la ciutat de Barcelona», *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics* 31, p. 521-528. Carhus+B / 4.0 (ICDS).

Articles en d'altres revistes

- López Vilar, J. «El conjunt numismàtic de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragona)», *Butlletí Arqueològic* 41, p. 131-140.
- López Vilar, J.; Ruiz de Arbulo, J. «Inscripció gravada sobre un *dolium* de la vil·la romana de Cal·lípolis (Vila-seca, Tarragona)», *Butlletí Arqueològic* 41, p. 141-146.

Llibres

- López Vilar, J. (ed.). *L'antic museu de la Societat Arqueològica Tarraconense (1844-1867)*, Reial Societat Arqueològica Tarraconense, Tarragona.

Articles en actes de congrés

- Puche, J. M.; López Vilar, J. «Les finestres de Cencelles. Aportacions a l'edifici baiximperial», a: Aquilué, X.; Beltrán, J.; Caixal, À.; Fierro, J.; Kirchner, H. (eds.), *Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l'arquitectura. Homenatge al Dr. Alberto López Mullor*, Diputació de Barcelona i altres, Barcelona, p. 465-476.

Altres

- Director del Butlletí Arqueològic de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.
- Membre de la Junta de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.
- Membre del Patronat Fundació Castell del Catllar.

Macias Solé, Josep Maria
Investigador (R4)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat
Tardana

Projectes de recerca

- TarrACrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de historia (FCT-18-13482). 2019-2020.
IP: Josep M. Macias i Andreu Muñoz (MBT-ICAC)
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Freres (Constantí, Tarragonès), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). 2018-2022.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)
- Excavacions arqueològiques a València «la Vella», Riba roja de Túria. 2016-2024.
IP: Josep M. Macias, Albert Ribera, Esperança Huguet, Miquel Rosselló
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona, II Fase (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102). 2018-2021.
IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Servei d'Arqueologia-ICAC)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Buill, F.; Núñez-Andrés, Mª A.; Costa-Jover, A.; Moreno, D.; Puche, J. M.; Macias, J. M. «Terrestrial Laser Scanner for the formal assessment of a Roman-Medieval structure. The cloister of the Cathedral of Tarragona (Spain)», *Geosciences* 10, 427. Scopus, CiteScore: 2.1 (Q2, 58%, General Earth and Planetary Sciences) / 9.5 (ICDS).
- Fortuny, K.; Macias, J. M. «¿Cuatro columnas hacen una basílica? La iglesia de Sant Pedro de Tarragona en la Antigüedad tardía», *Pyrenae. Revista de Prehistòria i Antiguitat de la Mediterrània Occidental* 51(1), p. 183-203. Scopus, CiteScore: 0.26 (Q1, 83%, Classics); Carhus+A / 10.0 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Ribera, A.; Rosselló, M., Macias, J. M. «Historia y arqueología de dos ciudades en los siglos VI-VIII dc. Valentia y València la vella», *Antigüedad y Cristianismo* 37, p. 63-106. / 6,5 (ICDS).
- Giné, J.; Macias, J. M.; Remolà, J. A.; Salagaray, M.; Ciurana, J.; Provinciale, E.; Ynguanzo, M. D.; Fabregat, R. «El primer acostament a la traumatologia de qualitat al nostre país. La invasió dels romans a Ibèria», *Revista de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia* 17 (1), p. 47-57.

Llibres

- Macias, J. M.; Ribera, A.; Rosselló, M. (eds.). *Recintos fortificados en época visigoda: historia, arquitectura i técnica constructiva*, Trama 8, ICAC, Tarragona.

Capítols de llibre

- Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «Nuevos datos sobre el asentamiento visigodo de València “la Vella”», a: Macias, J. M.; Ribera, A.; Rosselló, M., *Recintos fortificados en época visigoda: historia, arquitectura i técnica constructiva*, Trama 8, ICAC, Tarragona, p. 59-73.
- Macias, J. M.; Olesti, O. «Tarraco y los procesos de fortificación del noreste peninsular a inicios de la Antigüedad Tardía», a: Fourdrin, J. P., *Les enceintes urbaines de Novempopulanie entre Aquitaines et Hispanies*, Archaia IV, Université de Pau et des pays de l'Adour, Pau, p. 239-254.
- Ribera, A.; Escrivà, I.; Macias, J. M.; Rosselló, M. «Los spolia en la formación del nuevo paisaje urbano en torno a Valentia y Edeta durante los siglos VI al VIII», a: Mateos, P.; Morán, C. J. (eds.), *Exemplum et Spolia. La reutilización arquitectónica en la transformación del paisaje urbano de las ciudades históricas*, MYTRA 7, vol I, p. 381-391.

Articles en actes de congrés

- Macias, J. M. «El circo de Tarragona: treinta años de investigación e integración urbanística», a: Mateos, P.; Palma, F., *La Arqueología Urbana en las ciudades de la Hispania Romana. Proyectos integrales de investigación, conservación y difusión*, Mérida, p. 233-252.
- Macias, J. M. «Las termas públicas de Tarraco: una investigación pendiente», a: Noguera, J. M., García-Entero, V., Pavía, M., *Termas Públicas de Hispania*, SPAL Monografías Arqueología 33, Univ. de Murcia, Sevilla, p. 283-392.
- Rodríguez, F.; Díaz, M.; Macias, J. M.; Roig, J. F.; Teixell, I. «Espacios domésticos y productivos en el puerto de Tarracona (s. VII-VIII): un ensayo holístico», a: Gutiérrez, S.; Doménech-Belda, C., *El sitio de las cosas. La Alta Edad Media en contexto*, Doménech, C. i Gutiérrez, S., Publicacions de la Universitat d'Alacant, Alacant, p. 67-82.

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Guió i direcció d'audiovisual] Macias, J. M.; Muñoz, A. «TarrACrO-POLIS: un viaje científico de 2.000 años de Historia». Inaugurat el 14 de desembre.
- [Comissariat d'exposició] Macias, J. M.; Muñoz, A. «Sala museogràfica TarrAcropolis. Espai museogràfic permanent d'interpretació». Inaugurada el 14 de desembre.
- Desenvolupament de la col·lecció de models 3D *TarrACrO-POLIS: un viaje científico de 2.000 años de Historia* a la plataforma Sketchfab, per part de Macias, J. M.; Puche, J. M.; Fernández, I.; Muñoz, A.
- [Comissariat d'exposició] Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A. «En temps dels visigots al territorio de València», Museu de Prehistòria i Arqueologia de València. Desembre 2019 - febrer 2021.

Altres

- Redacció del Pla Director de València la Vella (Riba-roja de Túria, València). Entitat Financera: Ajuntament de Riba-roja de Túria (2020-2021).
- Redacció d'un Pla Estratègic per a la protecció, estudi i difusió del Patrimoni Històric vinculat a la captació i portada de l'aigua als municipis de Tarragona, La Canonja, El Catllar i el Pallaresos. Finançat per EMATSA, ICAC i ETSA/URV (2019-2020).

Orenge Romeu, Hèctor A.
Investigador (R3)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- TransLands: Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00. (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orenge
- DIASur, Drone-based Intelligent Archaeological Survey: Prospección arqueológica inteligente sobre plataforma dron. 2020-2022.
IP: Hèctor A. Orenge
- Automated machine learning applications in landscape archaeology (IJC2018-038319-I). 2020-2023.
IP: Francesc C. Conesa
Supervisor: Hèctor A. Orenge
- TransMed: Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MS-CA-IF-2018 n.839650). 2019-2022.
IP: Merkourios Georgiadis
Supervisor: Hèctor A. Orenge
- TrackSherd: Towards an automated archaeological surface survey: development of Machine and deep learning-based methods for automated identification and classification of potsherds in subcentimetric drone-acquired imagery (2018-BP-00208). 2020 – 2023.
IP: Arnau Garcia Molsosa
Supervisor: Hèctor A. Orenge
- YARNSCAPE: Ecological Economies of Ancient Textiles (H2020-MS-CA-IF-2018 n.840892). 2020-2022.
IP: Toby C. Wilkinson
Supervisor: Hèctor A. Orenge
- The Aegean ‘Dark Ages’ revisited: a novel approach to old debates on agricultural economy and food culture (PID2019-107605GB-I00 / AEI). 2020-2023.
IP: Alexandra Livarda
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l’Empordà: arqueologia d’un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orenge i M. Jesús Ortega

- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas
- Els aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal, Generalitat de Catalunya, CLT009/18/00098). 2018-2021.
IP: Jordi López Vilar i Anna Gutiérrez García-M.

Participació en projectes d'altres entitats

- Re-contextualising the Neolithisation of Greece: Establishing a reliable chronology of the Early Neolithic site Plateia Magoula, Prodomos, western Thessaly, central Greece. 2017-2020.
IP: Alexandra Livarda, Hèctor A. Orengo, Athanasia Krahtopoulou (Ephoreia of Antiquities of Karditsa, Grècia).
- Long Time, No see: Land Reclamation and the Cultural Record of Central-Western Plain of Thessaly. 2014-2020.
IP: Hèctor A. Orengo, Athanasia Krahtopoulou (Ephoreia of Antiquities of Karditsa, Grècia) i Santiago Riera (SERP-UB)
- Long-term land use and water management strategies in arid margin landscapes, MarginScapes (MSCA-IF-794711). 2018-2020.
IP: Francesc C. Conesa
- ZooMWest. Zooarchaeology and Mobility in the Western Mediterranean: husbandry production from the Late Bronze Age to Late Antiquity (ERC Starting Grant, ID:716298). 2017-2021.
IP: Silvia Valenzuela-Lamas (IMF-CSIC)
- Arkwork. Archaeological practices and knowledge work in the digital environment (Cost Program. Cost Action CA15201). 2016-2020.
IP: Isto Huvila (Univ. d'Uppsala)
- Holocene socio-environmental relationships in the Indus Valley.
IP: David Thomas (Oxford)
Co-IP: Cameron Petrie (Univ. de Cambridge) i Hèctor A. Orengo

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Orengo, H. A.; Conesa, F. C.; Garcia-Molsosa, A.; Lobo, A.; Madella, M.; Petrie, C. A. «Automated detection of archaeological mounds using machine-learning classification of multisensor and multitemporal satellite data», *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 117, p. 18240-18250. JCR (ISI), Factor d'impacte: 9.412 (Q1, Multidisciplinari); Scopus, CiteScore: 15.7 (Q1, 96%, Multidisciplinari).

Capítols de llibre

- Krahtopoulou, A.; Frederick, C.; Orengo, H. A.; Garcia-Molsosa, A.; Dimoula, A.; Saridaki, N.; Kirillidou, S.; Livarda, A. «Re-discovering the Neolithic landscapes of western Thessaly, central Greece», a: Blanco-González, A.; Kienlin, T. L. (eds.), *Current approaches to tells in the prehistoric Old World*, Oxbow, Oxford, p. 25-40.

Articles en actes de congrés

- Ortega, M. J.; Palet, J. M.; Orengo, H. A. «Origen i desenvolupament d'un paisatge mediterrani: la integració de tècniques de prospecció en l'anàlisi arqueomorfològica del territori de València», *Actes de les V Jornades d'Arqueologia de la Comunitat Valenciana*, València.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Livarda, A.; Orengo, H. A. «Agriculture and diet in the Iron Age Aegean: new approaches», en el marc de: Archaeobotany in Greece; organitzat per: Ecole française d'Athènes, 10 de novembre, Atenes (Grècia).
- [Ponència] Orengo, H. A.; Palet, J. M. «Anàlisi del paisatge integrat: més enllà de la distribució de jaciments», en el marc del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).
- [Ponència] Orengo, H. A. «Airborne and satellite-based landscape archaeology in Greece: new methods and future research», en el marc del seminari Invited Research Seminar, organitzat pel Departament d'Arqueologia de la Univ. de Sheffield, 2 de març, Sheffield (Regne Unit).
- [Ponència] Orengo, H. A. «Multitemporal and multisource machine learning approaches to the detection of archaeological sites over large areas», en el marc del col·loqui International Virtual Geoscience Colloquium, organitzat pel Department of Geology and Environmental Science, Christ College Autonomous, Kerala (Índia), en col·laboració amb Leibniz Institute for Applied Geophysics (Alemanya) i la Univ. de Zululand (Sud-Àfrica), del 10 de novembre al 2 de desembre, Irinjalakuda (Índia).
- [Conferència] Mayoral, A.; Orengo, H. A.; Garcia-Molsosa, A.; Georgiadis, M. «Current and future research at Abdera (Thrace, Greece)», en el marc del projecte TransLands, GeoSciences Barcelona, febrer, Barcelona.

Altres

- Investigador RYC del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2016, incorporació 2018).
- Coorganitzador del International Workshop Computational approaches to archaeological site detection and monitoring, organitzat pel McDonald Institute for Archaeological Research, Univ. de Cambridge, 29 de febrer, Cambridge (Regne Unit).
- Nomenament Honorary Research Associate, del McDonal Institute for Archaeological Research, University of Cambridge (des del 4 de desembre de 2019).
- Premi Archaeological Sciences Emerging Investigator de la revista *Journal of Archaeological Science* per l'article «A brave new world for archaeological survey: Automated machine learning-based potsherd detection using high-resolution drone imagery».

- Revisor (*peer-review*) de les revistes *Journal of Archaeological Science* (x2), *Antiquity*, *Remote Sensing in Earth Systems Science*, *Geoscience and Remote Sensing Letters*, *Cambridge Archaeological Journal* i *Journal of Archaeological Science: Reports*.
- Membre del comitè científic del congrés *Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology*, organitzat per la CAA.
- Membre del comitè científic del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).
- Membre del consell editorial de les revistes *Geographies* i *Open Archaeology Data*.
- Membre del comitè científic de la revista *ArcheoLogica Data*.
- *Recomender* (equivalent a membre del consell científic editor) de la revista *PCI Archaeology*.
- Avaluador per a les agències de finançament de recerca National Aeronautics and Space Administration (NASA, EUA), (NNH19ZDA001N-IDS) Interdisciplinary Research in Earth Science) i la Agència Estatal d'Investigació (Espanya).

Palet Martínez, Josep Maria
Investigador (R4) i Director de l'ICAC
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)
Responsable acadèmic del programa de doctorat

Projectes de recerca

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orengo i M. Jesús Ortega
- L'Alt Congost entre l'Antiguitat Tardana i l'Alta Edat Mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). 2018-2021.
IP: Arnau Garcia Molsosa i Judit Ciurana
- Landscape of transhumance: an environmental archaeology research (FJC2019-040406-I). 2020-2022.
IP: Valentina Pescini
- TransMed: Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MS-CA-IF-2018 n.839650). 2019-2022.
IP: Merkourios Georgiadis
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia. 2017-2020.
IP: Lúdia Colominas

Participació en projectes d'altres entitats

- Arrels prehistòriques de la transhumància a l'Alt Ripollès (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya (CLT009/18/00048), 2018-2021.
IP: Carlos Tornero (IPHES)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Colominas, L.; Palet, J. M.; Garcia-Molsosa, A. «What happened in the highlands? Characterising Pyrenean livestock practices during the transition from the Iron Age to the Roman period», *Archaeological and Anthropological Sciences* 12, p. 69-80. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.978 (Q3, Geosciences, multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 1.95 (Q1, 94%, Archeology); Carhus+A / 10.5 (ICDS).
- Gallego-Valle, A.; Colominas, L.; Burguet-Coca, A.; Aguilera, M.; Palet, J. M.; Tornero, C. «What is on the menu today? Creating a microwear reference collection through a controlled-food trial to study feeding management systems of ancient agropastoral societies», *Quaternary International* 557, p. 3-11. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.952 (Q3, Geography, Physical); Scopus, CiteScore: 2.19 (Q1, 75%, Earth-Surface Processes); Carhus+B / 11.0 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Ortega, M. J.; Palet, J. M.; Orengo, H. A. «Origen i desenvolupament d'un paisatge mediterrani: la integració de tècniques de prospecció en l'anàlisi arqueomorfològica del territori de València», *Actes de les V Jornades d'Arqueologia de la Comunitat Valenciana*, València.
- Palet, J. M.; Colominas, L.; Gallego-Valle, A.; Martínez, J. «Intervencions arqueològiques a la Capçalera del Duran i sector de Puigpedrós-Malniu (Meranges, la Cerdanya): estudi territorial d'espais altimontans pirinencs. Campanyes 2018-2019», a: Burch, J.; Buxó, R.; Frigola, J.; Fuertes, M.; Manzano, S.; Mataró, M., *Quinzenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona*, Documenta Universitaria, Girona, p. 65-70.
- Palet, J. M.; Rodrigo, E.; Garcia-Molsosa, A. «L'excavació d'espais agraris al territori d'Empúries (nord-oest del massís del Montgrí, Baix Empordà. Campanyes 2016-2018», a: Burch, J.; Buxó, R.; Frigola, J.; Fuertes, M.; Manzano, S.; Mataró, M., *Quinzenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona*, Documenta Universitaria, Girona, p. 177-181.

Activitats

Activitats científiques

- [Presidència i moderació] Palet, J. M. «Present i futur del projecte internacional TIR-FOR», en el marc del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).
- [Comunicació] Gallego-Valle, A.; Colominas, L.; Palet, J. M. «From villae to early medieval communities in the Northeast of the Iberian Peninsula: Changes and continuities in herding practices», en el marc del congrés European Association of Archaeologists (EAA 2020), organitzat per l'EAA, del 24 al 30 d'agost.
- [Comunicació] Palet, J. M.; Ortega M. J.; Miró, C. «The territory of Roman Barcino: methodological advances applied to the study of a centuriated landscape», en el marc del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).

- [Ponència] Orengo, H. A.; Palet, J. M. «Anàlisi del paisatge integrat: més enllà de la distribució de jaciments», en el marc del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Visita guiada] Palet, J. M. «Sortida interpretativa i arqueoruta guiada sobre el paisatge cultural i els vestigis arqueològics al Forat de l'Embut i a la Coma de Gombrén a la Vall de Núria», en el marc del programa d'activitats del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser - any 2020, organitzat pel Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, 19 de setembre, Coma de Vaca (Girona).
- [Xerrada divulgativa] Palet, J. M. «Tecnologia i nous perfils professionals al servei del patrimoni arqueològic», en el marc de Webinars Tàrraco, 20 anys Patrimoni Mundial, organitzats pel Museu d'Història de Tarragona i Tarragona Impulsa (Ajuntament de Tarragona), 11 de novembre, Tarragona (en línia).
- [Xerrada divulgativa] Palet, J. M. «Protecció i restauració del patrimoni», en el marc de Webinars Tàrraco, 20 anys Patrimoni Mundial, organitzats pel Museu d'Història de Tarragona i Tarragona Impulsa (Ajuntament de Tarragona), 25 de novembre, Tarragona (en línia).

Docència

- Professor de les assignatures Arqueologia del paisatge. Mètodes i tècniques i Evolució Històrica del paisatge. Paleoambient i SIG, del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- [Conferència] Palet, J. M. «Barcino i la centuriació del Pla de Barcelona», en el marc del curs Relats urbans. Teoria i pràctica de l'itinerari històric (2020-2021), organitzat pel MUHBA.
- [Conferència] Palet, J. M. «Arqueologia del paisatge, prospeccions i estudis de territori», en el marc de l'assignatura Arqueologia general, del grau d'Història de l'Art i Arqueologia de la URV.

Altres

- Coordinador del grup de recerca MIRMED-GIAC (2017 SGR 970): Mirades sobre la Mediterrània a l'Antiguitat. D'Orient a Occident, de la Protohistòria a l'Antiguitat Tardana, en el marc de la convocatòria d'ajuts per a donar suport a les activitats dels grups de recerca (SGR).
- Membre de la Comissió Acadèmica del Doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB).
- Co-organitzador (amb Marc Domingo, H. A. Orengo i A. Ejarque) del Workshop Mediterranean Colonial Landscapes: Setting Up a Research Agenda, al Seeger Center de Princeton (Atenes, Grècia). Ajudat al 2021.
- Membre del comitè científic del congrés 6th Landscape Archaeology Conference (LAC 2020), Madrid. Ajudat al 2021.
- Membre del comitè científic del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique

Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).

- Membre del comitè científic del V Congrés Tàrraco Biennal. Tarragona. Ajornat a 2021.
- Membre avaluador de l'Agència Estatal d'Investigació (Àrea 6. PHA / Estudis del passat: Història i Arqueologia) del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats (Espanya).
- Assessor expert de la comissió de redacció de la nominació de *Talayotic Menorca. A Cyclopean Island Odyssey* per a la seva inclusió a la Llista de Patrimoni de la Humanitat de la UNESCO.
- Assessor expert a la mesa de contractació de la licitació de la redacció del projecte executiu de la museografia del Museu Nacional Arqueològic de Tarragona (MNAT).
- Membre del consell científic de les revistes *Sagvntvm*, *Atlante tematico di topografia antica*. *ATTA: rivista di studi di topografia antica*, *Pyrenae: Journal of Western Mediterranean Prehistory and Antiquity*, i *Empúries*.
- Membre del Consell Assessor del Patrimoni Historicoartístic de Tarragona.
- Membre de la Comissió de Recerca d'Arqueologia i Paleontologia.
- Revisor (*peer-review*) de la revista *SPAL, Revista de Prehistoria y Arqueología*.

Prevosti Monclús, Marta
Investigadora (R4)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). 2015-2022.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti
- La vil·la romana de la Gran Via – Can Ferrerons (Premià de Mar, Maresme). 2008-2021.
IP: Marta Prevosti
- El poblament romà a la zona de Cambrils: estudi de l'economia i l'evolució de les *villae* romanes. 2020-2022.
IP: Ramon Jàrraga

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Prevosti, M. «Els precedents antics a la Història de Catalunya de Ramon d'Abadal, cinquanta anys després», *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics* 31, p. 95-111. Carhus+B / 4.0 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Coll, R.; Prevosti, M.; Bagà, J. «Els antecedents prehistòrics de la vil·la romana de la Gran Via – Can Ferrerons (Premià de Mar, Barcelona)», *Laietania: Estudis d'Història i d'Arqueologia de Mataró i del Maresme* 21, p. 9-21.

Articles en actes de congrés

- Prevosti, M.; Coll, R.; Bagà, J. «Ceràmiques d'imitació d'africanes de cuina al jaciment de la Gran Via – Can Ferrerons, Premià de Mar», a: Aquilué, X.; Beltrán, J.; Caixal, A.; Fierro, J.; Kirchner, H., *Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l'arquitectura. Homenatge al Dr. Alberto López Mullor*, Diputació de Barcelona i altres, Barcelona, p. 263-274.

Activitats

Activitats científiques

- [Presidència de la segona sessió] Prevosti, M. «Mediterranean Cities. Mobility and displacement of people», en el marc del III International Congress. Mediterranean Cities. Mobility and displacement of people, organitzat per l'IEC, la UAI i l'IMed, del 19 al 21 de febrer, Barcelona.

- [Comunicació] Clariana, J. F.; Coll, R.; Prevosti, M. «El vidre romà del jaciment de can Llinàs o cal Mallorquí (Alella)», en el marc de la XXXVII Sessió d'Estudis Mataronins, organitzada pel Museu Arxiu de Santa Maria de Mataró, 21 de novembre, Mataró (en línia).
- [Conferència] Prevosti, M. «Els precedents antics a la història de Catalunya», en el marc de l'acte Fa cinquanta anys, homenatge a Ramon d'Abadal i de Vinyals, organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Històrics, el Centre d'Història Contemporània de Catalunya i la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, 26 de febrer, IEC, Barcelona.
- [Ponència] Prevosti, M. «Miquel Tarradell, arqueòleg», en el marc del Simposi: Centenari Miquel Tarradell Mateu (1920-1995), arqueòleg, historiador i Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, organitzat pel Centre de Lectura de Reus, del 5 al 8 d'octubre, Reus.
- [Ponència] Prevosti, M.; de Soto, P.; Romaní, N.; Cortés, A.; Guitart, J. «The new digital TIR-FOR project», del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).

Altres

- Co-organitzadora del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).
- Vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Catalans, IEC.

Ruiz de Arbulo Bayona, Joaquín (URV-ICAC)
Investigador (R4)
Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte Europeu *Tecnologie Europee per la salvaguardia di Beni Culturali a rischio / European technologies for the safeguard of cultural heritage in risk* (E+ 2018-1-IT02-KA203-048448), 2018-2021.
IP: Olivia Menozzi (Universitat de Chieti-Pescara)
IP Partner URV-ICAC: Joaquín Ruiz de Arbulo
- Projecte coordinat *Vivere in Urbe. Architettura residenziale y espacio urbano. Investigación y socialización*. (PID2019-105376GB-C42), 2020-2023.
IP: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)

Publicacions

Articles en altres revistes

- López Vilar, J.; Ruiz de Arbulo, J. «Inscripció gravada sobre un dolium de la vil·la romana de Cal·lípolis (Vila-seca, Tarragona)», *Butlletí Arqueològic* 41, p. 141-146.

Articles en actes de congrés

- Ruiz de Arbulo, J. «Dos visiones de Tarraco en los años 122 d.C. y 420 d.C. Continuidad y ruptura de un tejido urbano», a: Noguera, J. M.; Holcina, M. (eds.), *Ruptura y continuidad. El callejero de la ciudad clásica en el tránsito del Alto Imperio a la Antigüedad Tardía*, Museo Arqueológico de Alicante, Alacant, p. 67-86.
- Ruiz de Arbulo, J. «La Arqueología Urbana en España en el siglo XXI. Una reflexión desde Tarragona releendo a Martin Biddle», a: Mateos, P.; Palma, F. (eds.), *La arqueología urbana en las ciudades de la Hispania Romana: Proyectos integrales de investigación, conservación y difusión*, 2, Consorcio Mérida Ciudad Monumental, Mérida, p. 15-24.
- Ruiz de Arbulo, J. «La Basílica Visigótica Martirial del anfiteatro de Tárraco, Treinta años después», a: Mateos, P.; Moran, F. (eds.), *Exemplum et Spolia La reutilización arquitectónica en la transformación del paisaje urbano de las ciudades históricas*, Mytra 7, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 503-520.

Docència

- Professor de les assignatures Arqueologia general, Arqueologia, pràctiques externes i Art Romans, Introducció al Patrimoni, del graus d'Història i Història de l'Art i Arqueologia de la URV.
- Professor del Taller interdisciplinari Projecte Tarraco als graus d'Història i Història de l'Art i Arqueologia de la URV.
- Professor de Pràctiques externes, del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Altres

- Codirecció del V Congrés Tarraco Biennal. Ports romans: arqueologia dels sistemes portuaris, organitzat per la Fundació Mutua Catalana, la URV i l'ICAC.

de Soto Cañamares, Pau
Investigador (R3)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- Redes de comunicación y organización territorial del Imperio romano de occidente. *Network Analysis* aplicado al transporte en la antigüedad, RTI2018-098905-J-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2022.
IP: Pau de Soto

Participació en projectes d'altres entitats

- Aprofundiment en el coneixement de la xarxa viària romana a Catalunya. Prospeccions arqueològiques a les vies romanes del Perelló, Lluçanès i Selvanera (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00051), 2018-2021.
IP: Pau de Soto i Ada Cortés (Universitat de Roma La Sapienza - ICAC)
- MINERVA: Understanding the centuries-long functioning of the Roman economy. Danmarks Frie Forskningsfond, DFF (RTI2018-098905-J-I00). 2020-2026.
IP: Tom Brughmans (Univ. d'Aarhus)
- Pensa em grande sobre as pequenas vilas de fronteira: Alto Alentejo e Alta Extremadura leonesa (séculos XIII – XVI), PTDC/HAR-HIS/3024/2020. 2020-2023.
Coord.: Adelaida Millán da Costa (Univ. Nova de Lisboa.)

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Prevosti, M.; de Soto, P.; Romani, N.; Cortés, A.; Guitart, J. «The new digital TIR-FOR project», en el marc del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).
- [Comunicació] de Soto, P. «Proyecto Viator-e. Digitalización y diseminación on-line de la red viaria del imperio romano de occidente», en el marc del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).
- [Comunicació] de Soto, P. «Todos los caminos conducen a Roma. La configuración viaria como elemento indispensable para entender la organización romana de la península ibéri-

ca», en el marc de X Diálogos de Arqueología. Arqueología del Mediterráneo. Una visión transdisciplinar, organitzat per la Universitat de Granada, del 21 al 23 d'octubre (en línia).

- [Comunicació] de Soto. P. «Millae Viae Ducunt Homines per Saecula Romam», en el marc de Antike Digital. Digital Humanites in der Erforschung der Iberischen Halbinsel in der Antike, organitzat per la Toletum network, del 21 al 23 d'octubre, Hamburg.

Altres

- Investigador JIN del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2018, incorporació 2019).
- Co-organitzador del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).
- Membre del jurat de XXI Exporecerca Jove (fira de recerca internacional).
- Prospeccions arqueològiques a la via romana del Perelló, de l'11 al 18 de juliol.

Personal investigador propi: R2 (postdoctoral)

Cecília Conesa, Francesc
Investigador postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Automated machine learning applications in landscape archaeology (IJC2018-038319-I). 2020-023.
IP: Francesc C. Conesa
- The Aegean 'Dark Ages' revisited: a novel approach to old debates on agricultural economy and food culture (PID2019-107605GB-I00/AEI). 2020-2023.
IP: Alexandra Livarda
- DIASur, Drone-based Intelligent Archaeological Survey: Prospección arqueológica inteligente sobre plataforma dron. 2020-2022.
IP: Hèctor A. Orengo
- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). 2018-2021.
IP: Arnau Garcia Molsosa i Judit Ciurana

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte d'investigació, transferència de coneixement i posada en valor de l'antiga capella de Sant Julià de Valldaneu (Institut Ramon Muntaner, XIV Convocatòria d'Ajuts a Projectes d'Investigació o Difusió Cultural). 2020.
- Archaeology, Remote Sensing and Archaeometry: a multidisciplinary approach to Roman and Late Antiquity landscape and pottery in Mallorca (Balearic Islands), (HAR2017-83335-P). 2018-2020.
IP: Miquel A. Cau (UB)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Orengo, H. A.; Conesa, F. C.; Garcia-Molsosa, A.; Lobo, A.; Madella, M.; Petrie, C. A. «Automated detection of archaeological mounds using machine-learning classification

of multisensor and multitemporal satellite data», *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 117, p. 18240-18250. JCR (ISI), Factor d'impacte: 9.412 (Q1, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 15.7 (Q1, 96%, Multidisciplinary).

Altres

- Investigador JdC-Incorporación del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2018, incorporació 2020).
- Investigador visitant del Archaeological Micromorphology and Biomarkers Laboratory (AMBI Lab), Universitat de la Laguna.
- Membre del consell editorial de la revista *Journal of Computer Applications & Quantitative Methods in Archaeology* (JCAA).
- Revisor (*peer-review*) de les revistes *Remote Sensing* i *Nature Scientific Reports*.
- Coorganitzador del International Workshop Computational approaches to archaeological site detection and monitoring, organitzat pel McDonald Institute for Archaeological Research, Univ. de Cambridge, 29 de febrer, Cambridge (Regne Unit).

Colomina Barberà, Lúdia
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Archaeozoology of Caesarea Maritima: Animal Interactions in an Imperial Port City on the Mediterranean. 2020-2021.
IP: Lúdia Colomina
- The Roman conquest of Tunisia: an archaeozoological approach. 2019-2021.
IP: Lúdia Colomina i Chokri Touihri (Institut Nacional del Patrimoni, Tunísia)
- Economia a la vil·la romana dels Munts (Altafulla): una aproximació des de l'arqueobiologia. 2020-2022.
IP: Lúdia Colomina
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia. 2017-2020.
IP: Lúdia Colomina
- The Aegean 'Dark Ages' revisited: a novel approach to old debates on agricultural economy and food culture (PID2019-107605GB-I00/AEI). 2020-2023.
IP: Alexandra Livarda
- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00. (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orenge
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colomina
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orenge i M. Jesús Ortega
- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). 2018-2021.
IP: Arnau Garcia Molsosa i Judit Ciurana

- El poblament romà a la zona de Cambrils: estudi de l'economia i l'evolució de les *villae* romanes. 2020-2022.
IP: Ramon Járrega

Participació en projectes d'altres entitats

- El nucli arqueològic del Mas Castellar (Pontós). L'entorn emporità i el rerepaís en època protohistòrica (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00005). 2019-2021.
IP: Enriqueta Pons (Món Iber Rocs, SL) i Borja Gil (Món Iber Rocs, SL)
- Arrels prehistòriques de la transhumància a l'Alt Ripollès (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00048). 2018-2021.
IP: Carlos Tornero (IPHES)
- Dinàmica del poblament rural, arquitectura, economia i paisatge de les *villae* a l'àrea del Pla de l'Estany - Garrotxa entre els segles II-I aC i els segles VI-VII dC (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00073). 2018-2021.
IP: Joaquim Tremoleda (Universitat de Girona) i Joan Frigola (inv. independent).
- Economías domésticas en el norte de la Carpetania romana (100 a.C. - 400 d.C.), (2017-T1/HUM-5516). 2018-2021. -
IP: Jesús Bermejo (Universitat Carlos III de Madrid)
- Les àrees portuàries de l'antiga Empúries (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya). 2018-2021.
IP: Pere Castanyer (MAC) i Marta Santos (MAC)
- Projecte integral d'arqueologia: paisatge i territori a la Cerdanya antiga - 2 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00019). 2018-2021.
IP: Oriol Olesti (UAB) i Jordi Cortadella (UAB)
- Tracing the origins and evolutionary paths of the Iberian and the Maghreb Dog. 2018-2020.
IP: Ana Elisabete Pires (Universitat de Porto)
- Interamna Lirenas Project. 2010-2020.
IP: Alessandro Launaro i Martin Millett (Universitat de Cambridge)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Azaza, M.; Colominas, L. «Roman Tunisian dietary patterns as a feature of Romanitas: an archaeozoological approach», *International Journal of Osteoarchaeology* 30(4), p. 529-537. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.180 (any 2018) (Q2, Anthropology); Scopus, CiteScore: 1.38 (Q1, 88%, Archeology (arts and humanities)); Carhus+A / 10.9 (ICDS).
- Azaza, M.; Colominas, L. «The Roman introduction and exportation of animals into Tunisia: Linking archaeozoology with textual and iconographic evidence», *Journal of Archaeological Science: Reports* 29, p. 1-9. Scopus, CiteScore: 1.77 (Q1, 92%, Archeology) / 8.1 (ICDS).

- Colominas, L.; Palet, J. M.; Garcia-Molsosa, A. «What happened in the highlands? Characterising Pyrenean livestock practices during the transition from the Iron Age to the Roman period», *Archaeological and Anthropological Sciences* 12, p. 69-80. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.978 (Q3, Geosciences, multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 1.95 (Q1, 94%, Archeology); Carhus+A / 10.5 (ICDS).
- Gallego-Valle, A.; Colominas, L.; Burguet-Coca, A.; Aguilera, M.; Palet, J. M.; Tornero, C. «What is on the menu today? Creating a microwear reference collection through a controlled-food trial to study feeding management systems of ancient agropastoral societies», *Quaternary International* 557, p. 3-11. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.952 (Q3, Geography, Physical); Scopus, CiteScore: 2.19 (Q1, 75%, Earth-Surface Processes); Carhus+B / 11.0 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Palet, J. M.; Colominas, L.; Gallego-Valle, A.; Martínez, J. «Intervencions arqueològiques a la Capçalera del Duran i sector de Puigpedrós-Malniu (Meranges, la Cerdanya): estudi territorial d'espais altimontans pirinencs. Campanyes 2018-2019», a: Burch, J.; Buxó, R.; Frigola, J.; Fuertes, M.; Manzano, S.; Mataró, M., *Quinzenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona*, Documenta Universitaria, Girona, p. 65-70.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Gallego-Valle, A.; Colominas, L.; Palet, J. M. «From villae to early medieval communities in the Northeast of the Iberian Peninsula: Changes and continuities in herding practices», en el marc del congrés European Association of Archaeologists (EAA 2020), organitzat per l'EAA, del 24 al 30 d'agost de 2020.
- [Ponència] Colominas, L. «Geometric Morphometrics on astragali: a new approach to study sheep (*Ovis aries*) mobility», en el marc del seminari An inside-out of bone studies in archaeozoology. Recent advances in paleo-biomolecules, biomechanics and shape analysis, organitzat pel Màster en Prehistòria, Antiguitat i Edat Mitjana de la UAB, 9 de març, Bellaterra.

Docència

- Codirectora de la tesi doctoral de Azaza, M., *Changes in animal husbandry, diet and animal trade in Tunisia from the Iron Age to the Roman period: an Archaeozoological approach*, defensada el 17 d'abril a la URV, Tàrragona.
- Professora de l'assignatura Evolució Històrica del Paisatge. Paleoambient i SIG, del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Altres

- Investigadora CIP (personal investigador postdoctoral) de l'ICAC (convocatòria 2016, incorporació 2017, finalització 2020).
- Investigadora RYC del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2019, incorporació 2021).
- Codirectora dels treballs d'excavació als Meranges (Projecte QUAD CLT009/18/00101).
- Membre del consell editorial de la revista *International Journal of Archaeology*.

- Revisora (*peer-review*) de les revistes *Journal of Archaeological Science*, *Journal of Archaeological Science: Reports*, *International Journal of Osteoarchaeology*, *Historical Biology* i *Casa de Velázquez*.
- Membre de les associacions European Association of Archaeologists (EAA), Association for Environmental Archaeology (AEA) i Associació Catalana de Bioarqueologia (ACBA).

Garcia Molsosa, Arnau
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- TrackSherd. Towards an automated archaeological surface survey: development of machine and deep learning-based methods for automated identification and classification of potsherds in subcentimetric drone-acquired imagery (2018-BP-00208). 2020-2023.
IP: Arnau Garcia Molsosa
- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). 2018-2021.
IP: Arnau Garcia Molsosa i Judit Ciurana
- DIASur, Drone-based Intelligent Archaeological Survey: Prospección arqueológica inteligente sobre plataforma dron. 2020-2022.
IP: Hèctor A. Orengo
- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo
- TransMed: Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MS-CA-IF-2018 n.839650). 2019-2022.
IP: Hèctor A. Orengo i Merkourios Georgiadis
- The Aegean 'Dark Ages' revisited: a novel approach to old debates on agricultural economy and food culture (PID2019-107605GB-I00/AEI). 2020-2023.
IP: Alexandra Livarda
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orengo i M. Jesús Ortega
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte d'investigació, transferència de coneixement i posada en valor de l'antiga capella de Sant Julià de Valldaneu (Sant Martí de Centelles, Osona) – Fase I. 2019-2020.
IP: Francesc C. Conesa, Arnau Garcia Molsosa i Jaume Oliver (Ajuntament de Sant Martí de Centelles)
- The Landscape Archaeology of Southwest Sardinia (LASS).
IP: E. A. Murphy (Universitat Estatal de Florida) i T. P. Leppard (Universitat Estatal de Florida).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Colominas, L.; Palet, J. M.; Garcia-Molsosa, A. «What happened in the highlands? Characterising Pyrenean livestock practices during the transition from the Iron Age to the Roman period», *Archaeological and Anthropological Sciences* 12, p. 69-80. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.978 (Q3, Geosciences, multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 1.95 (Q1, 94%, Archeology); Carhus+A / 10.5 (ICDS).
- Orenge, H. A.; Conesa, F. C.; Garcia-Molsosa, A.; Lobo, A.; Madella, M.; Petrie, C. A. «Automated detection of archaeological mounds using machine-learning classification of multisensor and multitemporal satellite data», *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 117, p. 18240-18250. JCR (ISI), Factor d'impacte: 9.412 (Q1, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 15.7 (Q1, 96%, Multidisciplinary).

Capítols de llibre

- Krahtopoulou, A.; Frederick, C.; Orenge, H. A.; Garcia-Molsosa, A.; Dimoula, A.; Saridaki, N.; Kirillidou, S.; Livarda, A. «Re-discovering the Neolithic landscapes of western Thessaly, central Greece», a: Blanco-González, A.; Kienlin, T. L. (eds.), *Current approaches to tells in the prehistoric Old World*, Oxbow, Oxford, p. 25-40.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Mayoral, A.; Ejarque, A.; Garcia-Molsosa, A.; Georgiadis, M. «Landscape research at Abdera», en el marc dels projectes TransLands/TransMed, Archaeological Museum of Avdira, juliol.
- [Conferència] Mayoral, A.; Orenge, H. A.; Garcia-Molsosa, A.; Georgiadis, M. «Current and future research at Abdera (Thrace, Greece)», en el marc del projecte TransLands, GE-O3BCN-Geosciences Institute de Barcelona, febrer.

Altres

- Investigador MSCA-COFUND Beatriu de Pinós de l'AGAUR amb cofinançament de la Comissió Europea a l'ICAC (convocatòria 2018, incorporació 2020).
- Coorganitzador del International Workshop Computational approaches to archaeological site detection and monitoring, organitzat pel McDonald Institute for Archaeological Research, Univ. de Cambridge, 29 de febrer, Cambridge (Regne Unit).

- Premi Archaeological Sciences Emerging Investigator de la revista *Journal of Archaeological Science* per l'article «A brave new world for archaeological survey: Automated machine learning-based potsherd detection using high-resolution drone imagery».
- Revisor (*peer-review*) de les revistes *PlosOne*, *Geosciences* i *Remote Sensing*.

Georgiadis, Merkourios
Investigador postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- TransMed: Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MS-CA-IF-2018 n.839650). 2019-2022.
IP: Merkourios Georgiadis
- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00. (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo
- DIASur, Drone-based Intelligent Archaeological Survey: Prospección arqueológica inteligente sobre plataforma dron. 2020-2022.
IP: Hèctor A. Orengo
- The Aegean 'Dark Ages' revisited: a novel approach to old debates on agricultural economy and food culture (PID2019-107605GB-I00/AEI). 2020-2023.
IP: Alexandra Livarda

Publicacions

Capítols de llibre

- Georgiadis, M. «Collapse at the end of the Late Bronze Age in the Aegean», a: Middleton, G. D. (ed.), *Collapse and Transformation: The Late Bronze Age/Early Iron in the Aegean*, Oxford University Press, Oxford, p. 61-69.
- Georgiadis, M. «Landscape, feasting and ancestors in the burial tradition of Mycenaean Rhodes», a: Murphy, J. M. A. (ed.), *Death in Late Bronze Age Greece: Variations on a Theme*, Oxford University Press, Oxford, p. 198-213.
- Georgiadis, M. «The Southeastern Aegean», a: Lemos, I.; Kotsonas, A. (eds.), *A Companion to the Archaeology of Early Greece and the Mediterranean*, Wiley-Blackwell, Oxford, p. 985-1006.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Georgiadis, M. «The reuse, recycling and modifications of objects and landscape in Aegean prehistory», en el marc del congrés 26th European Association of Archaeologists (EAA 2020), organitzat per l'EAA, del 24 al 30 d'agost.

- [Conferència] Georgiadis, M. «Βία και Πόλεμος στο Προϊστορικό Αιγαίο / Violence and Warfare in the Prehistoric Aegean», organitzada per la Union of Greek Archaeologists at Athens, 17 de desembre, Grècia.
- [Conferència] Mayoral, A.; Ejarque, A.; Garcia-Molsosa, A.; Georgiadis, M. «Landscape research at Abdera», en el marc dels projectes TransLands/TransMed, Archaeological Museum of Avdira, juliol.
- [Conferència] Mayoral, A.; Orengo, H. A.; Garcia-Molsosa, A.; Georgiadis, M. «Current and future research at Abdera (Thrace, Greece)», en el marc del projecte TransLands, Geosciences Institute de Barcelona, febrer.

Altres

- Investigador MSCA-IF (Marie Skłodowska-Curie Actions) de la CE a l'ICAC (convocatòria 2018, incorporació 2019).
- Coorganitzador de la sessió «Recycling Cultures: interpreting the ways re-using and recycling of the material culture and landscape are attested in the archaeological record», en el marc del congrés 26th European Association of Archaeologists (EAA 2020), organitzat per l'EAA, del 24 al 30 d'agost.
- Codirector dels treballs d'excavació a Abdera, Xanthi (Grècia).

Lasheras González, Ada
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). 2018-2022.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)

Publicacions

Capítols de llibre

- Remolà, J. A.; Lasheras, A.; Pérez, M. «Tarraco, una base de operaciones de los ejércitos imperiales (ca. 420-470 d.C.)», a: Carneiro, A.; Christie, N.; Diarte-Blasco, P., *Urban Transformations in the Late Antique West*, Coimbra University Press, Coimbra, p. 135-154.

Docència

- [Conferència] Lasheras, A. «Epigrafia i societat a Tarraco. Per una mirada social de la materialitat arqueològica a través de les fonts escrites», en el marc del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- [Conferència] Lasheras, A. «Joves investigadors en estudis humanístics: formació, finançament i perspectives de futur en recerca», en el marc del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Altres

- Codirecció del Vè Congrés Tarraco Biennal – Ports romans. Arqueologia dels sistemes portuaris, organitzat per la Fundació Mutua Catalana, la URV i l'ICAC.

Mayoral Pascual, Alfredo
Investigador postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00. (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo
- TransMed: Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MS-CA-IF-2018 n.839650). 2019-2022.
IP: Hèctor A. Orengo i Merkourios Georgiadis

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Mayoral, A.; Berger, J-F.; Peiry, J-L.; Ledger, P.; Miras, Y. «Five millennia of human-environment interactions reconstructed from pedosedimentary archives of the Lac du Puy wetland (Corent, Fr.)», *CATENA* 195, p. 104908. JCR (ISI), Factor d'impacte: 4.33 (Q1, Geosciences, multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 7.1 (Q1, 97%, Earth-Surface Processes) / 11.0 (ICDS).
- Mayoral, A.; Granai, S.; Develle, A-L.; Peiry, J-L.; Miras, Y.; Couderc, F.; Vernet, G.; Berger, J-F. «Early human impact on soils and hydro-sedimentary systems: multi-proxy geoarchaeological analyses from La Narse de la Sauvetat (France)», *The Holocene* 30 (12), p. 1780-1800. JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.353 (Q2, Geosciences, multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 4.6 (Q1, 97%, Archeology) / 11.0 (ICDS).
- Simon, F-X.; Pareilh-Peyrou, M.; Buvat, S.; Mayoral, A.; Labazuy, P.; Kelfoun, K.; Tabbagh, A. «Quantifying multiple electromagnetic properties in EMI surveys: A case study of hydromorphic soils in a volcanic context – The Lac du Puy (France)», *Geoderma* 361, p. 114084. JCR (ISI), Factor d'impacte: 4.848 (Q1, Soil Science); Scopus, CiteScore: 7.6 (Q1, 93%, Soil Science) / 11.0 (ICDS).

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Mayoral, A.; Ejarque, A.; Garcia-Molsosa, A.; Georgiadis, M. «Landscape research at Abdera», en el marc dels projectes TransLands/TransMed, Archaeological Museum of Avdira, juliol.

- [Conferència] Mayoral, A.; Orengo, H. A.; Garcia-Molsosa, A.; Georgiadis, M. «Current and future research at Abdera (Thrace, Greece)», en el marc del projecte TransLands, Geosciences Institute de Barcelona, febrer.

Altres

- Revisor (*peer-review*) de les revistes *Geomorphology* (Elsevier), *RUG-Revista Universitaria de Geografia*.
- Revisor per la Czech Science Foundation (GACR).
- Membre del comitè editorial de la *Revista Universitaria de Geografia* (des de 2020).
- Membre associat del grup GEOLAB (UMR 6042 UCA-CNRS).

Pastor Quiles, María
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Estudio de estructuras constructivas de tierra en el Mediterráneo occidental en la Proto-historia (FJC2019-039469-I). 2020-2022.
IP: María Pastor

Publicacions

Articles en revistes indexades

- García, G.; Barciela, V.; Martínez, S.; Jover, F. J.; Molina, F. J.; Tormo, C.; Pastor, M.; del Pino, M.; de Miguel, M. P.; López, E.; Torregrosa, P.; Ferrer, C.; Pérez, G.; Carrión, Y.; López, J. A.; Sirvent, L. M. «El asentamiento neolítico de Limoneros (Elche, Alicante)», *Complutum* 31(1), p. 25-48. Scopus, CiteScore: 0.3 (Q2, 57%, History); Carhus+A / 11.0 (ICDS).
- Jover, F. J.; Pastor, M.; Basso, R.; López, J. A. «Modo de vida y racionalidad de la economía campesina: a propósito de las comunidades de la Edad del Bronce de la zona septentrional de El Argar», *Historia agraria* 80, p. 125-164. JCR (ISI), Factor d'impacte: 0.639 (Q2, History); Scopus, CiteScore: 0.8 (Q1, 84%, History); Carhus+B / 11.0 (ICDS).
- Mateo, D.; Pastor, M. «La desigualdad entre hombres y mujeres en la antigua Roma: un estudio sobre sus concepciones y conocimiento en el alumnado de Historia», *Cuadernos de Arqueología de la Universidad de Navarra* 28, p. 1-20. Carhus+D / 6.4 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Pastor, M. «Pequeñas esferas de barro y piedra en la Prehistoria reciente de la península ibérica», *Cuadernos de Prehistoria y Arqueología de la Universidad de Granada* 30, p. 479-503.

Capítols de llibre

- Pastor, M.; Mataix, J. J. «El uso constructivo de la tierra en Vilches IV: Estudio macrovisual de los materiales de barro endurecido», a: García, G.; Busquier, J. D. (coords.), *El poblado calcolítico de Vilches IV (Torre Uchea, Hellín, Albacete). Un asentamiento del III milenio a.C. en la Submeseta sur*, Publicacions de la Universitat d'Alacant, Alacant, p. 39-47.

Articles en actes de congrés

- López, J. A.; Jover, F. J.; Pastor, M.; Basso, R.; Martínez, S.; Sánchez, A. «Laderas del Castillo (Callosa de Segura, Alicante). Nuevas aportaciones para el estudio de la cultura argárica»,

Jornades d'arqueologia de la Comunitat Valenciana. 2016, 2017, 2018, Generalitat Valenciana, p. 51-60.

Activitats

- [Taula rodona] Pastor, M. «¿Mujeres invisibles? Estereotipos de género y Prehistoria», en el marc de Las Evas del Mediterráneo. Noche Mediterránea de las Investigadoras (Mednight 2020), organitzada per la Casa del Mediterráneo, 20 de novembre (en línia).

Docència

- [Conferència] Pastor, M. «Estudiar la arquitectura de tierra desde la arqueología», en el marc del curs de la Universitat d'Antioquia (Colòmbia), 11 de maig (en línia).

Altres

- Investigadora JdC-Formación del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2019, incorporació 2020).
- Revisora (*peer-review*) de les revistes *InterSecciones en Antropología* i *Gremium. Revista de Restauración Arquitectónica*.

Perna, Simona
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- TECHNET. Technological innovation and knowledge networks: a multidisciplinary approach to Greco-Roman stone vases (H2020-MSCA-IF-2019 n.895286). 2020-2022.
IP: Simona Perna
- El mensaje del mármol: prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del imperio romano entre época antigua y alto-medieval a través del caso de Hispania y Aquitania, PGC2018-099851-A-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez Garcia-M.

Publicacions

Capítols de llibre

- Perna, S.; Barker, S.; Ward, C. «Marble networks and social interaction in houses at Pompeii», a: Donnellan, L. (ed), *Towards an application of network analysis and network concepts in social archaeology*, Routledge Studies in Archaeology, Routledge, London, p. 89-115.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Perna, S. «The project Technological innovation and knowledge networks: a multidisciplinary approach to Greco-Roman stone vases (TECHNET: H2020-MSCA-IF-2019 n.895286)», en el marc del cicle de Presentacions de Recerca de l'ICAC, organitzat per l'ICAC, 20 de octubre, Tarragona (en línia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Programa de ràdio] Gutiérrez Garcia-M., A.; Perna, S.; *et al.* «Toquem pedra: Parlem amb investigadors de diferents generacions, disciplines i procedències», organitzat per l'ICAC i Tarragona Ràdio, 29 de setembre, Tarragona.
- [Xerrada divulgativa] Perna, S. «Les mil formes de la pedra: gerros i recipients de materials lítics al món antic», en el marc de la Nit Europea de la Recerca a Tarragona 2020, organitzada per la URV amb la participació de l'ICAC, 26 de novembre, Institut de Batea, Tarragona (en línia).

- [Taller divulgatiu] Perna, S.; Galán, L. «Quines pedres, mireu com parlen!», en el marc de la Nit Europea de la Recerca a Tarragona 2020, organitzada per la URV amb la participació de l'ICAC, 27 de novembre, Tarragona.

Altres

- Investigadora MSCA-IF (Marie Skłodowska-Curie Actions) de la CE a l'ICAC (convocatòria 2019, incorporació 2020).
- Membre de la Society for the Promotion of Roman Studies.
- Membre de la European Association of Archaeologists.
- Membre de la Association for the Study of Marble and Other Stones in Antiquity.

Pescini, Valentina
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00. (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo
- Landscape of transhumance: an environmental archaeology research (FJC2019-040406-I). 2020-2022.
IP: Valentina Pescini

Altres

- Investigadora Juan de la Cierva Formación del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2019, incorporació 2020).

Rodríguez Martorell, Francesc
Investigador postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- TarrACrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de historia (FCT-18-13482). 2019-2020.
IP: Josep M. Macias i Andreu Muñoz (MBT-ICAC)
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). 2018-2022.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)
- El comerç mediterrani a la *Tarraconensis* a les portes de l'Islam (segles VII-VIII dC). 2016-2020.
IP: Francesc Rodríguez
- Excavacions arqueològiques a València «la Vella» (Riba roja de Túria). 2016-2024.
IP: Josep M. Macias, Albert Ribera, Esperança Huguet i Miquel Rosselló

Publicacions

Articles en altres revistes

- Rodríguez, F. «Un taller de vidre d'inicis del segle VIII dC al suburbi portuari de Tarracóna», *Anuari Memòria anual de l'Associació Cultural Sant Fructuós* 19, p. 29-33.

Llibres

- Rodríguez, F. *El comerç mediterrani a Tarracona a les portes de l'Islam (segles VII-VIII dC)*, tesi doctoral publicada al repositori TDX (<http://hdl.handle.net/10803/670709>).

Capítols de llibre

- Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «Nuevos datos sobre el asentamiento visigodo de València “la Vella”», a: Macias, J. M.; Ribera, A.; Rosselló, M., *Recintes fortificats en època visigoda: història, arquitectura i tècnica constructiva*, Trama 8, ICAC, Tarragona, p. 59-73.

Articles en actes de congrés

- Rodríguez, F.; Díaz, M.; Macias, J. M.; Roig, J. F.; Teixell, I. «Espacios domésticos y productivos en el puerto de Tarracona (s. VII-VIII): un ensayo holístico», a: Gutiérrez, S.; Doménech-Belda, C. (eds.), *El sitio de las cosas. La Alta Edad Media en contexto*, Publicacions de la Universitat d'Alacant, Alacant, p. 67-82.

Romaní Sala, Núria
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- Projecte *Iulia Libica* (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093). 2018-2021.
IP: Cèsar Carreras (UAB) i Jordi Guardia
- La Ciutat romana de Iesso (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099). 2018-2021.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní (UAB-ICAC)
- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). 2015-2022.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti

Participació en projectes d'altres entitats.

- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca). 2012-2020.
IP: Esther Rodrigo (UAB), Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB)

Publicacions

Articles en actes de congrés

- Ribera, A.; Escrivà, I.; Romaní, N. «*Valentia*, la Vía Augusta y la evolución del viario. Nuevos datos y nuevas reflexiones», a: Noguera, J. M; Olcina, M. (eds.), *Ruptura y continuidad. El callejero de la ciudad clásica en el tránsito del Alto Imperio a la Antigüedad Tardía*, Museu Arqueològic d'Alacant, Diputació d'Alacant, Alacant, p. 197-213.
- Pera, J.; Rodrigo, E.; Carreras, C.; Romaní, N.; Padrós, N.; de Solà, G. «La fortaleza de Puig Castellar de Biosca (La Segarra) un castellum del segle II aC», *Actes de les IV Jornades d'Arqueologia de la Catalunya Central*, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, Barcelona, p. 66-73.
- Romaní, N.; Rodrigo, E.; Pera, J.; Gutiérrez García-M., A. «El material constructiu de la fortificació militar de s. II a.C. de Puig Castellar de Biosca (Lleida): paviments, revestiments parietals i cobertes», a: Aquilué, X.; Beltrán, J.; Caixal, A.; Fierro, J.; Kirchner, E., *Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l'arquitectura Homenatge al Dr. Alberto López Mullor*, Diputació de Barcelona i altres, Barcelona, p. 391- 403.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Prevosti, M.; de Soto, P.; Romaní, N.; Cortés, A.; Guitart, J. «The new digital TIR-FOR project», en el marc del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).

Docència

- Professora del XIV Curs d'arqueologia de *Iesso* (Guissona, del 6 al 17 de juliol), organitzat per la UAB, l'ICAC, l'Ajuntament de Guissona i el Museu de Guissona.
- Directora del treball de final de grau de Tania Vergara, titulat *Estudio bioarqueológico de los individuos subadultos de la Zona Muralla de la ciudad romana de Iesso (Guissona)*, del Grau en Arqueologia de la UAB.
- Professora de les assignatures Mètodes i Tècniques per a l'Arqueologia Històrica, Arqueologia Hispànica i Arqueologia Romana, del Grau d'Arqueologia de la UAB.
- Professora de l'assignatura Recursos per a l'estudi i la interpretació de l'antiguitat, del Màster Universitari de la Mediterrània Antiga (UOC-UAB-UAH).

Altres

- Coorganitzadora del I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).
- Membre del jurat de la 1a edició del concurs de microrrelats del Museu de Guissona «*Iesso*, ciutat d'històries», organitzat pel Museu de Guissona Eduard Camps, 14 de novembre, Guissona.
- Col·laboració en l'activitat de difusió «Diaris de Campanya. Curs d'Arqueologia 2020», organitzada pel Museu de Guissona. Del 6 al 17 de juliol.
- Comissària de l'exposició «Un tresor submergit. Parc Arqueològic de Guissona, *Iesso*». Revisada i exposada a la Sala de Revistes de la UAB del 4 febrer al 3 d'abril. Acte d'inaguració l'11 de febrer.
- Revisora (*peer-review*) de la revista *Empúries*, volum 58.

Wilkinson, Toby Christopher
Investigador postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- YARNSCAPE: Ecological Economies of Ancient Textiles (H2020-MSCA-IF-2018 n.840892). 2020-2022.
IP: Toby C. Wilkinson
- DIASur, Drone-based Intelligent Archaeological Survey: Prospección arqueológica inteligente sobre plataforma dron. 2020-2022.
IP: Hèctor A. Orengo
- The Aegean 'Dark Ages' revisited: a novel approach to old debates on agricultural economy and food culture (PID2019-107605GB-I00/AEI). 2020-2023.
IP: Alexandra Livarda

Participació en projectes d'altres entitats

- Project Panormos: Survey on the Milesian Peninsula (Turkey). 2012-2020.
IP: Toby C. Wilkinson, Anja Slawisch (Univ. d'Edimburg), Néhémie Strupler (IFEA)
- Critical Palaeoeconomics: Ancient Economics for the 21st Century.
IP: Adam Green (Univ. de Cambridge), Darryl Wilkinson (Univ. de Dartmouth), Toby C. Wilkinson, Nancy Highcock (Univ. de Cambridge), Thomas Leppard (Univer. Estatal de Florida)
- Fieldwalker.org: an online platform for articles and listings of archaeological survey projects. 2020-2021.
IP: Toby C. Wilkinson, Anja Slawisch (Univ. d'Edimburg)
- MedAfriCarbon: a database and interactive web interface of radiocarbon dates for Mediterranean Africa. 2019-2020.
IP: Giulio Lucarini (Univ. of Cambridge), Toby C. Wilkinson, Enrico Crema (Univ. de Cambridge), Augustos Palombini (Italian National Research Council), Andy Bevan (UCL), Cyprian Broodbank (Univ. de Cambridge).

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Wilkinson, T. C.; Slawisch, A. «An agro-pastoral palimpsest: New insights into the historical rural economy of the Milesian peninsula from aerial and remote-sensing imagery»,

Anatolian Studies 70, p. 181-206. Scopus, CiteScore: 0.9 (Q1, 86%, History); Carhus+A / 11.0 (ICDS).

- Lucarini, G.; Wilkinson, T.C.; Crema, E.; Palombini, A.; Bevan, A.; Broodbank, C. «The MedAfriCarbon Radiocarbon Database and Web Application. Archaeological Dynamics in Mediterranean Africa, ca. 9600–700 BC», *Journal of Open Archaeology Data* 8(1), 1 (<https://doi.org/10.5334/joad.60>).

Altres

- Investigador MSCA-IF (Marie Skłodowska-Curie Actions) de la CE a l'ICAC (convocatòria 2018, incorporació 2020).

Personal investigador propi: R1 (predoctoral)

Apostolou, Giannis
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Advancing the development of automated intensive archaeological survey: application to case studies from Greece. 2020-2023.

IP: Giannis Apostolou

Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.

IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo.

- DIASur, Drone-based Intelligent Archaeological Survey: Prospección arqueológica inteligente sobre plataforma dron. 2020-2022.

IP: Hèctor A. Orengo

- TransMed: Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MS-CA-IF-2018 n.839650). 2019-2022.

IP: Merkourios Georgiadis

- Supervisor: Hèctor A. Orengo

Participació en projectes d'altres entitats

- Lefkandi, Euboea, Greece. 2003-2023.

IP: Irene Lemos (Univ. Oxford)

- Long Time, No see: Land Reclamation and the Cultural Record of Central-Western Plain of Thessaly. 2014-2020.

IP: Athanasia Krahtopoulou (Ephoreia of Antiquities of Karditsa, Grècia), Santiago Riera (SERP-UB) i Hèctor A. Orengo

Altres

- Investigador FI de l'AGAUR a l'ICAC (convocatòria 2020, incorporació 2020).
- Certificat de pilot per a drons, expedit per la Hellenic Civil Aviation Authority.

Aranda González, Raúl
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- Explotación, usos y difusión de rocas ornamentales (marmora) entre la Antigüedad Tardía y la Alta Edad Media en la Mitad Norte de la Península Ibérica. 2016-2019.
IP: Raúl Aranda
- Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la provincia *Tarraconensis* (I+D HAR2015-65319-P). 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- El *marmor* de Dertosa: explotació, ús i distribució del *broccatello* de Tortosa (també conegut com a Jaspi de la Cinta) des d'època antiga. 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez Garcia-M.

Publicacions

Articles en altres revistes

- Pina, M. R.; García-Entero, V.; Aranda, R. «Un molde de terra sigillata hispánica tardía en el yacimiento de Santa María de abajo de Carranque (Toledo)», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 84-87.

Llibres

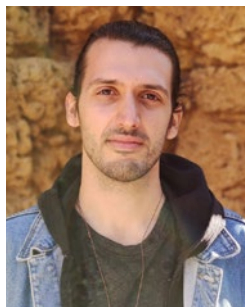
- García-Entero, V.; Vidal, S.; Gutiérrez Garcia-M., A.; Aranda, R. *Paisajes e historias en torno a la piedra. La ocupación y explotación del territorio de la cantería y las estrategias de distribución, consumo y reutilización de los materiales lapídeos desde la Antigüedad*, Arte y Humanidades, UNED, Madrid.

Capítols de llibre

- Aranda, R.; Ruiz, J. C. «La reutilización de elementos arquitectónicos en contextos funerario-martiriales: El caso del complejo paleocristiano de Tarragona», a: Mateos, P.; Morán, C. J. (eds.), *Exemplum et Spolia. La reutilización arquitectónica en la transformación del paisaje urbano de las ciudades históricas*, MYTRA 7, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 105-114.

Altres

- Investigador CIN (personal investigador novell) de l'ICAC (convocatòria 2015, incorporació 2016, finalització 2020).

Carbonell Puigventós, Arnau
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Estructuració del territori i dinàmiques d'ocupació dels espais altimontans pirinencs orientals. Un estudi arqueomorfològic entre la plana de la Cerdanya i l'alta muntanya (PRE2019-088420). 2020-2024.

IP: Arnau Carbonell

- Tesi doctoral vinculada a l'I+D TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.

IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo.

Altres

- Investigador FPI del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2019, incorporació 2020).

Colom Mendoza, Enric
 Investigador predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
 (Aecma)

Projectes de recerca

- *Figlinae Hispaniae*: caracterización tipológica y arqueométrica de las ánforas hispanas en relación con los centros de producción. 2017-2021.
IP: Enric Colom
- Tesi doctoral vinculada a l'I+D *Figlinae Hispanae* (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos, PGC2018-099843-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2023.
IP: Ramón Járrega.
- El poblament romà a la zona de Cambrils: estudi de l'economia i l'evolució de les *villae* romanes. 2020-2022.
IP: Ramon Járrega

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Járrega, R.; Colom, E. «Nuevas hipótesis en torno a la presencia de élites locales de Barcino en la producción del vino layetano: el caso de Lucius Minicius Natalis», *Zephyrus* 85, p. 229-242. Scopus, CiteScore: 0.7 (Q1, 75%, History); Carhus+A / 11.0 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Colom, E.; Roig, J. F.; Járrega, R. «Una marca inédita, en ánfora Dressel 2 del ager Tarracensis, hallada en Tarragona», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 13-15.
- González, R.; Járrega, R.; Colom, E. «Marca AME sobre ánfora Dressel 2-3 layetana hallada en Mónaco», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 15-17.
- Palencia, J. F.; Járrega, R.; Colom, E. «Nuevos ejemplares de ánforas béticas con *sigilla* halladas en Villarrubia de los Ojos (Ciudad Real)», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 24-29.

Capítols de llibre

- Colom, E.; Járrega, R. «Un excepcional conjunt d'àmfores laietanes trobades a la Font de ses Aiguades (Alcúdia, Mallorca)», a: Aquilué, X.; Beltrán, J.; Caixal, A.; Fierro, X.; Kirchner, H., *Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l'arquitectura. Homenatge al Dr. Alberto López Mullor*, Diputació de Barcelona i altres, Barcelona, p. 253-262.

Articles en actes de congrés

- Colom, E.; Jàrrega, R. «Les àmfores tarraconenses de procedència subaquàtica de Porto Cristo (Manacor, Mallorca)», *VIII Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears*, Departament de Cultura, Patrimoni i Esports del Consell Insular de Mallorca, Mallorca, p.277-287.

Altres

- Investigador FPI del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2016, incorporació 2017).

Cuscó Badia, Oriol
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Caracterització de les fortificacions ibèriques a Catalunya. 2018-2022.
IP: Oriol Cuscó
- Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (Siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (I+D HAR2015-67946-C2-2-P). 2016- 2019.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela

Publicacions

Articles en altres revistes

- Belarte, M. C.; Canela, J.; Morer, J.; Cuscó, O.; Ocaña, M. «L'establiment rural de l'ibèric ple de Rabassats (Nulles, Alt Camp)», *Tribuna d'Arqueologia* 2017-2018, p. 295-313.

Capítols de llibre

- Cuscó, O. «Fortifications in the urban settlements of the North-eastern Iberian Peninsula during the Middle Iberian Period (400-200 BC): some case studies», a: Belarte, M. C.; Noguera, J.; Plana-Mallart, R.; Sanmartí, J. (eds.), *Urbanization in Iberia and Mediterranean Gaul in the first millennium BC*, Trama 7, ICAC, Tarragona, p. 109-135.

Altres

- Investigador FPU del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2017, incorporació 2018).

Fortuny Mendo, Karen
 Investigadora predoctoral (R1)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Arquitectura de la Antigüedad tardía en el nordeste hispánico: procesos, técnicas y materiales edilicios de una sociedad en transformación. 2018-2022.
IP: Karen Fortuny
- Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la Tarraconense en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (I+D HAR2015-64392-C4-2-P). 2016-2019.
IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV-ICAC).
- TarrACrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de historia (FCT-18-13482). 2019-2020.
IP: Josep M. Macias i Andreu Muñoz (MBT-ICAC)
- Excavacions arqueològiques a València «la Vella» (Riba roja de Túria). 2016-2024.
IP: Josep M. Macias, Albert Ribera, Esperança Huguet i Miquel Rosselló

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Fortuny, K.; Macias, J. M. «¿Cuatro columnas hacen una basílica? La iglesia de Sant Pedro de Tarragona en la Antigüedad tardía», *Pyrenae. Revista de Prehistòria i Antiguitat de la Mediterrània Occidental* 51(1), p. 183-203. Scopus, CiteScore: 0.26 (Q1, 83%, Classics); Carhus+A / 10.0 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Fortuny, K.; Ruiz, J. C. «El conjunto tardoantiguo de la Plaza d'en Rovellat de Tarragona: del análisis arquitectónico al estudio de los elementos marmóreos altoimperiales hallados en contexto secundario», a: Mateos, P.; Morán, C., *Exemplum et spolia. La reutilización arquitectónica en la transformación del paisaje urbano de las ciudades históricas, MYTRA 7*, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 621.

Altres

- Investigadora FPU del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2017, incorporació 2018).
- [Codirecció d'excavació] Fortuny, L.; Lasheras, A. Campanya d'excavació a Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès), de l'1 de juliol al 29 d'agost, en el marc del projecte Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares, Constantí (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100).

Galán Palomares, Laura
Investigadora predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- Els revestiments marmoris a la Hispania Tarraconensis: materials, models i tallers a partir dels opus sectilia i altres decoracions pavimentals i parietals. 2019-2022.
IP: Laura Galán
- Tesi doctoral vinculada al projecte I+D El mensaje del mármol: prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del imperio romano entre época antigua y alto-medieval a través del caso de *Hispania y Aquitania*, PGC2018-099851-A-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez García-M.

Publicacions

Articles en altres revistes

- Galán, L.; Gutiérrez García-M., A. «Color i riquesa a la Vil·la romana del Munts (Altafulla): el dipòsit marmori trobat als anomenats “banys inferiors”», *Auriga. Revista de divulgació del Món Clàssic* 101, p. 36-42.

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Taller divulgatiu] Perna, S.; Galán, L. «Quines pedres, mireu com parlen!», en el marc de la Nit Europea de la Recerca a Tarragona 2020, organitzada per la URV amb la participació de l'ICAC, 27 de novembre, Tarragona.

Altres

- Investigadora FI de l'AGAUR a l'ICAC (convocatòria 2019, incorporació 2019).

Gallego Valle, Abel
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- La gestió dels ramats ovicaprins durant la tardoantiguitat. Estudi de la seva alimentació a través de la tècnica del microdesgast dentari a l'Empordà. 2017-2021.
IP: Abel Gallego
- Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orenge.
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orenge i M. Jesús Ortega
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia. 2017-2020.
IP: Lúdia Colominas
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas
- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096). 2018-2021.
IP: Arnau Garcia Molsosa i Judit Ciurana

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Gallego-Valle, A.; Colominas, L.; Burguet-Coca, A.; Aguilera, M.; Palet, J. M.; Tornero, C. «What is on the menu today? Creating a microwear reference collection through a controlled-food trial to study feeding management systems of ancient agropastoral societies», *Quaternary International* 557, p. 3-11. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.952 (Q3, Geography, Physical); Scopus, CiteScore: 2.19 (Q1, 75%, Earth-Surface Processes); Carhus+B / 11.0 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Palet, J. M.; Colominas, L.; Gallego-Valle, A.; Martínez, J. «Intervencions arqueològiques a la Capçalera del Duran i sector de Puigpedrós-Malniu (Meranges, la Cerdanya): estudi territorial d'espais altimontans pirinencs. Campanyes 2018-2019», a: Burch, J.; Buxó, R.; Frigola, J.; Fuertes, M.; Manzano, S.; Mataró, M., *Quinzenes Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona*, Documenta Universitaria, Girona, p. 65-70.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Gallego-Valle, A.; Colominas, L.; Palet, J. M. «From villae to early medieval communities in the Northeast of the Iberian Peninsula: Changes and continuities in herding practices», en el marc del Congrés European Association of Archaeologists (EAA 2020), organitzat per l'EAA, del 24 al 30 d'agost.

Altres

- Investigador FPI del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2016, incorporació 2017).

Rueda Prunell, Maria

Investigadora predoctoral (R1)

Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic (Aecma)

Projectes de recerca

- Los *dolia* y los sistemas de almacenaje en la *Hispania Citerior* (PRE2019-087544). 2020-2024.
IP: Maria Rueda
- Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: *Figlinae Hispanae* (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos. PGC2018-099843-B-I00. (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2023.
IP: Ramón Járrega.

Altres

- Investigadora FPI del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2019, incorporació 2020).

Ruiz Rodríguez, Julio César
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- Paisaje epigráfico y topografía urbana: la epigrafía de los espacios públicos en la Tarraco altoimperial. 2017-2021.
IP: Julio César Ruiz Rodríguez
- Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del marmor en la Península Ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización. 2019-2020.
IP: Virginia García-Entero (UNED)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Ruiz, J. C. «Retrato del joven César capite velato procedente del foro local de Tarraco», *Madrider Mitteilungen* 60, p. 246-275. Carhus+D / 6.5 (ICDS).
- Ruiz, J. C. «Elementos escultóricos del periodo romano conservados en el Museo Diocesano de Tarragona», *Spal – Revista de Prehistoria y Arqueología* 29(2), p. 147-177.

Llibres

- López, J.; Amorós, D.; Gorostidi, D.; Ruiz, J. C.; Roig, J. F.; Mata, S. *L'antic museu de la Societat Arqueològica Tarraconense*, Reial Societat Arqueològica Tarraconense, Tarragona.

Capítols de llibre

- Ruiz, J. C. «Arquitectura», a: López, J. (ed.), *L'antic museu de la Societat Arqueològica Tarraconense (1844-1867)*, Reial Societat Arqueològica Tarraconense, Tarragona, p. 27-34.
- Ruiz, J. C., «Escultura», a: López, J. (ed.), *L'antic museu de la Societat Arqueològica Tarraconense (1844-1867)*, Reial Societat Arqueològica Tarraconense, Tarragona, p. 35-48.
- Ruiz, J. C. «Las esculturas halladas en 1925-1930 en el área del foro local de Tarraco», a: Noguera, J. M.; Ruiz, L. (eds.), *Escultura romana en Hispania IX*, Yakka. Revista de Estu-

dios Yeclanos, año XXVI, n.º 22, Museo Arqueológico Municipal Cayetano de Mergelina, Universidad de Murcia, Yecla, p. 193-208.

Articles en actes de congrés

- Fortuny, K.; Ruiz, J. C. «El conjunto tardoantiguo de la Plaza d'en Rovellat de Tarragona: del análisis arquitectónico al estudio de los elementos marmóreos altoimperiales hallados en contexto secundario», a: Mateos, P.; Morán, C. (Eds.), *Exemplum et spolia. La reutilización arquitectónica en la transformación del paisaje urbano de las ciudades históricas*, MYTRA 7, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 621-630.
- Aranda, R.; Ruiz, J. C. «La reutilización de elementos arquitectónicos en contextos funerario-martiriales: El caso del complejo paleocristiano de Tarragona», a: Mateos, P.; Morán, C. (Eds.), *Exemplum et Spolia. La reutilización arquitectónica en la transformación del paisaje urbano de las ciudades históricas*, MYTRA 7, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 105-114.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Vinci, S.; Ruiz, J. C. «The contribution of notae lapicidinarum for the comprehension of organisation and management of Roman building material quarries: new data from El Mèdol quarry (Tarragona, Spain)», en el marc de From Concept to Monument: Time and Cost of Construction in the Ancient World, organitzat per la Universitat de Gènova i altres, del 16 al 18 de gener, Oxford (Regne Unit).

Altres

- Investigador FPU del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2016, incorporació 2017).

Personal investigador adscrit (en actiu): R3 i R4

Berni Millet, Piero
Investigador adscrit (R3)
Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
(Aecma)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Berni, P.; Miró, J. «Le vin Léétanien et de Tarraco à Carthage. Contribution de l'épigraphie amphorique à la connaissance du développement économique de la Léétanie à l'époque julio-claudienne», *Antiquités africaines* 56, p. 129-159.
- Járrega, R.; Berni, P. «Un ejemplar de ánfora Dressel 7-11 tarraconense con el sello TIBI-SI hallado en Pompeya. Aproximación a la presencia de ánforas de la *Hispania Citerior* (*Tarraconensis*) en el área vesubiana a través de la epigrafía anfórica», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 17-20.

Articles en actes de congrés

- Járrega, R.; Berni, P.; Miró, J. «Anfore dalla Hispania Citerior (*Tarraconensis*) a Pompei: un approccio all'epigrafa delle anfore», a: Osanna, M.; Toniolo, L., *Fecisti Cretaria. Dal frammento al contesto: studi sul vasellame ceramico del territorio vesuviano*, Studi e ricerche del Parco Archeologico di Pompei 40, L'ERMA! di Bretschneider, Roma, p. 131-134.

Diloli Fons, Jordi (URV)
Investigador adscrit (R3)
Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
(Aecma)

Projectes de recerca

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). 2018-2021.

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela

Participació en projectes d'altres entitats

- Transformacions socials, polítiques i econòmiques al curs inferior de l'Ebre durant la Protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00081). 2018-2021.

IP: Jordi Diloli (URV-ICAC)

Publicacions

Articles en actes de congrés

- Diloli, J.; Ferré, R.; Vilà, J.; Cots, I.; Bricio, L.; Prades, M.; Bea, D. «Relaciones entre indígenas y fenicios en el curso inferior del Ebro. La primera fase de ocupación del asentamiento protohistórico de l'Assut (Tivenys, Baix Ebre, Tarragona) y su integración en el territorio», a: Celestino, S.; Rodríguez, E. (eds.), *Un viaje entre el Oriente y el Occidente del Mediterráneo. Actas del IX Congreso Internacional de Estudios Fenicios y Púnicos*, MYTRA 5, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 507-519.
- Prades, M.; Diloli, J.; Serret, I.; Vilà, J. «La Fase 1 de la Gessera (Caseres, Terra Alta, Tarragona). Una residencia aristocrática de la Primera Edad del Hierro», a: Celestino, S.; Rodríguez, E. (eds.), *Un viaje entre el Oriente y el Occidente del Mediterráneo. Actas del IX Congreso Internacional de Estudios Fenicios y Púnicos*, MYTRA 5, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 551-565.

Docència

- Professor de l'assignatura Arqueologia Ibèrica del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Grau Guijarro, Sergi
Investigador adscrit (R3)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental greco-romana

Projectes de recerca

- La construcción del pasado en la Grecia arcaica y clásica: mecanismos compositivos, genealogías y catálogos (PID2019-110908GB-I00/AEI). 2020-2024.
IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Francesc Xavier Riu (UB)

Participació en projectes d'altres entitats

- Tópicos literarios en la hagiografía cristiana tardo-antigua en clave femenina (GV/2020/013). 2020-2021.
IP: Ángel Narro (Universitat de València)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Grau, S. «El enfrentamiento entre filósofos y tiranos, de la biografía helenística a la tardo-antigua: evoluciones de un tópico biográfico», *EMERITA, Revista de Lingüística y Filología Clásica* 88, p. 101-128. Scopus, CiteScore: 0.2 (Q3, 44%, Classics); Carhus+A / 11.0 (ICDS).
- Grau, S.; Febrer, O. «Procopius on Theodora: ancient and new biographical patterns», *Byzantinische Zeitschrift* 113, p. 769-788. JCR (ISI); Scopus, CiteScore: 0,3 (Q2, 72%, Literature and Literary Theory); Carhus+A / 11.00 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Grau, S. «Cultos a filósofos griegos antiguos en Diógenes Laercio: evidencias y funciones», *Mythos. Rivista di Storia delle Religioni* 14.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Grau, S. «L'emperadriu Teodora, de santa a imatge viva del mal: Procopi de Cesarea i els usos de les convencions retòriques antigues», en el marc de les Jornades Científiques Internacionals. El mal a la tradició clàssica i la seua recepció, organitzades pel Grup d'Investigació en la Recepció de les Literatures Clàssiques (GIRLC), del 15 al 16 d'octubre, València.
- [Conferència] Grau, S. «Herois i heroïnes de la Grècia antiga: mortals i immortals alhora», en el marc de la primera sessió del curs del Diploma de Mitologia i Simbologia, organitzat

per l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB), 3 d'octubre, Barcelona.

- [Conferència] Grau, S. «La resurrección de los muertos en el paganismo y el mensaje del evangelio», en el marc del VI Curso Internacional sobre Cristianismo antiguo: estudios interdisciplinarios, organitzat per la Universitat Complutense de Madrid, 24 de febrer, Madrid.
- [Ponència] Grau, S. «Las santas putas del desierto: reflexiones sobre una categoría hagiográfica en clave femenina», en el marc del simposi Los confines de la hagiografía. Santas, travestis, mártires, prostitutas y ascetas, organitzat per la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Córdoba, del 30 al 31 d'octubre, Córdoba.

Docència

- Professor de les assignatures Gramàtica Grega, Grec I i Grec III, del Grau de Filologia Clàssica de la UB.
- Professor de les assignatures Didàctica de la cultura clàssica i Didàctica de les llengües clàssiques, del Màster de Formació del Professorat de Secundària Obligatoria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes, de la UB.

Altres

- Membre de la junta directiva de la secció catalana de la Sociedad Española de Estudios Clásicos (SEEC).
- Revisor (*peer-review*) de l'*Anuari de Filologia Antiqua et Mediaevalia*, revista anual de la Facultat de Filologia de la UB.

Guitart Duran, Josep
Investigador adscrit (R4)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- Projecte *Iulia Libica* (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093). 2018-2021.
IP: Cèsar Carreras (UAB) i Jordi Guardia
- La Ciutat romana de *Iesso* (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099). 2018-2021.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní
- Recerca arqueològica a *Iesso* (Guissona). 2004-2020.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC), Joaquim Pera (UAB) i Esther Rodrigo (UAB)
- *Tabula Imperii Romani - Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). 2015-2022.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti
- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca). 2012-2020.
IP: Esther Rodrigo (UAB), Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB)

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Prevosti, M.; de Soto, P.; Romaní, N.; Cortés, A.; Guitart, J. «The new digital TIR-FOR project», en el marc del *I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital*, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).

Altres

- Organitzador del *I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital*, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).

Hernández Gasch, Jordi
Investigador adscrit (R3)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Estudio transdisciplinar y experimental de estructuras de combustión en el Mediterráneo occidental durante la protohistoria (1er milenio a.C.), (PID2019-104661GB-I00/AEI). 2020-2023.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte triennal per a l'excavació i restauració de la necròpolis de Son Real (Cementiri dels Fenicis). Santa Margalida, Mallorca. 2018-2020.
IP: Jordi Hernández-Gasch

Activitats

Activitats científiques

- [Taula rodona] García, LL.; Hernández-Gasch, J.; Riera, S.; Cardona, F.; Valenzuela, A. «La insuportable fragilitat del registre bioarqueològic. Gestió i estudi d'un registre esquiú», en el marc del curs Bioarqueologia en contextos d'arqueologia urbana, organitzat per la Secció d'Arqueologia del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de les Illes Balears i l'Associació Catalana de Bioarqueologia, 15 de febrer, Palma.
- [Comunicació] Torres, O.; Hernández-Gasch, J. «Els espais domèstics a les Illes Balears durant l'edat del ferro: les aportacions de la darrera dècada», en el marc del III workshop Internacional sobre la prehistòria i la protohistòria de las islas del Mediterráneo Occidental, Casas y poblados: prácticas sociales en las islas del Mediterráneo occidental durante la prehistoria y la protohistoria, organitzat per la Universitat de les Illes Balears i el Museu de Mallorca, del 28 al 29 de febrer, Palma.

Lapuente Mercadal, Pilar (UNIZAR)
Investigadora adscrita (R4)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Proyectos de recerca

- SULMARE: Sulcato marmore ferro. Canteras, talleres, artesanos y comitentes de las producciones artísticas en piedra en la Hispania tarraconensis (PID2019-106967GB-I00). 2020-2024.

IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC) i Pilar Lapuente (UniZar-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del *marmor* en la Península Ibérica desde la Antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización. 2019-2020.

IP: Virginia García-Entero (UNED)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Blanc, Ph.; Lapuente, P.; Gutiérrez García-M., A. «A new database of the Quantitative Cathodoluminescence of the Main Quarry Marbles Used in Antiquity», *Minerals* 10(4), 381, p. 1-16. JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.380 (Q2, Mineralogy); Scopus, CiteScore: 2.6 (Q2, 64%, Geotechnical Engineering and Engineering Geology) / 10.5 (ICDS).
- Lapuente, P.; Rodà, I.; Gutiérrez García-M., A.; Brilli, M. «Addressing the controversial origin of the marble source used in the Phoenician anthropoid sarcophagi of Gadir (Cádiz, Spain)», *Archaeometry*, p. 1-14. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.519 (Q3, Chemistry, analytical); Scopus, CiteScore: 3.0 (Q1, 98%, History); Carhus+A / 11.0 (ICDS).

Articles en altres revistes

- González, S.; Gutiérrez García-M., A.; Lapuente, P.; Rodà, I. «Un busto inédito procedente de Abegondo (A Coruña)», a: *Escultura Romana en Hispania IX*. Yakka. Revista de estudios yeclanos, año XXVI, número 22 (2017-2019), p. 273-285.

Articles en actes de congrés

- Gutiérrez García-M., A.; Lapuente, P.; Di Febo, R. «Procedencia del mármol de la pila bautismal de la catedral románica de Barcelona: Estudio arqueométrico», a: Beltrán de Heredia, J., *La basílica de la Santa Creu i Santa Eulàlia: la catedral abans de la catedral. IV Jornades de les basíliques històriques de Barcelona (2 i 3 de maig de 2019)*, Ateneu Sant Pacià-Facultat Antoni Gaudí, Barcelona, p. 73-79.

Magadán Olives, María Teresa
Investigadora adscrita (R3)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Projectes de recerca

- La construcción del pasado en la Grecia arcaica y clásica: mecanismos compositivos, genealogías y catálogos (PID2019-110908GB-I00/AEI). 2020-2024.
IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Francesc Xavier Riu (UB)

Participació en projectes d'altres entitats

- El temple de Ramsés III a Medinet Habu. 2017-2021.
IP: Salvador Costa (IPOA)

Publicacions

Capítols de llibre

- Magadán, M. T. «El mar Egeu / El mar Egeo», a: Jiménez, C.; Magadán, M. T.; Martínez-Robles, D.; Vidal, C., *Altres geografies del món antic / Otras geografías del mundo antiguo*, Manuals universitaris de la FUOC, Barcelona, p. 7-41.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Magadán, M. T., «Per molts anys, Troia: 150 d'excavacions al turó de Hissarlik», en el marc del seminari per la commemoració dels 150 anys de l'inici de l'excavació d'Hissarlik (Troia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Magadán, M. T. «L'explotació i exportació de l'obsidiana de Melos en el Mesolític i Neolític», en el marc del Cicle de conferències primer trimestre 2020, organitzat pel Museu Egipci i la Fundació Arqueològica Clos, 4 de febrer, Barcelona.

Docència

- [Conferència] Magadán, M. T. «Melos, l'illa de l'obsidiana... i de la Venus», en el marc dels Cursos de divulgació del Museu Egipci de Barcelona, organitzats pel Museu Egipci de Barcelona, del 7 al 28 de febrer, Barcelona.
- Professora de l'assignatura Història Antiga, del Grau en Història de la UOC.

- Professora del curs Màgia, encanteris i filtres d'amor a l'antiga Grècia. Mòdul 1. Les arts endevinatòries: els oracles a la Grècia antiga, de l'Associació Arqueonet.
- Professora del curs de Literatura Grega de l'Associació Arqueonet.
- Professora del Curs 10 Obres Mestres de la Literatura Grega (III), organitzat per l'Associació Arqueonet, del 7 de gener al 27 de maig.

Pòrtulas Ambròs, Jaume
Investigador adscrit (R4)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Projectes de recerca

- La construcción del pasado en la Grecia arcaica y clásica: mecanismos compositivos, genealogías y catálogos (PID2019-110908GB-I00/AEI). 2020-2024.
IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Francesc Xavier Riu (UB)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Pòrtulas, J. «Algunes remarques sobre la Patroclia homèrica (Iliada xvi)», *Els Marges* 121, p. 50-58. Carhus+A / 6.5 (ICDS).
- Pòrtulas, J. «Neus Galí (1955-2019). In Memoriam», *Anuari de Filologia. Antiqua et Medievalia* 10, p. 118-119. Carhus+D / 4.0 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Pòrtulas, J. «En torno al 'filohelenismo' de los escolios homéricos», *Fortunatae* 32, p. 577-587.

Capítols de llibre

- Pòrtulas, J. «Alcune riflessioni sul frammento archilocheo 172 West (= 166 Tarditi) e le sue risonanze omeriche», a: D'Alessio, G. B.; Lomiento, L.; Meliadò, C.; Ucciardello, G., *Il potere della parola. Studi di letteratura greca per Maria Cannatà Fera*, Hellenica xci, Edizioni dell'Orso, Alessandria, p. 319-328.
- Pòrtulas, J. «On the Catalogue of Zeus' Lovers in the Διὸς ἀπάτη», a: Nieto, J. M.; Ruiz, A., *Deisidaimonía. Religiosidad y superstición en la Grecia Antigua. Homenaje al profesor Emilio Suárez de la Torre*, Peter Lang, Berlin, p. 127-136.
- Pòrtulas, J. «OYTE OMHPOY OYT' AΛΛOY ΠOIHTOY. Platon et certaines traditions de la poésie hexamétrique grecque», a: Desclos, M. L., *Platon citateur: Un exemple de réappropriation par la philosophie des discours de savoir antérieurs*, Classiques Garnier, Paris, p. 169-185.

Reig Calpe, Montserrat
Investigadora adscrita (R4)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
greco romana

Projectes de recerca

- La construcción del pasado en la Grecia arcaica y clásica: mecanismos compositivos, genealogías y catálogos (PID2019-110908GB-I00/AEI). 2020-2024.
IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Francesc Xavier Rius (UB)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Reig, M. «Les funcions del llinar en l'organització de l'espai a la Grècia arcaica», *Faventia* 39 (2017), p. 7-20. Carhus+A / 6.5 (ICDS).

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Reig, M. «Els mites i la seva contemporaneïtat», en el marc del cicle de conferències Els mites i la seva contemporaneïtat, organitzat per la Fundació La Caixa. Caixaforum, 9 de novembre, Barcelona.

Ribera Lacomba, Albert Vicent
 Investigador adscrit (R4)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat
 Tardana

Publicacions

Articles en altres revistes

- Ribera, A.; Rosselló, M.; Macias, J. M. «Historia y arqueología de dos ciudades en los siglos VI-VIII dc. Valentia y València “la Vella”», *Antigüedad y Cristianismo* 37, p. 63-106.

Llibres

- Macias, J. M.; Ribera, A.; Rosselló, M. (eds.). *Recintos fortificados en época visigoda: historia, arquitectura i tècnica constructiva*, Trama 8, ICAC, Tarragona.

Capítols de llibre

- Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «Nuevos datos sobre el asentamiento visigodo de València “la Vella”», a: Macias, J. M.; Ribera, A.; Rosselló, M., *Recintos fortificados en época visigoda: historia, arquitectura i tècnica constructiva*, Trama 8, ICAC, Tarragona, p. 59-73.

Articles en actes de congrés

- Bustamante, M.; Heras, J. F.; Huguet, E.; Malignas, A.; Principal, J.; Ribera, A. «Via de gli Augustali VII, 4, 28: las evidencias cerámicas de una fosa singular de mediados del siglo II a.C.», a: Osanna, M.; Toniolo, L. (eds.), *Fecisti cretariae. Dal frammento al contesto: studi sul vassellame ceramico nel territorio vesubiano*, L'ERMA! di Bretschneider, Roma, p. 281-296.
- Bustamante, M.; Huguet, E.; Ribera, A. «Un contesto ceramico chiuso nella profumeria della Casa di Arianna (VII, 4, 51-31)», a: Osanna, M.; Toniolo, L., *Fecisti cretariae. Dal frammento al contesto: studi sul vassellame ceramico nel territorio vesubiano*, L'ERMA! di Bretschneider, Roma, p. 267-280.
- Ribera, A.; Escrivà, I.; Macias, J. M.; Rosselló, M. «Los spolia en la formación del nuevo paisaje urbano en torno a Valentia y Edeta durante los siglos VI al VIII», a: Mateos, P.; Morán, C. J., *Exemplum et Spolia. La reutilización arquitectónica en la transformación del paisaje urbano de las ciudades históricas*, MYTRA 7, IAM-CSIC, Mérida, p. 381-391.

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Comissariat d'exposició] Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A. «En temps dels visigots al territori de València», Museu de Prehistòria i Arqueologia de València. Desembre 2019 - Febrer 2021.

Rodà de Llanza, Isabel
Investigadora adscrita (R4)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- El *marmor de Dertosa*: explotació, ús i distribució del broccatello de Tortosa (també conegut com Jaspi de la Cinta) des d'època antiga. 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez Garcia-M.
- SULMARE: Sulcato marmore ferro. Canteras, talleres, artesanos y comitentes de las producciones artísticas en piedra en la Hispania tarraconensis (PID2019-106967GB-I00). 2020-2024.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC) i Pilar Lapuente (UniZar-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del marmor en la península ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización. 2019-2020.
IP: Virginia García-Entero (UNED)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Lapuente, P.; Rodà, I.; Gutiérrez Garcia-M., A.; Brilli, M. «Addressing the controversial origin of the marble source used in the Phoenician anthropoid sarcophagi of Gadir (Cádiz, Spain)», *Archaeometry* 63(3), p. 447-683. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.519 (Q3, Chemistry, analytical); Scopus, CiteScore: 3.0 (Q1, 98%, History); Carhus+A / 11.0 (ICDS).

Articles en altres revistes

- González, S.; Gutiérrez Garcia-M., A.; Lapuente, P.; Rodà, I. «Un busto inédito procedente de Abegondo (A Coruña)», *Escultura Romana en Hispania IX*. Yakka. Revista de estudios yeclanos, año XXVI, número 22 (2017-2019), p. 273-285.
- Rodà, I. «Los primeros usos del mármol en la escultura de Hispania», *Escultura Romana en Hispania IX*, Yakka. Revista de estudios yeclanos, año XXVI, número 22 (2017-2019), p. 101-120.
- Rodà, I. «Paisajes e Historia en torno a la piedra. Presentación», *Monografías de Prehistoria y Arqueología UNED*, 2020(1), p. 13-19.

- Rodà, I. «Relaciones entre Tarraco y Barcino a través de sus senadores y caballeros en los siglos SIGLOS I-II D.C.», *Anas (Museo Nacional de Arte Romano de Mérida)*, 29-30, p. 289-311.
- Rodà, I.; Alcubierre, D. «El “Broccatello” o Jaspi de la cinta a Barcino», *Homenatge al Dr. Alberto López Mullor. Estudis sobre ceràmiques i arqueologia de l'arquitectura*, Diputació de Barcelona i altres, p. 445-453.
- Rodà, I.; Martín, A. «Un nuevo altar votivo del ager Iluronensis hallado en Cabrera de Mar (Barcelona)», *Anejos a CuPAUAM 4. Docendo discimus. Homenaje a la profesora Carmen Fernández Ochoa*, p. 253-258.

Llibres

- Rodà, I. *La cava e il monumento. Materiali, Officine, Sistemi di costruzione, e produzione nei cantieri edilizi di età imperiale*, edició a cura de Maria Serena Vinci, Adalberto Ottati, Diana Gorostidi Pi, Edizioni QUASAR, Roma.

Capítols de llibre

- Rodà, I.; Forn, C.; Moreno, I. «Una nueva inscripción in Baetulo con el nome Porcius», a: Noguera, J. M.; López, I.; Baena, L., *SATYRICA SIGNA Estudios de arqueología clásica. Homenaje al profesor Pedro Rodríguez Oliva* (Algeciras 1947), Granada, p. 313-323.

Articles en actes de congrés

- Beltrán, J.; Rodà, I. «Spolia y reutilización. Elementos de la antigüedad clásica y tardía en la Catedral de Barcelona», a: Beltrán, J., *La Basílica de la Santa Creu i Santa Eulalia: la catedral abans de la catedral. IV Jornada Basíliques Històriques de Barcelona*, Studia Historica Tarraconensia. Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP), Barcelona, p. 37-41.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Rodà, I. «Bacus i les bacants: llegenda i misteri», en el marc de Opera Aperta: Festival d'Art i Paraula de Granollers, organitzat pel Museu de Granollers, 17 de setembre, Granollers.
- [Conferència] Rodà, I. «Mármoles en época romana. Extracción, difusión y usos», en el marc del Máster en Arqueología y Patrimonio, organitzat pel Departament de Prehistòria i Arqueologia de la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAM, 10 de novembre, Madrid.
- [Ponència] Rodà, I. «Barcino, la ciutat i els seus habitants», en el marc de Relats Urbans, organitzat pel Museu d'Història de Barcelona, 15 d'octubre, Barcelona.
- [Ponència] Rodà, I. «El marmore en el Mediterráneo romano y los recursos lapídeos de Hispania», en el marc de Lapides et Marmora. La construcción de un imperio. Los recursos lapídeos de la Hispania Romana, organitzat pel Museu de Segovia i altres, de l'11 al 12 de novembre, Segovia.

Docència

- [Conferència] Estévez, J.; Rodà, I. «Del Sílex al marbre», en el marc de l'acte d'inaguració del curs 2019-2020 del Grau d'Arqueologia de la UAB, organitzat per la UAB, 14 d'octubre, Barcelona.

- [Conferència] Rodà, I. «Epigrafia Cristiana», en el marc del Màster en Història i Patrimoni cultural de l'Església, organitzat per la Facultat Antoni Gaudí, AUSP, 14 de gener, Barcelona.

Altres

- Catedràtica emèrita de la UAB.
- Membre acadèmic electe de la Reial Acadèmia Catalana de Bones Lletres de Barcelona.
- Secretària de l'Agregació d'Art Antic a la UAB.
- Secretària del Tribunal per a la Càtedra d'Història Medieval a la UAB.
- Vocal del tribunal de l'Agregació de Filologia Llatina de la URV.
- Revisora (*peer-review*) de la revista *Saguntum*.

Subias Pascual, Eva (URV)
Investigadora adscrita (R4)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- ArqPaz: Aplicación de imágenes radar del Satelite PAZ en la detección restos arqueológicos, 2019-2021.
IP: Ignacio Fiz (URV-ICAC)
- El poblament visigòtic a Roses: del Puig Rom a l'assentament del Conjunt de la Ciutadella (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00082). 2018-2021.
IP: Eva Subias (URV-ICAC)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Subias, E. «Sobre la danza con crótalos en el Egipto tardoantiguo», *Mantichora. Italian Journal of performance Studies* 10.
- Subias, E.; Puig, A. M; Codina, D.; Fiz, I. «El nucli fortificat de Puig Rom i el seu entorn immediat (2014-2017)», *Tribuna d'Arqueologia* 2017-2018, p. 11-34.

Personal investigador adscrit (en actiu): R2 (postdoctoral)

Aluja Pérez, Roger
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Projectes de recerca

- La construcción del pasado en la Grecia arcaica y clásica: mecanismos compositivos, genealogías y catálogos (PID2019-110908GB-I00/AEI). 2020-2024.
IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC) i Francesc Xavier Rius (UB)

Docència

- Professor de les assignatures Tradició clàssica i Introducció al grec clàssic II, de la Facultat de Filologia Clàssica de la UB.
- Professor de l'Acadèmia La Central de Mitologia.

Canela Gràcia, Joan
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Estudio transdisciplinar y experimental de estructuras de combustión en el Mediterráneo occidental durante la protohistoria (1er milenio a.C.), (PID2019-104661GB-I00/AEI). 2020-2023.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela
- Els aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal, Generalitat de Catalunya, CLT009/18/00098). 2018-2021.
IP: Jordi López Vilar i Anna Gutiérrez García-M.
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). 2018-2022.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- El canvi sociocultural a la Cessetània oriental durant la protohistòria i l'època romanorepublicana (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00043). 2018-2021.
IP: Joan Sanmartí (UB)
- La formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica al curs inferior de l'Ebre (s. IX-I aC), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00027). 2018-2021.
IP: Rafel Jornet (UB)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Belarte, M. C.; Canela, J.; Morer, J.; Cuscó, O.; Ocaña, M. «L'establiment rural de l'ibèric ple de Rabassats (Nulles, Alt Camp)», *Tribuna d'Arqueologia* 2017-2018, p. 295-313.

Docència

- Professor de l'assignatura Arqueologia de la Mort, del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Cortés Vicente, Ada
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- La Ciutat romana de *Iesso* (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099). 2018-2021.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní
- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR). 2015-2022.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Prevosti, M.; de Soto, P.; Romaní, N.; Cortés, A.; Guitart, J. «The new digital TIR-FOR project», en el marc del *I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital*, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).

Altres

- Coorganitzadora del *I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital*, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).

Huguet Enguita, Esperança
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Excavacions arqueològiques a València «la Vella» (Riba roja de Túria). 2016-2024.
IP: Josep M. Macias, Albert Ribera, Esperança Huguet i Miquel Rosselló
- *Figlinae Hispanae* (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos. PGC2018-099843-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2023.
IP: Ramón Jarrega
- Palma romana. Estudi paleontopogràfic i evolutiu de la ciutat. Ajuntament de Palma. 2020-2022.
IP: Bartomeu Vallori
- Pompei Archeological Reaserch Project: Porta Stabia (PARP: PS). University of Cincinnati. 2017-2022.
IP: Steve Ellis (University of Cincinnati)

Publicacions

Capítols de llibre

- Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «Nuevos datos sobre el asentamiento visigodo de València “la Vella”», a: Macias, J. M.; Ribera, A.; Rosselló, M., *Recintes fortificats en època visigoda: història, arquitectura i tècnica constructiva*, Trama 8, ICAC, Tarragona, p. 59-73.

Articles en actes de congrés

- Bustamante, M.; Heras, J. F.; Huguet, E.; Malignas, A.; Principal, J.; Ribera, A. «Via de gli Augustali VII, 4, 28: las evidencias cerámicas de una fosa singular de mediados del siglo II a.C.», a: Osanna, M.; Toniolo, L. (eds.), *Fecisti cretariae. Dal frammento al contesto: studi sul vassellame ceramico nel territorio vesubiano*, L'ERMA! di Bretschneider, Roma, p. 281-296.
- Bustamante, M.; Huguet, E.; Ribera, A. «Un contesto ceramico chiuso nella profumeria della Casa di Arianna (VII, 4, 51-31)», a: Osanna, M.; Toniolo, L., *Fecisti cretariae. Dal frammento al contesto: studi sul vassellame ceramico nel territorio vesubiano*, L'ERMA! di Bretschneider, Roma, p. 267-280.

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Comissariat d'exposició] Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A. «En temps dels visigots al territori de València», Museu de Prehistòria i Arqueologia de València. Desembre 2019 – Febrer 2021.
- [Visita guiada] Huguet, E. En el marc de l'exposició «En temps dels visigots al territori de València», Museu de Prehistòria i Arqueologia de València. 10 sessions, els mesos de gener i febrer.
- [Bibliotertúlia] Huguet, E.; Mata, C.; Ribera, A. Dones i reines visigodes», a les Tertúlies científiques de la Biblioteca del Museu de Prehistòria i Arqueologia de València. 3 de març, València.

Mateo Corredor, Daniel

Investigador postdoctoral adscrit (R2)

Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic (Aecma)

Projectes de recerca

- *Figlinae Hispanae* (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos. PGC2018-099843-B-I00. (MCIU/AEI/FEDER, UE). 2019-2023.

IP: Ramón Járrega

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Mateo, D.; Pastor, M. «La desigualdad entre hombres y mujeres en la antigua Roma: un estudio sobre sus concepciones y conocimiento en el alumnado de historia», *Cuadernos de Arqueología de la Universidad de Navarra* 28, p. 1-20. Carhus+D / 6.4 (ICDS).
- Quevedo, A.; Mateo, D. «Identificación y caracterización de producciones anfóricas del litoral de Málaga en la península itálica. El caso de Dressel 14 en Tusculum (Lacio)», *Archeologia Classica* LXXI, p. 303-328. Scopus.

Capítols de llibre

- Álvarez, J. F.; Bolufer, J.; Mateo, D.; Molina, J. «La campaña arqueológica de 2018 en la figlina de La Rana / Les Puntos (Gata de Gorgos, Alicante)», *Jornades d'Arqueologia de la Comunitat Valenciana 2016-2017-2018*, Generalitat Valenciana. Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, València, p. 173-178.
- Álvarez, J. F.; Mateo, D.; Molina, J. «Actuaciones arqueológicas en la factoría de salazones piscícolas de La Picola-Portus Ilicitanus (Santa Pola, Alicante). Resultados de las campañas 2017-2018», *Jornades d'Arqueologia de la Comunitat Valenciana 2016-2017-2018*, Generalitat Valenciana. Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, València, p. 201-208.

Muñoz Melgar, Andreu (MBT)
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- TarrACrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de historia (FCT-18-13482). 2019-2020.
IP: Josep M. Macias i Andreu Muñoz (MBT-ICAC)
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase), (Projecte Quadreinnal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102). 2018-2021.
IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Servei d'Arqueologia-ICAC)

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Guió i direcció d'audiovisual] Macias, J. M.; Muñoz, A. «TarrACrO-POLIS: un viaje científico de 2.000 años de historia». 14 de desembre, Tarragona.
- [Comissariat d'exposició] Macias, J. M.; Muñoz, A. «Sala museogràfica TarrAcropolis. Espai museogràfic permanent d'interpretació». 14 de desembre, Tarragona.
- Desenvolupament de la col·lecció de models 3D *TarrACrO-POLIS: un viaje científico de 2.000 años de Historia* a la plataforma Sketchfab, per part de Macias, J. M.; Puche, J. M.; Fernández, I.; Muñoz, A.

Olmos Benlloch, Pau
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas
- Estudio transdisciplinar y experimental de estructuras de combustión en el Mediterráneo occidental durante la protohistoria (1er milenio a.C.), (PID2019-104661GB-I00/AEI). 2020-2023.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095). 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela

Participació en projectes d'altres entitats

- La formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica al curs inferior de l'Ebre (s. IX-I aC), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00027). 2018-2021.
IP: Rafel Jornet (UB)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Marchand, G.; Daire, M. Y.; Olmos, P. *et al.* «Au milieu des flots, l'abri-sous-roche de Roc'h Santeg Leton (Santec, Finistère)», *Gallia Préhistoire* 60, p. 67-122. Scopus, CiteScore: 0.2 (Q3, 32%, Archeology); Carhus+D / 10 (ICDS).

Docència

- Professor de l'assignatura Arqueologia d'intervenció i cartes de risc, del Màster Interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).

Ortega Pérez, Maria Jesús
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097). 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orenge i M. Jesús Ortega
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya), (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101). 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas

Publicacions

Llibres

- Ortega, M. J. «Origen y evolución del paisaje histórico de la llanura de Valencia. Estudio de la estructuración y ocupación del territorio entre las épocas ibérica y feudal (siglos V a.C.- XIII d.C.)», *Serie de Trabajos Varios* 125, Servei d'Investigació Prehistòrica de la Diputació de València, València.

Articles en actes de congrés

- Ortega, M. J.; Palet, J. M.; Orenge, H. A. «Origen i desenvolupament d'un paisatge mediterrani: la integració de tècniques de prospecció en l'anàlisi arqueomorfològica del territori de València», *Actes de les V Jornades d'Arqueologia de la Comunitat Valenciana*, València.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Palet, J. M.; Ortega, M. J.; Miró, C. «The territory of Roman Barcino: methodological advances applied to the study of a centuriated landscape», en el marc del *I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital*, organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics, del 26 al 27 d'octubre, Barcelona (en línia).

Padrós Gómez, Carles
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- L'Ausetania romana abans de la fundació d'Auso, ARFA (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00094). 2018-2021.
IP: Antoni Naco (ICREA-UdG)
- Puig Ciutat, descripció i anàlisi d'una destrucció i el seu context al món romà tardorepublicà (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00089). 2018-2021.
IP: Eduard Ble Gimeno
- Espacios de integración en la Roma republicana: el NE de la Hispania Citerior (133-72 a.C.) (PGC2018-098991-B-I00). 2015-2021.
IP: Toni Naco del Hoyo (ICREA-UdG)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Padrós, C. «Guerra y conflicto en la Hispania Citerior: el impacto de la conquista romana en la Península Ibérica (ss. II-I a.C.)», *Empúries: revista de món clàssic i antiguitat tardana* 58, p. 177-207. Carhus+C / 6.5 (ICDS).
- Álvarez, T.; Padrós, C. «La ciutat romana d'Aeso (Isona i Conca Dellà, Pallars Jussà): noves dades sobre la recerca històrica», *Empúries: revista de món clàssic i antiguitat tardana* 58, p. 119-154. Carhus+C / 6.5 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Padrós, C. «Carrer Radas, 2b-62 Carrer de la Concòrdia, 20-42», *Anuari d'Arqueologia i Patrimoni de Barcelona 2018. Principals intervencions arqueològiques i treballs de conservació i restauració realitzats durant l'any 2018*, p. 180-181.
- Padrós, C. «Plaça de la Trinitat, 1-14», *Anuari d'Arqueologia i Patrimoni de Barcelona 2018. Principals intervencions arqueològiques i treballs de conservació i restauració realitzats durant l'any 2018*, p. 221-222.

Pina Burón, María Rosa

Investigadora postdoctoral adscrita (R2)

Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic (Aecma)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Pina, M. R.; García-Entero, V.; Aranda, R. «Un molde de terra sigillata hispánica tardía en el yacimiento de Santa María de abajo de Carranque (Toledo)», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 84-87.
- Pina, M. R. «Sobre un ánfora Dressel 1 con marca S.C.G de La Bienvenida-Sisapo», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 10-13.

Capítols de llibre

- Zarzalejos, M.; Esteban, G.; Hevia, P.; Pina, M. R. «Celeberrimo sisaponensi regione in Baetica miniario metallo. Vías de investigación sobre el cinabrio hispano en época romana», a: Berrocal-Rangel, L.; Mederos, A., *Docendo discimus. Homenaje a la profesora Carmen Fernández Ochoa*, Anejos a CuPAUAM 4, Universidad Autónoma de Madrid, Madrid, p. 307-316.

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Pina, M. R. «Los viajes del aceite: medios, rutas y actores del comercio oleario en la Antigüedad», en el marc de la XX Semana de la Ciencia y la Innovación 2020, organitzada per la Direcció General d'Universitats i Investigació de la Comunitat de Madrid, 6 de novembre, Madrid.

Riera Rullan, Mateu
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte d'excavació, consolidació, adequació i preparació per a les visites del Jaciment de l'Antiguitat Tardana de Son Peretó de Manacor. 2016-2020.
IP: Mateu Riera (UAB-FAGHE-ICAC)

Publicacions

Capítols de llibre

- Riera, M. «Semblança del Doctor Alberto López Mullor», a: Aquilué, X.; Beltrán, J.; Caixal, À.; Fierro, J.; Kirchner, H. (eds.), *Estudis sobre ceràmica i arqueologia de l'arquitectura. Homenatge al Dr. Alberto López Mullor*, Diputació de Barcelona i altres, Barcelona, p. 15-19.

Articles en actes de congrés

- Martín, A.; de Nicolás, J.; Riera, M.; Salvà, B. «Lingots d'estany romans trobats a les aigües de la costa sud-oest de Menorca», a: Hernández-Gasch, J.; Rivas, M. J.; Rivas, M. (coord.), *VIII Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears*, Muro, p. 289-298.
- Sastre, M.; Alapont, LL.; Cau, M. À., Riera, M., Salas, M. «L'àmbit D del sector sud de Son Peretó (Manacor, Mallorca – Illes Balears). Enterraments d'una comunitat cristiana dels segles V a VIII dC», a: Hernández-Gasch, J.; Rivas, M. J.; Rivas, M. (coord.), *VIII Jornades d'Arqueologia de les Illes Balears*, Muro, p. 321-333.

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Vídeo explicatiu] Riera, M. El número 8 de la *Revista MUSA*, Museu d'Història de Manacor. 23 d'abril, Manacor.
- [Visita guiada] Riera, M. Jornada de portes obertes al jaciment arqueològic de Son Peretó (Manacor, Mallorca), organitzada pel Museu d'Història de Manacor, en el marc del projecte d'excavació, consolidació, adequació i preparació per a les visites del Jaciment de l'Antiguitat Tardana de Son Peretó de Manacor. 2016–2020. 15 de juliol, Manacor.
- [Visita guiada] Riera, M. Jornada de portes obertes al jaciment arqueològic de Son Peretó (Manacor, Mallorca), organitzada pel Museu d'Història de Manacor, en el marc del

projecte d'excavació, consolidació, adequació i preparació per a les visites del Jaciment de l'Antiguitat Tardana de Son Peretó de Manacor. 2016-2020. 22 de juliol, Manacor.

- [Visita guiada] Riera, M. Visita guiada al jaciment arqueològic del Pla de ses Figueres per als treballadors del Parc Nacional de Cabrera. 21 d'octubre, Cabrera.
- [Visita guiada] Riera, M. Visita guiada al jaciment arqueològic del Pla de ses Figueres per als militars i visitants presents en el Parc Nacional de Cabrera. 24 d'octubre, Cabrera.

Docència

- Professor de les assignatures Arqueologia Medieval i Anàlisi i Estudi dels Materials Arqueològics, del Grau d'Arqueologia de la UAB.
- Professor de l'assignatura El cristianisme tardoantic a la Tarraconense (Catalunya, Llevant peninsular i Illes Balears) en el marc de la Hispània romana i visigòtica (segles III-VIII), del Màster en Història i Patrimoni Cultural de l'Església, de la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes de Barcelona, Ateneu Universitari Sant Pacià.

Roig Pérez, Josep Francesc
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Publicacions

Articles en altres revistes

- Colom, E.; Roig, J. F.; Jàrrega, R. «Una marca inédita, en ánfora Dressel 2 del ager Tarracensis, hallada en Tarragona», *Boletín Ex Officina Hispana* 11, p. 13-15.
- Domingo, J.; Bravo, P.; Díaz, M.; Fabregat, R.; Menchon, J.; Roig, J. F.; Ynguanzo, D. «Nous elements d'escultura arquitectònica visigòtica trobats a Tarragona», *Butlletí Arqueològic* 42, p. 97-130.

Llibres

- López, J.; Amorós, D.; Gorostidi, D.; Ruiz, J. C.; Roig, J. F.; Mata, S. *L'antic museu de la Societat Arqueològica Tarraconense*, López, J. (ed.), Reial Societat Arqueològica Tarraconense, Tarragona.

Articles en actes de congrés

- Rodríguez, F.; Díaz, M.; Macias, J. M.; Roig, J. F.; Teixell, I. «Espacios domésticos y productivos en el puerto de Tarracona (s. VII-VIII): un ensayo holístico», a: Gutiérrez, S.; Doménech-Belda, C. (eds.), *El sitio de las cosas. La Alta Edad Media en contexto*, Publicacions de la Universitat d'Alacant, Alacant, p. 67-82.

Terrado Ortuño, Patricia
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

Projectes de recerca

- SULMARE: Sulcato marmore ferro. Canteras, talleres, artesanos y comitentes de las producciones artísticas en piedra en la Hispania tarraconensis (PID2019-106967GB-I00). 2020-2024.

IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC) i Pilar Lapuente (UniZar-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte coordinat *Vivere in Urbe. Arquitectura residencial y espacio urbano. Investigación y socialización* (PID2019-105376GB-C42). 2020-2023.

IP: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Terrado, P.; Menchon, J. «Un plànol inèdit de Tarragona de 1811: projecte de fortificació de la ciutat després del setge de la “Grande Armée”», *Butlletí Arqueològic* (V) 42, p. 225-254.

Llibres

- Terrado, P. *Els ports antics de Tarraco. Embarcadors, ports i platges del litoral tarraconense en època romana (s. II aC – III dC)*, Llibres del Consell, Arola Editors, Tarragona.

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Terrado, P. «Ports, vaixells i calamars a la romana. El món del mar a l'antiga Roma», en el marc del cicle Divulga La Cantonada, organitzat per l'Associació per a la Divulgació Científica al Camp de Tarragona. 3 de març, Tarragona.
- [Presentació de llibre] Terrado, P. *Els ports antics de Tarraco. Embarcadors, ports i platges del litoral tarraconense en època romana (s. II aC – III dC)*», organitzada pel Consell Comarcal del Tarragonès, 18 de setembre, Creixell (Tarragona).

Altres

- Codirecció del V Congrés Tarraco Biennal – Ports romans. Arqueologia dels sistemes portuaris, organitzat per la Fundació Mutua Catalana, la URV i l'ICAC.

Personal investigador adscrit (en actiu): R1 (predoctoral)

Prades Painous, Marc
Investigador adscrit predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Territori i paisatge a la Terra Alta durant la protohistòria. Anàlisi dels models d'ocupació entre els segles VIII i I aC. 2016-2020.
IP: Marc Prades
- Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo.

Publicacions

Articles en actes de congrés

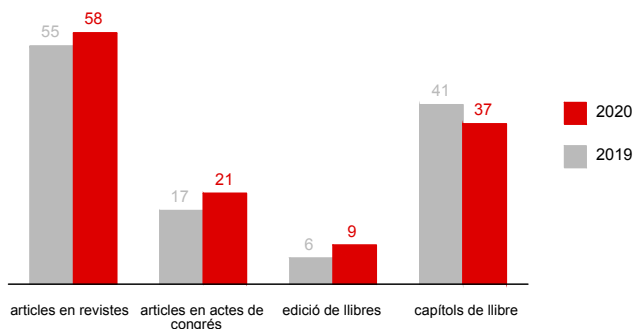
- Diloli, J.; Ferré, R.; Vilà, J.; Cots, I.; Bricio, L.; Prades, M.; Bea, D. «Relaciones entre indígenas y fenicios en el curso inferior del Ebro. La primera fase de ocupación del asentamiento protohistórico de l'Assut (Tivenys, Baix Ebre, Tarragona) y su integración en el territorio», a: Celestino, S.; Rodríguez, E. (eds.), *Un viaje entre el Oriente y el Occidente del Mediterráneo. Actas del IX Congreso Internacional de Estudios Fenicios y Púnicos*, MYTRA 5, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 507-519.
- Prades, M.; Diloli, J.; Serret, I.; Vilà, J. «La Fase 1 de la Gessera (Caseres, Terra Alta, Tarragona). Una residencia aristocrática de la Primera Edad del Hierro», a: Celestino, S.; Rodríguez, E. (eds.), *Un viaje entre el Oriente y el Occidente del Mediterráneo. Actas del IX Congreso Internacional de Estudios Fenicios y Púnicos*, MYTRA 5, Instituto de Arqueología de Mérida, Mérida, p. 551-565.

Resum de publicacions

Publicacions del personal investigador de l'ICAC

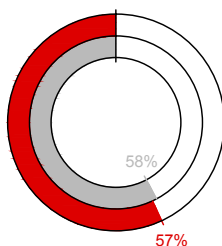

Tipus de publicacions

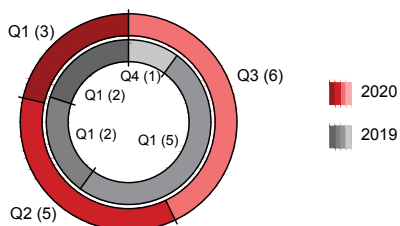

Articles en revistes indexades

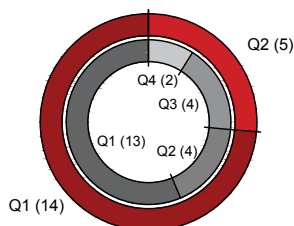
% d'articles indexats (JCR, Scopus i Carhus+)

Articles indexats a JCR per Quartils

Articles indexats a Scopus per Quartils

Centre de documentació i biblioteca

El Centre de documentació i biblioteca de l'ICAC disposa d'un fons documental integrat per monografies, publicacions periòdiques, materials audiovisuals i bases de dades. Aquest fons ofereix també dues col·leccions singulars: el llegat del Dr. Pere de Palol, i la biblioteca i el llegat fotogràfic del Dr. Gustav A. Gamer.

Objectius

- Donar suport bibliogràfic a les diferents línies de recerca i ser un punt de referència per als investigadors i investigadores.
- Gestionar i mantenir l'arxiu documental intern de l'Institut.
- Custodiar la informació científica generada pels investigadors i investigadores.
- Custodiar els llegats bibliogràfics.
- Cooperar amb altres biblioteques de centres especialitats en arqueologia i establir sistemes d'intercanvi bibliogràfic.
- Difondre les publicacions entre els principals distribuïdors nacionals i internacionals.

Activitats

El fons documental el conformen 24.637 ítems, dels quals 220 han arribat durant l'any 2020.

El servei de préstec ha realitzat enguany 352 transaccions, un 82% de les quals són peticions externes.

L'arxiu històric-administratiu de l'Institut ha incrementat en un 3% el nombre de documents, arribant als 32.851.

L'intercanvi de publicacions es manté amb 264 centres, fet que resulta fonamental per a l'increment del fons bibliogràfic de l'Institut i augmentar la visibilitat de les publicacions pròpies. La distribució total al llarg de l'any ha estat de 1.148 exemplars; cal destacar la bona acollida que ha tingut la promoció especial entre l'alumnat del Grau d'Història de la URV per ajudar-los a crear la seva primera biblioteca d'arqueologia.

El Fons del Dr. Pere de Palol continua sent motiu de consulta per a investigadors i investigadores d'arreu. En total, s'han consultat 1.131 documents i, de 145, se n'ha sol·licitat la reproducció.

Durant el 2020, l'ICAC ha entrat a formar part del "Cens de biblioteques i centres patrimonials de Catalunya" que impulsa la Biblioteca de Catalunya. Aquesta plataforma permet consultar els fons bibliogràfics patrimonials presents en el territori català.

Donació del Dr. Jordi López Vilar

Mereix també una menció especial la donació de l'arxiu personal del Dr. Jordi López, investigador de l'ICAC. L'inventari preliminar inclou 20 caixes amb documentació de Tarragona, entre la qual s'hi troben diaris d'excavacions, diapositives, fotografies i plànols.

Ciència oberta, Recercat i el Portal de la Recerca de Catalunya

El Portal de la Recerca (PRC) és una plataforma que té per objectiu visualitzar i difondre des d'una única plataforma tota la recerca que es duu a terme a Catalunya, per a facilitar així l'accés obert a la producció científica. Actualment, hi participen totes les universitats catalanes i centres CERCA. Els continguts de l'ICAC al PRC són de 88 investigadors i investigadores, 1.655 publicacions, 34 tesis, 8 grups de recerca i 153 projectes.

L'any 2020 ha estat un bon any al Recercat, amb 1.308 documents en accés obert; resultat que manté l'ICAC com el primer centre CERCA en nombre de documents. Les descàrregues han pujat un 107% i han arribat a ser 61.037¹, amb una ràtio de descàrregues/consulta d'un 76%; indicador d'un gran interès per la producció científica de l'Institut.

Des del 10 de març de 2020 l'ICAC forma part de les més de 660 institucions d'arreu del món que han signat la Declaració de Berlín sobre l'accés obert al coneixement en ciències i humanitats, un dels documents més emblemàtics del moviment d'accés obert gestionat per la Societat Max Planck.

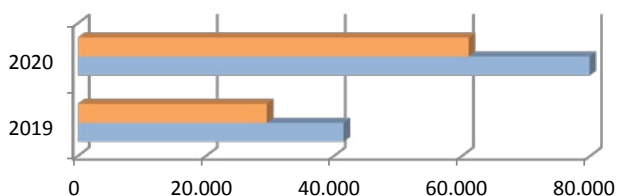
La difusió de les col·leccions editades per l'ICAC continua creixent i, fruit d'un acord signat entre l'ICAC i la URV l'any 2019, les publicacions també es troben disponibles al Repositori Institucional de la Universitat.

A més a més, en compliment del Codi de Conducta de l'ICAC i els nous requeriments de les entitats financeres sobre les dades de recerca, s'ha començat a treballar en una estratègia pròpia sobre la gestió de dades de la recerca. En aquest sentit, el centre s'ha unit al GETEC (Grup d'Experts Tècnics de la gestió CERCA d'Estratègia de dades) i ha elaborat una enquesta interna per a conèixer les necessitats del personal investigador propi i tenir una visió general del seu grau de coneixement de la matèria.

1. L'augment de les descàrregues i consultes té a veure amb una incidència que van arreglar a Recercat al mes d'agost de 2020, ja que van detectar que no es mostraven les dades reals tot i que sí que s'emmagatzemaven correctament.

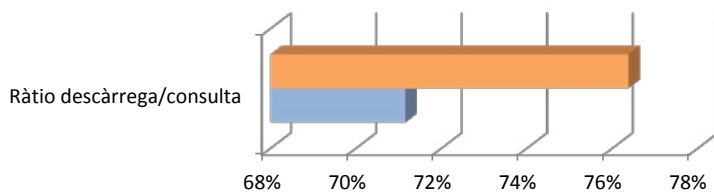
L'ICAC a Recercat

Consultes i descàrregues

	2019	2020
Descàrregues	29.506	61.037
Consultes	41.469	79.919

Ràtio descàrrega/consulta

	Ràtio descàrrega/consulta
2020	76%
2019	71%

Tecnologies de Documentació Gràfica (TDG)

En la reunió del Consell de Direcció del dia 19 de desembre de 2019 es va aprovar un nou organigrama de l'ICAC que determina que els membres dels serveis en Tecnologies de Documentació Gràfica (TDG) queden assignats a diferents equips de recerca, dels quals depenen orgànicament i funcional.

La seva activitat es duu a terme sota la supervisió del personal investigador responsable de l'equip de recerca a què han estat assignats. Aquesta nova organització vol fomentar la col·laboració entre els equips de recerca de l'Institut i els membres d'aquest servei científicotècnic, alhora que facilitar la innovació en els camps metodològic i tecnològic de la documentació gràfica arqueològica.

La seva activitat dona preferència, en conseqüència, al suport tècnic als equips de recerca de l'ICAC, mentre que l'atenció a comandes externes ha passat a ser gestionada en funció dels interessos de recerca dels equips. Un canvi necessari de cara a potenciar l'activitat investigadora dels equips de recerca de l'Institut i, al mateix temps, promoure la innovació tecnològica continuada.

Col·laboracions en projectes de recerca de personal investigador de l'ICAC

- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (I+D HAR2015-67946-C2-2-P). IP: Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica i planimetria del jaciment de Burriac (Cabrera de Mar, Barcelona).

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo (I+D PGC2018-093734-B-I00). IP: Josep Maria Palet (ICAC) i Hèctor A. Orengo (ICAC).

Tasques [Paloma Aliende]: processament fotogramètric.

- TarrAcro-Polis: un viaje científico de 2.000 años de historia (FCT-18-13482). IP: Josep Maria Macias (ICAC).

Tasques [Josep M. Puche]: creació dels models 3D dels objectes dipositats al Museu Bíblic de Tarragona; coordinació de la generació dels models 3D arquitectònics i urbanístics; creació i gestió de la col·lecció TarrACro-Polis al portal SketchFab.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal CLT009/18/00095). IP: Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela (ICAC).

Tasques [Paloma Aliende]: documentació gràfica de camp del jaciment de Costa de la Serra, La Secuita (campanya 2020); aixecament topogràfic i fotogràfic; fotogrametria del model 3D del jaciment; extracció d'ortofotos per a completar la planimetria de les estructures intervingudes.

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica i planimetria del jaciment de Costa de la Serra (Puigpelat); documentació topogràfica i planimetria dels sondejors fets a Pedregalets de Queralt (Riera de Gaià, Tarragonès).

- Els Aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal CLT009/18/00098). IP: Jordi López Vilar (ICAC) i Anna Gutiérrez García-Moreno (ICAC).

Tasques [Josep M. Puche]: càlcul del recorregut de l'aqüeducte; estudi sobre la capacitat, portada d'aigua i pendents, així com de les característiques tècniques de la conducció; planimetries, a diferent escala, de l'aqüeducte i la seva relació amb la Mina de l'Arquebisbe.

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica de les excavacions dutes a terme durant la campanya 2020 a diferents poblacions del Camp de Tarragona.

- La Ciutat romana de Iesso (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal CLT009/18/00099). IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní (UAB-ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: finalització de la planimetria de la Ciutat romana de Iesso (Guissona), campanya 2019; documentació fotogramètrica de la Ciutat romana de Iesso (Guissona), campanya 2020.

- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares a Constantí (Projecte quadriennal CLT009/18/00100). IP: Josep Maria Macias (ICAC) i Moisés Díaz (CODEX-ICAC).

Tasques [Josep M. Puche]: planimetria de les excavacions; actualització de la planimetria del jaciment.

- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre, Ripollès-Cerdanya (Projecte quadriennal CLT009/18/00101). IP: Josep Maria Palet (ICAC) i Lúdia Colominas (ICAC).

Tasques [Paloma Aliende]: documentació gràfica de camp dels jaciments a la zona de Meranges (La Cerdanya); Estany Sec I-II, Pleta dels Moltons, Coll de Mollerès I-II, Duran I-II i Bac de Puigpedrós (campanya 2020); aixecament topogràfic i fotogràfic; fotogrametria del models 3D dels jaciments; extracció d'ortofotos per a completar la planimetria i sondejos dels jaciments.

- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase), (Projecte quadriennal CLT009/18/00102). IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Servei d'Arqueologia -ICAC).

Topografia del poblat ibèric de Castellons (Flix)

Tasques [Josep M. Puche]: aixecament amb escàner 3D de la coberta de la catedral; integració de les dades amb dades d'anys anteriors per tal d'obtenir un model general; 3D d'alta resolució de la catedral; estudi geomètric i mecànic de les cruïxies del claustre.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (1r mil·lenni aC), (Projecte quadriennal 2018/100926). IP: Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica del poblat ibèric del Castellot de la Roca Roja (Benifallet); documentació topogràfica i planimetria del poblat paleo-ibèric de Castellons III (Flix).

- Ramón y Cajal (RYC-2017-22936). IP: Anna Gutiérrez García-Moreno (ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica de la pedrera de la Platja Llarga de Tarragona (Tarragonès).

- El jaciment romà de Can Tacó i el seu entorn (Montmeló-Montornès del Vallès, Vallès Oriental). IP: Josep Guitart (ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: preparació de la planimetria corresponent per a la publicació de la monografia de l'excavació del jaciment de Can Tacó.

- Excavacions arqueològiques a València "la vella" (Riba-roja de Túria, València). IP: Josep Maria Macias (ICAC), Albert Ribera, Esperança Huguet i Miquel Rosselló.

Tasques [Josep M. Puche]: actualització de la planimetria existent; planimetria de les excavacions de l'any; estudi previ dels límits i la distribució interna de la ciutat; preparació de la planimetria pel Pla Director; vol fotogramètric d'alta resolució de l'àrea del jaciment.

- Testimonis arqueològics de la segona Guerra Púnica al Camp de Tarragona. IP: Jordi López (ICAC) i Jaume Noguera (UB).

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogràfica i muntatge de les làmines per a la memòria de la campanya de prospeccions de 2017.

- Paisaje Cultural de Formentera. Estudio de las dinámicas de explotación y uso de la piedra a lo largo de la historia. IP: Anna Artina (ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica i planimetria de les pedreres i restes localitzades a l'àrea de Punta de Sa Pedrera i Can Masroig (La Savina, Formentera).

- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca). IP: Esther Rodrigo (ICAC-UAB), Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB).

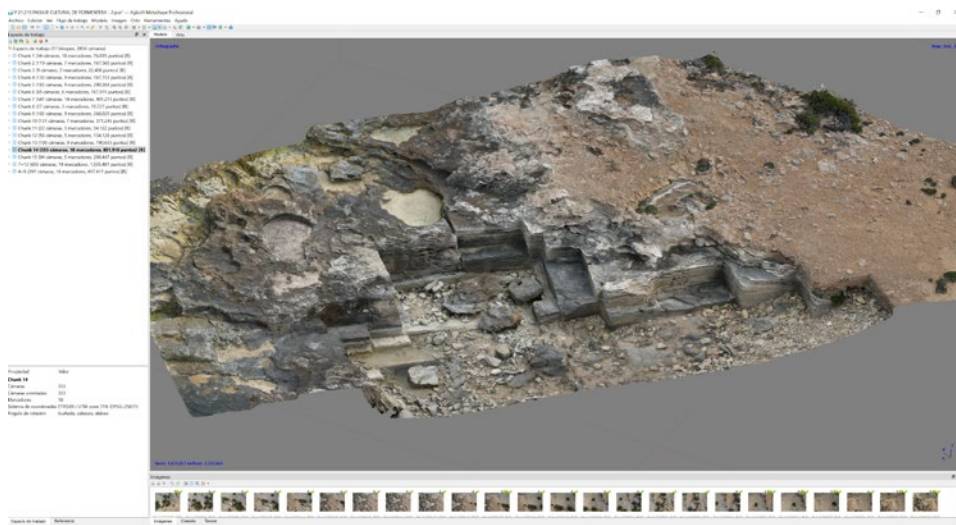
Tasques [Iñaki Matias]: planimetria del jaciment romà de Puig Castellar (Biosca) de la campanya 2019; documentació fotogramètrica del jaciment romà de Puig Castellar (Biosca) de la campanya 2020.

- La formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica al curs inferior de l'Ebre (s. IX-I aC), (Projecte quadriennal CLT009/18/00027). IP: Rafel Jornet (UB)

Tasques [Paloma Aliende]: documentació gràfica de camp del jaciment del Coll del Moro (Gandesa) de la campanya 2020; aixecament topogràfic i fotogràfic; fotogrametria del models 3D de les noves estructures delimitades del jaciment; extracció d'ortofotos per a completar la planimetria del jaciment.

- Suport de documentació fotogràfica sol·licitat per l'investigador Jordi López (ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogràfica i maquetació per a diverses publicacions: "El conjunt numismàtic de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragona)"; "Inscripció gravada sobre un dolium de la vil·la romana de Cal·lípolis"; "De Oriente a Occidente.

Vista texturitzada del model seccionat d'una de les pedreres de Punta de sa Pedrera (Formentera)

Una letra de cinturón militar (*cingulum militare*) del tipo Lyon/Ljuben con variante de la advocación UTERE FELIX -úsalo con suerte- hallada en el entorno de Tarragona”; “La medalla de l’Ajuntament de Tarragona a la cobla de Castelló d’Empúries (festes de santa Tecla, 1881)””; “El museu de la Societat Arqueològica Tarraconense (1844-1867)”.

- Portal SketchFab.

Tasques [Josep M. Puche]: gestió del portal SketchFab de l’ICAC amb les seves col·leccions; actualització i reorganització del perfil ICAC de l’Sketchfab.

- Col·laboració en assignatures de formació reglada:

Tasques [Paloma Aliende]: suport i col·laboració sobre topografia i disseny 2D en CAD, en el marc de l’assignatura Dibuix i tècniques de restitució de l’arquitectura (Ignacio Fiz i Eva Subias) del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Tasques [Josep M Puche]: col·laboració en l’assignatura Representació i restauració virtual. Patrimoni i Ciutat del Grau d’Arquitectura (ETSA-URV).

Encàrrecs externs

- Planimetria del seguiment arqueològic al Polígon Vila-rodona/Alió (2a Fase), per encàrrec de l’Institut Català del Sòl (INCASÒL).

[Iñaki Matias]

- Documentació fotogramètrica del poblat ibèric de Les Maleseles (Montcada i Reixac), per encàrrec del Museu Municipal de Montcada i Reixac.

[Iñaki Matias]

Fotogrametria de la façana del Pretori de Tarragona

- Documentació fotogramètrica i planimetria del jaciment de l'antiguitat Tardana de Son Peretó de Manacor (Mallorca) durant la campanya d'excavació de 2020, per encàrrec del Dr. Mateu Riera.

[Iñaki Matias]

- Realització de la fotogrametria exterior i dels alçats de les façanes de la Torre del Pretori de Tarragona, per encàrrec de la FURV.

[Josep M. Puche]

- Suport a l'aixecament escàner làser de l'església de Sant Serni de Baiasca (Llavorsí, Pallars Sobirà) i georeferenciació dels treballs, per encàrrec de la FURV.

[Josep M. Puche]

- Aixecament fotogramètric i escàner làser de l'alçat del tram de la muralla de Tarragona entre la Rambla Vella i el Fortí Negre, per encàrrec de la FURV.

[Josep M. Puche]

Documentació topogràfica durant la campanya arqueològica al jaciment de Coll del Moro (Gandesa).

Unitat d'Estudis Arqueomètrics (UEA)

L'arqueometria es basa en l'aplicació de les tècniques analítiques pròpies d'altres disciplines científiques (geologia, química, física, biologia, etc.) a l'estudi del patrimoni. Els últims anys ha anat agafant importància en el conjunt de la recerca arqueològica del nostre país. Actualment, els estudis arqueomètrics són imprescindibles per a obtenir un tipus de dades que, un cop interpretades, amplien de forma significativa la informació històrica que proporcionen els materials arqueològics.

En concret, la caracterització dels materials lapidis, uns dels que més sovint perviuen en el registre arqueològic o com a suport de produccions artístiques, permet no només obtenir informació sobre la seva procedència i els processos tecnològics, sinó que també proporciona una informació essencial per a la seva conservació o restauració.

L'actuació de la UEA es divideix en tres grans àrees: recerca/innovació, suport a la recerca i docència.

Objectius

Malgrat les circumstàncies adverses que ha implicat l'esclat de la pandèmia per coronavirus a partir del mes de març, el 2020 ha vist la consolidació de la reorientació de la UEA segons el Pla d'Actuació 2017-2020. Així, s'ha afermat la recerca com a principal objectiu de la Unitat, amb la voluntat de conservar i reforçar el seu lideratge científic com a centre de referència de l'estudi dels *marmora* i materials lapidis hispans i utilitzats a la península ibèrica.

Així, la UEA s'orienta específicament a l'estudi interdisciplinari, des d'un punt de vista històrico-arqueològic i arqueomètric, de les restes patrimonials (arqueològiques, escultòriques, epigràfiques o arquitectòniques) elaborades en aquests marbres i altres roques; així com els aspectes econòmics, socials, polítics i, fins i tot, simbòlics lligats a l'explotació, ús i circulació/comercialització dels recursos petris a l'Antiguitat. A més, també es treballa en l'optimització de les tècniques analítiques a fi de valorar-ne la utilitat i rendibilitat arqueomètrica.

Paral·lelament, la UEA dona suport a arqueòlegs i ofereix els seus serveis a institucions públiques, nacionals i estrangeres, i a empreses privades relacionades amb la gestió del patrimoni, l'arqueologia o la restauració. La Unitat participa igualment en la docència avançada de manera habitual en el Màsterinteruniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC) i també organitza, periòdicament, cursos especialitzats i activitats de difusió relacionades amb les tècniques arqueomètriques.

Activitats

Inevitablement, l'esclat de la pandèmia i els estats d'alarma i limitacions en la mobilitat han incidit directament en les activitats realitzades al llarg del 2020; especialment pel que fa a les campanyes de prospecció, mostreig i el treball en laboratoris, propis i externs. No obstant, gràcies al treball dut a terme durant la segona meitat de l'any precedent, s'ha pogut continuar amb un gran nombre de tasques. La major part d'elles estan vinculades al projecte de recerca I+D El Mensaje del mármol: prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del imperio romano entre época Antigua y alto-medieval a través del caso de Hispania y Aquitania (PGC2018-099851-A-00I), finançat pel MICINN-FEDER. O s'emmarquen en col·

laboracions establertes entre aquest projecte i altres investigacions en curs.

Destaca, d'una banda, el desenvolupament d'una nova tècnica de gran aplicació a la identificació de la procedència dels marbres blancs clàssica (publicat a la revista *Minerals* <<https://doi.org/10.3390/min10040381>>¹) i, d'altra banda, l'estudi i anàlisi arqueomètric de diversos conjunts d'excel·lent importància (sarcòfags antropoides de Cadiz², sarcòfag de Noé conservat al MNAR-Mérida; inscripcions epigràfiques elaborades en marbre trobades al Pirineu, Prepirineu o la seva òrbita -*Aeso*, *Auso*, *Gerunda*³; peces escultòriques i inscripcions en marbre de diversos museus Aquitans -Musée d'Aquitaine à Bordeaux, Musée Bordas de Dax, Musée de Tarbes, Musée de Bagnères-de-Bigorre, Musée de Saint-Bertrand-de-Comminges⁴).

Mostreig del Trofeu de Pompeu (Saint-Bertrand-de-Comminges, França).

També, s'han iniciat nous estudis seguint l'estela de projectes anteriors, com ara el sarcòfag de Goians (Portosín) i dels elements en marbre del Pòrtico de Platerías de la catedral de Santiago de Compostel·la (Galícia)⁵, o els Trofeus de Pompeu a St. Bertrand-de-Comminges (França)⁶. A més, els primers 2,5 mesos de l'any van ser testimonis de tres prospeccions: una, a l'entorn de Saint-Béat (França); una segona, al litoral tarragoní (arran dels estralls causats pel temporal Glòria); i, una tercera, al Barranc de la Llet (Tortosa). Aquestes activitats han permès no només ampliar el fons de referència de l'ICAC-LEMLA, sinó també localitzar noves pedreres fins ara desconegudes.

Cal destacar l'increment en la captació de personal investigador, amb la incorporació de la Dra. Simona Perna gràcies a un contracte MSCA-IF amb el projecte de recerca Technological innovation and knowledge networks: a multidisciplinary approach to Greco-Roman stone vases (TECHNET, MSCA-2019-895286). El projecte explora el nivell de tecnologia i la transferència

1. "A New Database of the Quantitative Cathodoluminescence of the Main Quarry Marbles Used in Antiquity", *Minerals*, 2020, 10(4), 381. Col·laboració amb els Drs. Ph. Blanc (Université Pierre & Marie Curie, Paris) i P. Lapuente (UniZar/ICAC).

2. Col·laboració amb el projecte "*Officina Lapidariae Tarraconenses*" (HAR2015-65319-P) de l'ICAC, dirigit per la Dra. D. Gorostidi.

3. Col·laboració amb el Dr. I. Garcés (Universitat de Barcelona), el Dr. J. Morera (UAB) i J. Oliver (investigador predoctoral URV/ICAC, vinculat a l'equip ArPA), respectivament.

4. Col·laboració amb el projecte Transpireaic "El Mármol del Pirineo Aquitano y su uso en la Antigüedad: Red de distribución de los Materiales del Valle de Ossau en territorios Limítrofes" dirigit per la Dra. P. Lapuente (UniZar/ICAC) i la Dra. I. Pianet (CRP2A, Bordeaux) i el projecte "ROMAE²" de l'APP7 del LaScArBx i igualment dirigit per la Dra. I. Pianet.

5. Col·laboracions amb les Dres. S. González Soutelo (MIAS/UAM) i P. Lapuente (UniZar/ICAC), dins del projecte "*Marmora Galicia*".

6. Idem nota 5.

Documentació i mostreig de peces en marbre del Museu de Belles Arts de Castelló (Castelló de la Plana).

de coneixement en el treball de pedra clàssica mitjançant gerros de pedra com a cas pràctic, i es desenvoluparà en el marc del binomi UEA-ArPA (equip de recerca en Arqueometria i Produccions Artístiques).

També en el marc d'aquest binomi, ha estat important l'obtenció del projecte de recerca I+D SULMARE: *Sulcato marmore ferro*. Canteras, talleres, artesanos y comitentes de las

producciones artísticas en piedra en la Hispania tarraconensis (PID2019-106967GB-I00), dirigit per la Dra. Diana Gorostidi (URV-ICAC) i la Dra. Pilar Lapuente (UniZar/ICAC); projecte amb convergències temàtiques molt clares amb les línies de recerca vigents a la Unitat i en el qual els membres de la UEA desenvoluparan col·laboracions molt estretes.

Al mateix temps, en el seu paper de unitat de suport a la recerca de l'ICAC, la UEA ha continuat col·laborant amb altres projectes de l'Institut i d'altres institucions i universitats, entre elles:

- Projecte *Aqua Augusta* (CLT009/18/00098), dirigit pel Dr. Jordi López: col·laboració en el mostreig de concrecions.
- Projecte *Iulia Libica* (CLT009/18/00093), dirigit pel Dr. Cèsar Carreras (UAB): publicació d'un article on s'inclou l'estudi de procedència de marbres escultòrics (en premsa) i la supervisió de l'inventari dels materials lapidis de les campanyes fins a 2018 (en curs).
- Projecte Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la Tarraconense en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (HAR2015- 64392-C4-2-P), dirigit pel Dr. Josep Maria Macias (ICAC): autopsia i anàlisi macroscòpica dels materials lapidis d'una sèrie d'elements reutilitzats a l'església de Sant Pere de Terrassa (antiga *Egara*).
- Projecte de recerca sobre el jaciment de Carranque i el seu context (SBPLY/18/180801/000068), dirigit per Virginia García-Entero: finalització de les analítiques d'un conjunt de materials lapidis.
- Projecte La Construcción en el Valle del Guadalquivir en Época Romana. Tradición e Innovación en las Soluciones Arquitectónicas y los Procesos Tecnológicos, Económicos y Productivos (HAR2015-64392-C4-4), dirigit per la Dra. Oliva Rodríguez (US): mostreig i anàlisi arqueomètrica de peces en marbre (en curs).
- Projecte Paisaje Cultural de Formentera. Estudio de las dinámicas de explotación y uso de la piedra a lo largo de la historia, dirigit per Anna Artina (Consell de Formentera / ICAC): prospecció i assessorament en l'estudi interpretatiu.
- Estudi del Drs. A. Catafau i M. Martzluff (Univeristé de Perpignan, França): anàlisi arqueomètrica dels *marmora* utilitzats a la façana de la capella del Palau dels reis de Mallorca a Perpinyà.
- Estudi d'un capitell en marbre trobat a Cartagena, de la Dra. B. Soler (UM/ICAC): anàlisi arqueomètrica (en curs).

- Estudi de diverses peces escultòriques del Museu de Belles Arts de Castelló (Castelló de la Plana) del Dr. Ferran Arasa (Universitat de València): mostreig i anàlisi arqueomètrica (en curs).
- Identificació macroscòpica dels materials lapidis descoberts a la vil·la de Montferri (Vilardida, Alt Camp) durant les excavacions dirigides pel Dr. Jordi Morera.
- Tesi doctoral de M. Moreno sobre escultura en pedra local, dirigida per la Dra. Montserrat Claveria (UAB): mostreig de peces dipositades al Museu Paleocristià del MNAT.

Les restriccions imposades per l'estat d'excepció i la pandèmia han limitat la participació a reunions científiques. No obstant això, s'ha pogut presentar alguns dels resultats obtinguts (una ponència i cinc comunicacions), s'ha publicat una monografia⁷ i s'ha participat en diverses activitats de divulgació científica: un taller a la Nit Europea de la Recerca a Tarragona⁸; un dels capítols del programa de ràdio de l'ICAC amb Tarragona Ràdio: Toquem pedra⁹; una conferència en el cicle Actualidad Arqueológica III del MAN¹⁰; i un documental (en curs) en el marc de les activitats desenvolupades per la Red de Investigación "Marmor en la Península Ibérica desde la Antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización y amortización" (RED2018-102722-T).

Finalment, la UEA ha continuat participant en la docència de l'ICAC, amb l'assignatura Arqueometria. Materials transformats/no-transformats del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC) i la direcció de tres TFM. També, ha participat de manera important en el Curso de Verano Un Imperio de mármol: piedras decorativas y canteras en la Península ibérica en época romana, organitzat per la UPV/EHU i el Museu d'Oïasso.

Prospecció i documentació gràfica de les pedreres de Punta Pedrera (Formentera, Eivissa).

7. "Paisajes e historias en torno a la piedra. La ocupación y la explotación del territorio de la cantería, y las estrategias de distribución, consumo y reutilización de los materiales lapídeos en la Antigüedad", colección Espacio, Tiempo y Forma, UNED, gràcies a la col·laboració amb el projecte "Arqueología e historia de un paisaje de la piedra: la explotación del marmor de Espejón (Soria) y las formas de ocupación de su territorio desde la Antigüedad al siglo XX" (PGC2018-096854-B-I00) dirigit per la Dra. V. García-Entero (UNED).

8. <http://tarragona.nitdelarecerca.cat/ca/programacio/a/21/quines-pedres-mireu-com-parlen>

9. https://www.tarragonaradio.cat/contingut/toquem_pedra_parlem_amb_investigadores_de_diferents_generacions_disciplines_i_procedencias/21601

10. <http://www.man.es/man/actividades/cursos-y-conferencias/20201006-actualidad-arqueologica-3/20201103-el-medol.html>

Formació avançada

El Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), vigent ininterrompudament des del curs 2006-2007, durant catorze edicions (les set primeres amb una càrrega de 120 crèdits i, des del curs 2013-2014, de 90 crèdits), ha entrat en una fase de transformació i renovació.

La formació avançada en col·laboració amb la URV i la UAB ha generat un dels principals actius de l'ICAC tots aquests anys, amb la formació i promoció de joves investigadors, i les tesis doctorals. Tanmateix, la competitivitat, el nombre d'ofertes de màster similars, l'increment dels preus, la crisi econòmica, la generalització de plans d'estudis de 60 crèdits o la reforma dels graus, són algunes de les raons que expliquen l'actual crisi del projecte de formació del màster.

La matrícula insuficient durant diversos cursos ha aconsellat el tancament del màster per al curs 2020-2021. La crisi ha servit, però, per a millorar i elaborar un nou projecte de màster, amb la denominació de Màster en Arqueologia Clàssica Aplicada i que serà també interuniversitari (UAB-ICAC-URV); tindrà una càrrega de 60 crèdits i serà semipresencial, amb uns continguts renovats i un enfocament més especialitzat.

Actualment es troba en preparació, amb l'objectiu que entri en vigor el curs 2022-2023. La proposta de 60 crèdits s'adequa millor a les ofertes de la majoria de màsters vigents, i permetrà poder fer el màster en un any.

La nova proposta donarà molta importància a la participació activa de l'estudiant en la recerca vigent del professorat i el personal investigador. És per aquest motiu que s'ha optat per la modalitat semipresencial, en què es combina el treball tutoritzat de l'estudiant amb la seva participació activa en projectes de recerca.

El curs 2019-2020 va començar amb sis alumnes de primer curs i set alumnes de segon curs. Amb el tancament de matrícula, el curs 2020-2021 va començar només amb els sis alumnes de segon curs i que, segons la previsió, assoliran el títol de màster a finals del curs 2020-2021.

La Comissió de Coordinació del màster ha avaluat enguany sis Treballs de Fi de Màster (TFM), corresponents a la promoció 2019-2020.

Beques d'iniciació a la recerca (PIR)

El programa de beques PIR s'adreça als i les estudiants del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC) a fi de completar la seva formació avançada mitjançant la col·laboració en els equips de recerca de l'ICAC. Especialment, vol reforçar la iniciació dels estudiants en la recerca a través del TFM i facilitar que acreixin els seus coneixements pràctics en el món de l'arqueologia clàssica.

El PIR consta de dues fases. La primera, consisteix en la col·laboració dels estudiants en projectes de recerca dels equips de l'ICAC. En la segona fase els estudiants desenvolupen els seus TFM a partir d'una temàtica relacionada amb la recerca de l'equip en què col·laboren.

Durant el curs 2019-2020 es van atorgar set ajudes PIR.

Doctorat en Arqueologia Clàssica i altres programes

La formació avançada té continuïtat en el Doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB), coordinat per la URV. El personal investigador de l'ICAC, a més de dirigir tesis doctorals en el marc d'aquest programa en Arqueologia Clàssica, també dirigeix tesis doctorals de programes de doctorat aliens a l'Institut.

Direcció de tesis doctorals per investigadors/es de l'ICAC durant 2020:

	<i>Tesis llegendes</i>	<i>Tesis en curs</i>	<i>Total</i>
Doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica	1	27	28
Altres programes de doctorat	2	5	7
Total	3	32	35

Tesis doctorals dirigides per personal investigador de l'ICAC, llegendes el 2020

- *El comerç mediterrani a la Tarraconensis a les portes de l'Islam (segles VII-VIII dC).*
Francesc Rodríguez Martorell. Dirigida per: Josep Maria Macias (ICAC) i Miquel Àngel Cau (ICREA-UB).
- *Objets et techniques. Aux origines de la métallurgie du fer en Méditerranée occidentale (IXe-VIIe s. av. n. è.): circulations, échanges et emprunts. Premiers résultats.*
Anne-Laure Grevey*. Dirigida per: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- *Changes in animal husbandry, diet and animal trade in Tunisia from the Iron Age to the Roman period: an archaeozoological approach.*
Mohamed Azaza*. Dirigida per: Lúdia Colominas i Robert Sala (IPHES).

Tesis doctorals dirigides per personal investigador de l'ICAC, en curs

- *Advancing the Development of Automated Intensive Archaeology Survey: Application to Case Studies from Greece.*
Giannis Apostolou. Dirigida per: Hèctor A. Orengo (ICAC).
- *Explotación, usos y difusión de rocas ornamentales (marmora) entre la Antigüedad Tardía y la Alta Edad Media en la Mitad Norte de la Península Ibérica.*
Raúl Aranda. Dirigida per: Virginia García-Entero (UNED) i Anna Gutiérrez García-Moreno (ICAC).
- *La explotación de canteras locales en época romana y la producción de columnas y otros elementos arquitectónicos y decorativos pétreos en las ciudades romanas de la provincia de Cuenca.*
Javier Atienza. Dirigida per: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i Anna Gutiérrez García-Moreno (ICAC).
- *Development of new Machine Learning and Deep Learning methods for the detection of archaeological sites using satellite Big Data.*
Iban Berganzo. Dirigida per: Hèctor A. Orengo (ICAC) i Felipe Lumbreras (CVC).

* Tesis matriculada en un altre programa de doctorat.

- *Antropologia dels espais agropecuaris al curs inferior de l'Ebre durant la Protohistòria.*
Laura Bricio. Dirigida per: Jordi Diloli (URV/ICAC).
- *La participación de las mujeres libertas en el sistema honorífico en el Occidente romano (provincias Hispania, Galia e Italia).*
Teresa Buey. Dirigida per: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *Métrica del orden corintio tardoantiguo.*
Òscar Caba. Dirigida per: Eva Subias (URV/ICAC) i Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- *Arquitectura doméstica de las clases altas en las regiones X y XI, desde el s. I d.C. hasta la Antigüedad Tardía.*
Caterina Caligari. Dirigida per: Eva Subias (URV/ICAC).
- *Estructuració del territori i dinàmiques d'ocupació dels espais altimontans pirinencs orientals. Un estudi arqueomorfològic entre la plana de la Cerdanya i l'alta muntanya.*
Arnau Carbonell. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Hèctor A. Orengo (ICAC).
- *El vampiro romántico: el nacimiento de un mito moderno.*
Cristiano Casà*. Dirigida per: Jesús Carruesco (URV-ICAC).
- *Figlinae Hispaniae: caracterización tipológica y arqueométrica de las ánforas hispanas en relación con los centros de producción.*
Enric Colom. Dirigida per: Ramon Járrega (ICAC).
- *Arquitectura i urbanisme ibèric al nord-est peninsular: models i representació digital.*
Ivan Cots. Dirigida per: Jordi Diloli (URV/ICAC).
- *Caracterització de les fortificacions ibèriques a Catalunya.*
Oriol Cuscó. Dirigida per: Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- *Poblamiento y sociedad en el valle medio del Ebro durante la Antigüedad Tardía. Asentamientos rurales y cristianización entre los siglos IV y VIII.*
José Manuel Feijó Morote*. Dirigida per: Manuel Martín-Bueno (UniZar) i Josep Maria Macias (ICAC).
- *Els pedestals tripartits de Tàrraco: definició, difusió i evolució d'un model epigràfic.*
Hugo Feliu. Dirigida per: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *Transformacions del territori i el paisatge dels Ports durant el primer mil·lenni anE.*
Marc Fontanet. Dirigida per: Jordi Diloli (URV/ICAC).
- *Arquitectura de la Antigüedad Tardía en el nordeste hispánico: procesos, técnicas y materiales edilicios de una sociedad en transformación.*
Karen Fortuny. Dirigida per: Josep Maria Macias (ICAC) i Antonio Pizzo (CSIC-EEHAR).
- *Els revestiments marmoris a la Hispania Tarraconensis: materials, models i tallers a partir dels opus sectilia i altres decoracions pavimentals i parietals.*
Laura Galán. Dirigida per: Begoña Soler (UM-ICAC) i Anna Gutiérrez Garcia-Moreno (ICAC).
- *La gestió dels ramats ovins en època romana. Estudi de la seva alimentació a través de la tècnica del microdesgast dentari a l'Empordà.*
Abel Gallego. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Lúdia Colominas (ICAC).

- *La documentació geomètrica i gràfica del patrimoni arqueològic: un canvi de paradigma en el segle XXI. Metodologia i noves perspectives acadèmiques.*
Pere Manel Martín. Dirigida per: Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- *Dinámicas del poblamiento rural y del territorio en zonas del noroeste de la cuenca del Duero entre época romana y la Alta Edad Media a través de la arqueología del paisaje.*
Jesús Martínez. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC).
- *El territori i poblament al Lesera.*
Pablo Medina. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Ferran Arasa (UV).
- *La iconografia del coró y el espacio público en la Grecia antigua.*
Marta Nicolás. Dirigida per: Jesús Carruesco (URV-ICAC).
- *Els processos constructius de l'arquitectura romana a gran aparell i l'ús de roques ornamentals en els programes edílisis del nord-est del conventus Tarraconensis (actual província de Girona).*
Jordi Oliver. Dirigida per: Anna Gutiérrez Garcia-Moreno (ICAC) i Josep Maria Nolla (UdG).
- *La crisis siria y el expolio del patrimonio.*
Luisa Pérez. Dirigida per: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).
- *Territori i paisatge a la Terra Alta durant la Protohistòria. Anàlisi dels models d'ocupació entre els segles VIII i I anE.*
Marc Prades. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Jordi Diloli (URV/ICAC).
- *Les fundacions romanes de Iesso, Aeso i Ilerda. Estudi dels antecedents i l'establiment de nous assentaments urbans en un espai indígena.*
Josep Ros. Dirigida per: Josep Guitart (UAB/ICAC).
- *La producción de dolia y los sistemas de almacenamiento en Hispania Citerior.*
Maria Rueda. Dirigida per: Ramon Jàrraga (ICAC) i Josep Tremoleda (MAC Empúries).
- *Paisajes epigráficos de la Tarraco tardorrepública y altoimperial: las inscripciones públicas y sus contextos topográficos originales.*
Julio César Ruiz. Dirigida per: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *Las estrategias de comunicación digital en el museo participativo y modelo aplicativo: la presencia web 2.0 de los museos de Tarragona.*
Federica Satta*. Dirigida per: Alberto Salcedo (URV) i Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- *Les marbres du Nord-Ouest de l'Espagne (actuelle Galice): contribution à leur caractérisation archéométrique et à l'étude de leur exploitation et usages durant l'époque romaine et le haut Moyen-Âge.*
Marie-Claire Savin*. Dirigida per: Pilar Lapuente (Unizar/ICAC), Rémy Chapoulie (Universitat Bordeaux Montaigne – IRAMAT); tutoritzada per Anna Gutiérrez Garcia-Moreno (ICAC).
- *Mulieres fluminum. Prosopografia e ruoli sociali femminili nelle città della Valle Umbra (s.I a.C.-s. III d.C.).*
Pablo Varona*. Dirigida per: Gian Luca Grassigli (Universitat de Perugia) i Diana Gorostidi (URV-ICAC).

* Tesi matriculada en un altre programa de doctorat.

Publicacions

L'ICAC disposa d'un servei de publicacions a través del qual dona a conèixer la tasca investigadora, pròpia i aliena, en el camp de l'arqueologia clàssica en sentit ampli. Des de 2019, l'ICAC compta amb dos organismes independents que vetllen per la qualitat, el rigor científic i el prestigi de les publicacions de l'ICAC.

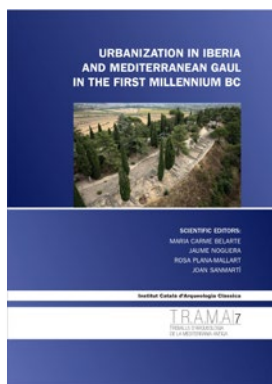
A nivell intern, la Comissió Editorial està formada per representants de les diferents àrees de recerca de l'Institut i amb el personal de l'ICAC responsable del procés editorial intern. Les seves funcions principals són l'aprovació de les propostes de publicació i l'assessorament científic en l'activitat editorial de l'Institut. Des de 2019, componen aquesta comissió: Maria Carme Belarte, Diana Gorostidi, Anna Gutiérrez García-Moreno, Maura Lerga, Josep Maria Macias, Hèctor A. Orenge, Josep Maria Palet, Jordi Peiret i Joaquín Ruiz de Arbulo.

A nivell extern, el Consell Editorial i el sistema de revisió per parells (*peer review*) garanteixen el rigor i l'aportació científica de les publicacions editades per l'Institut. Des de 2019, el Consell Editorial està format per: Juan Manuel Abascal (Univ. d'Alacant, Espanya), Susan E. Alcock (Univ. de Michigan – Ann Arbor, EUA), Achim Arbeiter (Univ. de Göttingen Georg-August, Alemanya), Dario Bernal (Univ. de Cadis, Espanya), Yannis Maniatis (Centre Nacional de Recerca Científica Demokritos, Grècia), Luisa Migliorati (Univ. de Roma La Sapienza, Itàlia), Rosa Plana-Mallart (Univ. Paul-Valéry Montpellier 3, França) i Lucrezia Ungaro (Sovrintendenza Capitolina, Direcció de Museus de Roma, Itàlia).

Seguint la política d'accés obert de l'Institut (2015), totes les publicacions pròpies estan disponibles en accés obert (format PDF) al cap de nou mesos d'haver-se presentat, mitjançant la participació de l'ICAC al repositori cooperatiu Recercat.

L'ICAC figura al rànquing d'editorials de llibres científics SPI (Scholarly Publishers Indicators), en l'àmbit d'arqueologia i prehistòria, que publica el Centre de Ciències Humanes i Socials del CSIC. L'ICAC també coedita i col·labora en publicacions d'altres entitats.

Les publicacions de 2020 han estat:

Urbanization in Iberia and Mediterranean Gaul in the first millennium BC. M. Carme Belarte, Jaume Noguera, Rosa Plana-Mallart, Joan Sanmartí (editors científics).

Col·lecció Trama, 7 (279 pàgines). ISBN: 978-84-949747-4-8

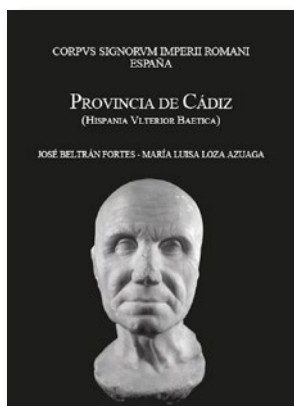
Una publicació per avançar cap a una definició de la ciutat com a instrument d'anàlisi dels fenòmens d'urbanització a la protohistòria. La XXIV Reunió Anual de l'Associació Europea d'Arqueologia (EAA) celebrada a Barcelona el 2018, va brindar l'oportunitat de reflexionar sobre aquest tema i analitzar els elements que van caracteritzar la ciutat protohistòrica utilitzant diversos models i casos d'estudi en l'àmbit de la cultura ibèrica i la Gàl·lia mediterrània.

Recintos fortificados en época visigoda: historia, arquitectura y técnica constructiva. Josep M. Macias, Albert Ribera, Miquel Rosselló (editors científics).

Col·lecció Trama, 8 (185 pàgines). ISBN: 978-84-949747-5-5.

Recull d'aportacions per al coneixement històric i tècnic de les fortificacions de les noves ciutats als inicis de l'edat mitjana. Els capítols de la publicació recorren els 500 anys que van del 400 al 900, quan van sorgir nous assentaments fortificats. Una iniciativa de l'Ajuntament de Riba-roja de Túria i l'ICAC, que col·laboren des de 2016 un ambiciós projecte d'estudi de l'Antiguitat Tardana i Visigoda al voltant del jaciment de València "la vella".

CORPVS SIGNORVM IMPERII ROMANI. Corpus de esculturas del imperio romano. Provincia de Cádiz (*Hispania Vltior Baetica*). José Beltrán Fortes, Mª Luisa Loza Azuaga.

Coedició amb l'Editorial UCA. Col·lecció Monografías. Historia y Arte, Volum I. Fascicle 8 (403 pàgines). ISBN: 978-84-949747-3-1.

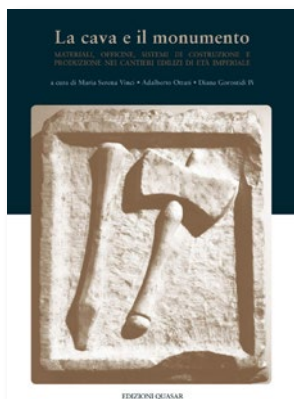
Nou volum de la sèrie CSIR-España, dedicat a la catalogació i estudi de totes les escultures d'època romana (amb 249 peces d'època romana catalogades) trobades a l'actual territori de la província de Cadis, seguint la delimitació administrativa actual.

Iron Metallurgy and the Formation of Complex Societies in the Western Mediterranean (1st Millennium BC). Maria Carme Belarte, Maria Carme Rovira, Joan Sanmartí (editors).

Coedició amb la UB. Col·lecció Arqueo Mediterrània, 15. ISBN: 978-84-936769-5-7.

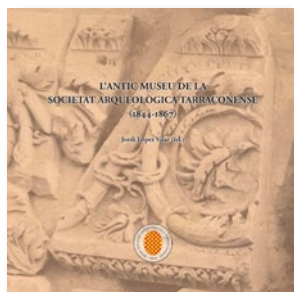
Arqueo Mediterrània és una sèrie miscel·lània que té com a objectiu la publicació de treballs de recerca i de col·loquis i reunions científiques promoguts des de l'àrea de l'arqueologia de la Universitat de Barcelona. En aquest volum es dona veu als resultats la VIII Reunió Internacional d'Arqueologia de Calafell, celebrada del 6 al 8 d'octubre de 2016.

La cava e il monumento. Materiali, officine, sistemi di costruzione e produzione nei cantieri edilizi di età imperiale. Edició a cura de Maria Serena Vinci, Adalberto Ottati i Diana Gorostidi.

Edizioni Quasar, amb la col·laboració de l'ICAC (224 pàgines). ISBN: 978-88-5491-029-4.

Panorama actual i reflexions sobre els models i mecanismes d'explotació de pedreres i provisió de materials a zones costaneres o coster-fluvials del NE hispànic. Amb textos d'Isabel Rodà, Anna Gutiérrez García-Moreno i Diana Gorostidi.

L'antic museu de la Societat Arqueològica Tarraconense (1844-1867). Edició a cura de Jordi López Vilar.

Reial Societat Arqueològica Tarraconense (RSAT), amb la col·laboració de l'ICAC (132 pàgines). ISBN: 978-84-606-7032-2.

Com a colofó dels actes previstos per a la celebració del 175è aniversari de la fundació de la de la RSAT, l'entitat ha publicat un llibre-catàleg, molt visual, que fa un repàs a la trajectòria del museu que creà la RSAT en el moment de la seva fundació i que, juntament amb el museu de la Comissió Provincial de Monuments, acabaria essent la llavor de l'actual Museu Nacional Arqueològic de Tarragona.

Activitats científiques

- I Seminari científic de l'ArPA (equip de recerca en Arqueometria i Produccions Artístiques). Organitzat per l'equip ArPA. Tarragona, 21 de febrer.
- VII Seminari Epigrafia i Societat a Tàrraco. Per una mirada social de la materialitat arqueològica a través de les fonts escrites. Organitzat en el marc de l'assignatura Fonts textuais per a la recerca històrica: papirologia i epigrafia, del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), impartida per la Dra. Ada Lasheras. Tarragona, 9 de març.
- Presentació pública dels Treballs de Fi de Màster (TFM) del curs 2019-2020. Organitzada en el marc del Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC). Tarragona (format en línia), 22 de juny i 9 de setembre.
- XIV Curs d'Arqueologia. Ciutat romana de Iesso. Organitzat pel Museu de Guissona i la UAB, amb la participació de l'ICAC, l'Ajuntament de Guissona i l'IEC. Guissona, del 6 al 17 de juliol.
- Lectura de la tesi doctoral *El comerç mediterrani a la Tarracona a les portes de l'Islam (segles VII-VIII dC)*, del doctorand Francesc Rodríguez, en el marc del programa de Doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB). Directors de tesi: Josep Maria Macías (ICAC) i Miquel Àngel Cau (ICREA-UB). Tarragona (format presencial i en línia), 28 de setembre.
- Conferència "Technological innovation and knowledge networks. A multidisciplinary approach to Roman Stone vases", a càrrec de la investigadora MSCA Simona Perna. Organitzada per l'equip ArPA. Tarragona (format en línia), 20 d'octubre.
- I Simposi TIR-FOR. De l'estudi del territori a la cartografia digital. Organitzat per l'ICAC, l'Institut d'Estudis Catalans, la Union Académique Internationale i la Societat Catalana d'Estudis Històrics. Barcelona (format en línia), 26 i 27 d'octubre.

Activitats de divulgació

- Conferència “La Passió de Sant Fructuós i el culte martirial a l'època antiga”, a càrrec d'Andreu Muñoz (MBT/ICAC). Organitzada pels Amics de la Catedral de Tarragona i el MBT, amb la participació de l'ICAC. Tarragona, 17 de gener.
- Programa d'actes en homenatge a Mn. Joan Serra i Vilaró (1879-1969). Organitzat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i els Serveis Territorials de Tarragona, amb la col·laboració del MNAT, el Museu Diocesà i Comarcal de Solsona, l'ICAC i altres institucions.
 - Conferència “Joan Serra i Vilaró, pioner de l'estudi de les ceràmiques romanes a Catalunya”, a càrrec de Ramon Jàrraga (ICAC). Tarragona, 22 de gener.
 - Conferència “Serra i Vilaró i Tàrraco”, a càrrec de Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC). Tarragona, 29 de gener.
- Conferència “Els precedents antics a la història de Catalunya”, a càrrec de Marta Prevosti (ICAC) en el marc de l'acte d'homenatge a l'historiador Ramon d'Abadal i de Vinyols (1888-1970). Organitzat per l'IEC, la Societat Catalana d'Estudis Històrics, el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya i el Centre d'Història Contemporània de Catalunya, amb la participació de l'ICAC. Barcelona, 26 de febrer.
- Conferència “L'empremta visigoda a l'actual Catalunya”, a càrrec de Josep Maria Macias (ICAC), en el marc de l'exposició temporal “En temps dels visigots al territori valencià”. Organitzat pel Museu de Prehistòria de València, amb la participació de l'ICAC. València, 11 de març.
- Sortida interpretativa i arqueoruta guiada sobre el paisatge cultural i els vestigis arqueològics al Forat de l'Embut i a la Coma de Gombrén a la Vall de Núria, a càrrec de Josep M. Palet (ICAC), en el marc de les “Activitats del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser. Any 2020”. Organitzat pel Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, amb la col·laboració de l'ICAC. Coma de Vaca, 19 de setembre.
- XIII Cicle de Documentals Arqueològics de l'ICAC, en el marc de la XXII edició del Festival de Tàrraco Viva. Organitzat per l'ICAC en col·laboració amb el FICACB, Festival Internacional de Documentals Arqueològics del Bidasoa. Tarragona, del 12 al 14 d'octubre.
- Cicle de *webinars* “Tàrraco, 20 anys Patrimoni Mundial”. Organitzat pel Museu d'Història de Tarragona i Tarragona Impulsa (Ajuntament de Tarragona), amb la col·laboració de l'ICAC. Tarragona (format en línia), del 21 d'octubre al 25 de novembre.
 - “Tecnologia i nous perfils professionals al servei del patrimoni arqueològic”, amb la participació de Josep M. Palet (ICAC), 11 de novembre.
 - “Protecció i restauració del patrimoni”, amb la participació de Josep M. Palet (ICAC), 25 de novembre.
- Tallers i xerrades (en línia), en la celebració de la Nit Europea de la recerca. Organitzat per la URV, l'ICAC, l'ICIQ, l'IISPV i l'IPHES. Tarragona, del 23 al 27 de novembre.
 - “TarrAcro-polis, un viatge científic de 2000 anys d'història” (taller), a càrrec de Josep Maria Macias i Iván Fernández.

- “Quines Pedres, mireu com parlen!” (taller), a càrrec d’Anna Gutiérrez Garcia-M., Simona Perna i Laura Galán.
- “Sense cotxe ni navegador, per les rutes del món romà” (taller), a càrrec de Pau de Soto.
- “Les mil formes de pedra: gerros i recipients de materials lítics al món antic” (xerrada), a càrrec de Simona Perna.
- “La creació de gustos: aliments vegetals i sabors transportats a través del temps” (xerrada), a càrrec d’Alexandra Livarda.
- Programa de ràdio *Toquem Pedra!*, amb Tarragona Ràdio. Una nova edició del programa, que s’havia emès a la mateixa ràdio durant diverses temporades des de 2013. Les emissions es van reprendre el mes de febrer però, degut a les restriccions sanitàries per la pandèmia, es va suspendre entre els mesos de març i agost. Emissió d’un programa al mes, que després es pot escoltar (en format àudio) a la web de Tarragona Ràdio.

Emissió del programa *Toquem Pedra!* del mes de gener, amb Josep Maria Palet, Alexandra Livarda, Lídia Colominas, de l'ICAC, i el periodista Pep Sunyé, de Tarragona Ràdio.

Transferència del coneixement

- TarrACrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de Historia (FCT-18-13482), 2019–2020. Investigador principal: Josep M. Macias.

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i el Museu Bíblic Tarraconense (MBT) han iniciat la creació d'un museu virtual de l'acròpolis de Tàrraco i d'un espai d'interpretació permanent a les instal·lacions del MBT, per a la difusió, socialització i foment de vocacions científiques centrades en l'anàlisi històrica, urbanística i ideològica de l'evolució de les nostres creences religioses.

La proposta és conseqüència d'una dilatada experiència de recerca i difusió en el marc del projecte «Catedral i Acròpolis de Tarragona», un projecte pedagògic a llarg termini que pretén cohesionar aquests treballs i crear estructures permanents i sostenibles que posin en valor el treball científic en el camp de les humanitats i des de l'àmbit de la difusió. Així, la proposta posa l'èmfasi en la transversalitat de disciplines com l'arqueologia, la història, la història de l'art, o l'arquitectura, entre altres.

- Projecte Iulia Libica (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093), 2018–2021. Investigadors principals: Cèsar Carreras (UAB) i Jordi Guàrdia.

Projecte de recerca iniciat el 2013, dut a terme juntament amb la Universitat Autònoma de Barcelona i finançat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Llívia. Ha significat el coneixement de la ciutat romana de Iulia Libica, situada al municipi de Llívia, a la plana pirinenca de La Cerdanya. Les excavacions arqueològiques al centre del poble han posat al descobert el fòrum i el temple de la ciutat romana, l'únic conegut al Pirineu.

L'objectiu principal del projecte és posar en valor la importància d'aquest excepcional patrimoni arqueològic en el marc del Pirineu, aprofitant el potencial de les tecnologies TIC. Iulia Libica podria convertir-se en un pol d'interès educatiu per a estudiants, així com un espai de difusió del patrimoni de gran interès per a la regió.

- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès). (Projecte Quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). 2018 - 2021. Investigadors principals: Josep M. Macias i Moisès Díaz (CODEX-ICAC).

Projecte de recerca i de difusió arqueològica de llarg recorregut sobre la vil·la romana del Mas de Frares (Constantí), situada a l'ager Tarraconensis. A partir d'indis arqueològics previs s'ha elaborat un pla d'excavacions arqueològiques sobre aquesta vil·la romana, que pot comptar amb una premsa de vi. Hi participen la Facultat d'Enologia de la URV, el Consell Regulador de la Denominació d'Origen vi de Catalunya i l'Ajuntament de Constantí. Un dels objectius principals del projecte és que la recerca científica derivi en una actuació de museïtzació del jaciment en base a la promoció de les arrels històriques i culturals del conreu del vi al nostre país.

- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096), 2018–2021. Investigadors principals: Arnau Garcia i Judit Ciurana.

El projecte inclou un seguit d'actuacions que volen potenciar els resultats de la recerca com a recurs patrimonial i cultural. Dites accions es desenvolupen conjuntament amb els ajuntaments d'Aiguafreda i Sant Martí de Centelles. Més enllà de les accions bàsiques de protecció i conservació dels jaciments intervinguts en el marc del projecte, la proposta patrimonial es basa fonamentalment en la socialització dels coneixements generats, tant a nivell interinstitucional com vers el gran públic i la societat en general.

Així, l'equip de recerca ha participat activament en els projectes d'activació patrimonial del conjunt monumental d'Aiguafreda de Dalt i el jaciment del Pla de Sant Julià a Sant Martí de Centelles. Les intervencions previstes en aquests espais donaran visibilitat a elements arqueològics excavats i incorporaran material interpretatiu creat pels membres del projecte.

Des de 2014, l'equip d'investigadors de l'ICAC implicats en el projecte ha participat activament en les activitats de difusió patrimonial engegades pels ajuntaments. Destaca el suport en l'elaboració de la *Guia Infantil del Patrimoni d'Aiguafreda* (promoguda per l'Ajuntament d'Aiguafreda i elaborada pels alumnes de l'Escola La Muntanya, a través del Consell d'Infants), a més d'altres activitats recollides a la pàgina web del municipi.

- La Ciutat romana de *Iesso* (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats. 2018 - 2021. Investigadors principals: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní (UAB-ICAC).

El jaciment, configurat com un parc arqueològic museïtzat i visitable, disposa d'un museu i centre d'interpretació: el Museu de Guissona Eduard Camps. Des del gran projecte de renovació de la proposta museística de 2011, finançada gràcies al suport dels fons FEDER de la Unió Europea, el Museu de Guissona, amb la col·laboració estreta de l'equip de recerca de *Iesso*, s'ha convertit en un dels puntals de la socialització de la recerca sobre la ciutat romana, amb una forta aposta per la comunicació 2.0; i, a la vegada, en un equipament cultural dinamitzador de primer ordre per al territori.

Comunicació

Butlletí electrònic

L'ICAC publica el butlletí electrònic *Archeonea*, un butlletí electrònic de novetats de l'Institut, en català i en castellà, que està registrat com a publicació periòdica (ISSN 2013-8490). El butlletí (i altres comunicacions de l'ICAC) s'envia a una llista de subscriptors de més d'un miler de persones.

L'any 2020 s'han publicat els números 98 a 100. El butlletí va interrompre la seva periodicitat mensual a conseqüència de la situació provocada per la pandèmia de COVID-19.

archeonea

Presència als mitjans de comunicació i a Internet

La principal eina de comunicació de l'Institut a Internet durant 2020 ha estat la seva pàgina web, en què es publiquen notícies, informació sobre activitats (a través de l'agenda) i sobre el funcionament del centre, els projectes de recerca i el personal investigador.

La pàgina web de l'Institut ha rebut el 2020 gairebé 25.000 usuaris (dada que representa un increment d'un 25 % respecte l'any 2019), que han visitat més de 114.000 pàgines, en més de 42.600 sessions. Els continguts més consultats han estat la secció de personal (i investigadors) de l'ICAC, la secció de notícies i la secció de Treballar a l'ICAC. Destaquen també les visites al projecte TIR-FOR.

La presència a xarxes socials durant 2020 ha destacat per l'activació d'un compte a Twitter (@ICAC_cat), el mes de gener. Al llarg de l'any el compte ha crescut en més de 1.000 seguidors i ha tingut gairebé 600.000 impressions en els seus missatges.

El canal YouTube es manté actiu si bé la publicació de continguts no ha estat una prioritat. S'ha duplicat el nombre de subscriptors respecte l'any anterior i, actualment, compta amb gairebé una seixantena.

D'altra banda, l'ICAC compta també amb un canal a la plataforma internacional Sketchfab, coneguda com "el YouTube dels models 3D" i que posa a l'abast de tothom, en accés obert, el resultats dels projectes de creació de models virtuals que du a terme l'ICAC, amb la participació del servei de Tecnologies de Documentació Gràfica. Actualment, el canal compta amb 145 seguidors i hi ha disponibles 76 models virtuals que, en total, han obtingut més de 19.400 visualitzacions.

El 2020 la col·lecció s'ha ampliat significativament amb el conjunt de models 3D del projecte TarrAcRO-POLIS: 24 peces (11 reconstruccions arquitectòniques i 14 inscripcions romanes) que reflecteixen l'evolució històrica de la ciutat de Tarragona a través dels canvis que ha sofert l'acròpolis.

Pel que fa al recull de premsa, l'ICAC ha tingut el 2020 prop de 200 aparicions en premsa, sumant premsa digital i escrita, ràdio i televisió. Majoritàriament, es tracta de mitjans de comunicació de l'àmbit de Tarragona i Catalunya.

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n - 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33 / @ICAC_cat
www.icac.cat / info@icac.cat

